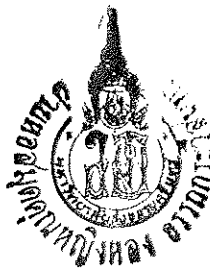

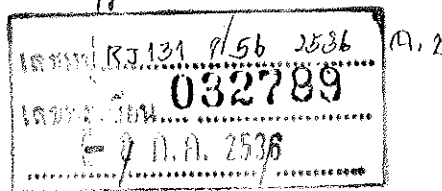
พัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์
และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

The Development of the Toddlers Nurtured at
an Orphanage and a Day-care Center

ศศิธร พมดวง

Sasitorn Phumdoung

วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลบิดามารดาและเด็ก
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Nursing Science Thesis in Parent-Child Nursing

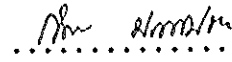
Prince of Songkla University

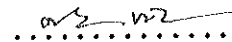
2536

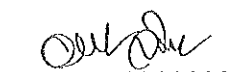
ชื่อวิทยานิพนธ์ พัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ และ
สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

ผู้เขียน นางสาว ศศิธร นุ่มดวง
สาขาวิชา การพยาบาลบิดามารดาและเด็ก

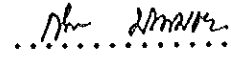
คณะกรรมการที่ปรึกษา

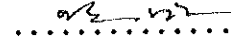

.....ประธานกรรมการ
(ดร.ลดาวลัย ประทีปชัยกูร)

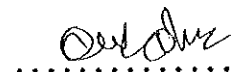

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.ศิริพร ชัมภลลิขิต)

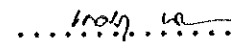

.....กรรมการ
(ผศ. วรณี จันทรสว่าง)

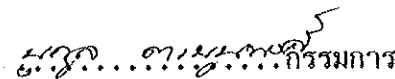
คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ดร.ลดาวลัย ประทีปชัยกูร)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.ศิริพร ชัมภลลิขิต)

.....กรรมการ
(ผศ. วรณี จันทรสว่าง)

.....กรรมการ
(ผศ. เอกธา เสงี่ยม)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.นกุล ตะทองวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยมีหน้าที่
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การพยาบาลบิดามารดาและเด็ก

.....
(ดร. ไพรัตน์ สงวนไทร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์ พัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ และ
 สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน
ผู้เขียน นางสาว ศศิธร พุ่มดวง
สาขาวิชา การพยาบาลติดตามารดาและเด็ก
ปีการศึกษา 2535

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ด้านมิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อเล็ก การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และภาษา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 1-3 ปี จำนวน 81 คน เป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ 31 คน และเด็กที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบพัฒนาการของเด็ก คือ แบบทดสอบพัฒนาการเด็กของเดนเวอร์ (Denver Developmental Screening Test)

ผลการศึกษาแสดงพัฒนาการของเด็กในกิจกรรมที่สิ้นอายุลากผ่าน และกิจกรรมที่เด็กมีพัฒนาการช้า พบว่าในกิจกรรมที่สิ้นอายุลากผ่าน เด็กสถานสงเคราะห์ มากกว่าร้อยละ 50 ที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบด้านมิสัยส่วนบุคคลและสังคม 3 ใน 15 กิจกรรมทดสอบ ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก 4 ใน 12 กิจกรรมทดสอบ ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ 5 ใน 14 กิจกรรมทดสอบ และด้านภาษา 1 ใน 11 กิจกรรมทดสอบ ซึ่งพัฒนาการในด้านนี้เด็กผ่านการทดสอบน้อยที่สุด

นอกจากนี้เด็กสถานสงเคราะห์ยังมีพัฒนาการช้า ด้านมิสัยส่วนบุคคลและสังคม 7 กิจกรรม ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก 5 กิจกรรม ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ 11 กิจกรรม และด้านภาษา 7 กิจกรรม

เด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันในกิจกรรมที่เล่นอายุลากผ่าน มากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบด้านนิสสัยส่วนบุคคลและสังคม 8 ใน 15 กิจกรรมทดสอบ ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก 9 ใน 13 กิจกรรมทดสอบ ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ 10 ใน 14 กิจกรรมทดสอบและด้านภาษา 9 ใน 12 กิจกรรมทดสอบ ส่วนกิจกรรมที่เด็กมีพัฒนาการช้า พบเฉพาะด้านนิสสัยส่วนบุคคลและสังคมเพียง 2 กิจกรรม

เมื่อพิจารณาระดับพัฒนาการของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า เด็กสถานสงเคราะห์มีระดับพัฒนาการปกติ 14 คน อาจผิดปกติ 6 คน ผิดปกติ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 19.4 และ 35.5 ตามลำดับ ส่วนเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันมีระดับพัฒนาการปกติ 46 คน อาจผิดปกติ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 92 และ 8 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับพัฒนาการเด็กพบว่าเด็กทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

Thesis Title The Development of the Toddlers Nurtured
 at an Orphanage and a Day-care Center.
Author Miss Sasitorn Phumdoung
Major Program Parent-Child Nursing
Academic Year 1992

Abstract

The purpose of this study was to investigate the development of toddlers being nurtured at an orphanage and a day-care center. The development studied was classified into 4 components according to : personal-social, fine motor-adaptive, gross motor and language. The number of subjects of the study were 81 children aged 1-3 years old. Thirty-one children were raised at one of the orphanage in southern Thailand and 50 were taken care at Early Childhood Development Center. Denver Developmental Screening Test (DDST) was used to assess the development of the subjects.

The activity items which the age-line passed through, more than 50% of the orphanage children who had been tested in each activity, passed 3 out of 15 personal-social activities, 4 out of 12 fine motor-adaptive activities, 5 out of 14 gross motor activities and only one out of 11 language activities. The data also revealed that

this group of children delayed in some activities in each component. They were 7 activities in the personal-social, 5 activities in the fine motor-adaptive, 11 activities in the gross motor and 7 activities in the language activities.

The results of the development of the day-care children, based on the activity items the age-line which passed through, it showed that more than 50% of the children who had been assessed in each activity, passed 8 out of 15 personal-social activities, 9 out of 13 gross motor activities and 9 out of 12 language activities. From this group, the delayed development was found in two activities of personal-social activities.

The status of the development can be classified into 3 groups : normal, questionable and abnormal. It showed that the 31 orphanage children, 14 children (45.1%) were normal, 11 children (35.5%) were abnormal and 6 children (19.4%) were questionable. From 50 children in the day-care center, 46 children (92%) were normal, 4 children (8%) were questionable and none were abnormal. Statistical analysis revealed that there was highly significant difference in the development of two groups of children ($p < 0.001$).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ การศึกษาสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก อาจารย์ ดร. ลดาวัลย์ ประทีปปัญญู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ชัมภลสิทธิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณิ จันทร์สว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำปรึกษาที่แนะนำปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิราพร ชมตภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย และอาจารย์ วัลยา คุโรปรกรณ์พงษ์ ที่ได้ให้คำแนะนำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ศศิธร พุ่มดวง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
บทที่	
1 บทนำ	1
ปัญหา : ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามการวิจัย	4
กรอบแนวคิด	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการ	7
ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็ก	16
พัฒนาการของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก	24
เครื่องมือวัดพัฒนาการเด็ก	27
3 วิธีการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
	(8)

	หน้า
เครื่องมือในการวิจัย	35
การดำเนินการรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การอภิปรายผล	64
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	83
แบบทดสอบ DDST (Denver Developmental Screening Test)	84
แบบสอบถามผู้ปกครองในการเก็บข้อมูล	102
แบบสอบถามผู้ปกครอง	104
แบบประเมินภาวะโภชนาการ	106
ลักษณะการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก	108
ประวัติผู้เขียน	115

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประเภทและคุณสมบัติของเครื่องมือวัดพัฒนาการเด็ก	29
2 ลักษณะทั่วไปของเด็กวัยหัดเดินจำแนกตามสถานเลี้ยงดู	40
3 ลักษณะทั่วไปของผู้เลี้ยงดูเด็กจำแนกตามสถานเลี้ยงดู	42
4 จำนวนและร้อยละของลักษณะทั่วไปด้านครอบครัวของเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน	43
5 ผลการทดสอบกิจกรรมที่สั้นอายุลากผ่านด้านมิสสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์	46
6 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านมิสสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์	47
7 ผลการทดสอบกิจกรรมที่สั้นอายุลากผ่านด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์	48
8 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์	49
9 ผลการทดสอบกิจกรรมที่สั้นอายุลากผ่านด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์	50
10 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์	51
11 ผลการทดสอบกิจกรรมที่สั้นอายุลากผ่านด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์	52
12 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์	53

	หน้า
13 ผลการทดสอบกิจกรรมที่ สั้นอายุลากผ่านด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม ของเด็ควัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน	55
14 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของ เด็ควัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน	56
15 ผลการทดสอบกิจกรรมที่สั้นอายุลากผ่านด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ของเด็ควัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน	57
16 ผลการทดสอบกิจกรรมที่สั้นอายุลากผ่านด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ของเด็ควัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน	59
17 ผลการทดสอบกิจกรรมที่สั้นอายุลากผ่านด้านภาษาของเด็ควัยหัดเดิน ที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน	61
18 จำนวนและร้อยละของเด็ควัยหัดเดินจำแนกตามระดับพัฒนาการและ สถานที่เลี้ยงดู	62
19 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพัฒนาการเด็ควัยหัดเดินที่ เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน	63

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหา : ความเป็้เหมายและความสำคัญ

มารดาเป็นบุคคลสำคัญในการเลี้ยงดูเด็ก ให้มีพัฒนาการที่ดีและเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดผูกพันกับเด็กมาก สามารถตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กได้อย่างเหมาะสม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็กวัยหัดเดิน ซึ่งเป็นวัยที่สมองเจริญสูงกว่าวัยอื่น ถ้าได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสมจะช่วยให้เซลล์สมองเจริญอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้พัฒนาการด้านสติปัญญาและพัฒนาการด้านร่างกายดำเนินไปอย่างปกติ ในทางตรงข้าม ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม อัตราการเจริญของสมองจะช้ากว่าปกติ ทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ช้าตามไปด้วย ถึงแม้ว่าจะส่งเสริมหรือแก้ไขในภายหลังก็ จะไม่เกิดผลดีเท่ากับในระยะที่เด็กมีความพร้อม (กรมอนามัย, 2532; พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2530; รัชนี ลาสโรจน์, 2530 และ UNICEF/ERPRO, 1986) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเด็กได้รับการเลี้ยงดูจากมารดาลดลง ดังสถิติจำนวนเด็กที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กในสถานสงเคราะห์เพิ่มขึ้นก็เนื่องจากเด็กถูกทอดทิ้ง ด้วยสาเหตุจากความยากจนของครอบครัว มารดาถูกสามีทอดทิ้ง ครอบครัวแตกแยกและเด็กพิการ (วลีพร สิงห์ทอง, 2532 : 21 และสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, 2529 : 7) พบว่าในปี พ.ศ. 2520 จำนวนเด็กที่ถูกทอดทิ้งไว้ตามโรงพยาบาลทั่วประเทศ 307 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, กองวิชาการ, 2530 : 1021) และในปี พ.ศ. 2525-2529 เด็กถูกทอดทิ้ง 13,400 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็กวัยแรกเกิด 8,509 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50

(Wongchai, 1982 : 124, 128) ในปี พ.ศ. 2529-2533 สถานสงเคราะห์ให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กกำพร้าอนาถาหรือถูกทอดทิ้ง ที่มีอายุแรกเกิด - 5 ปี ในแต่ละปีเป็นจำนวน 1,618 1,656 1,823 1,874 และ 1,960 คน ตามลำดับ (กรมประชาสงเคราะห์, 2530 : 26, 2531 : 24, 2532 : 24, 2533 : 26, 2534 : 26) นอกจากนี้ยังมีสถานสงเคราะห์ของเอกชนอีกจำนวน 28 แห่ง ซึ่งในปี พ.ศ. 2533 ให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กเป็นจำนวนสูงถึง 4,340 คน (กรมประชาสงเคราะห์, 2534 : 30)

ส่วนจำนวนเด็กที่เลี้ยงดูตามสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ดังสถิติในปี พ.ศ. 2529-2533 เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันทั้งของรัฐบาลและของเอกชนทั่วประเทศมีจำนวน 44,431 46,612 47,067 47,271 และ 47,999 คน ตามลำดับ (กรมประชาสงเคราะห์, 2530 : 30, 2531 : 28, 2532 : 30, 2533 : 30, 2534 : 30) นอกจากนี้ ยังมีสถานรับเลี้ยงเด็กที่ไม่ได้จดทะเบียนให้ถูกต้องอีกจำนวนมาก (สุรีย์ อเนกจิวัฒน์, 2526 : 1) จึงทำให้ไม่ทราบจำนวนทั้งหมดของเด็กที่เลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็ก ในจังหวัดสงขลาจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2530-2531 มีจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันที่ยุติการดำเนินงานแล้ว 23 แห่ง เหตุผลสำคัญที่ทำให้เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันมีจำนวนเพิ่มขึ้นก็เนื่องจากการดำเนินงานนอกบ้าน ดังเช่นมารดาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหาดใหญ่ ร้อยละ 50 ทำงานนอกบ้าน ต้องฝากบุตรที่มีอายุแรกเกิด - 5 ปี ไว้กับเพื่อนบ้าน และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันเป็นจำนวนสูงถึง 4,000 คน (ศิวาภรณ์ อุบลชลเขตต์ และคณะ, 2532 : 203)

จะเห็นว่าเด็กที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งพัฒนาการของเด็กทั้ง 2 กลุ่มนี้ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็ก สำหรับพัฒนาการเด็กในสถานสงเคราะห์นอกจากได้รับผลกระทบจากการขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดาแล้วก็อาจได้รับผลกระทบจากจำนวนเด็กที่เพิ่มสูงขึ้น จากข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจัดหาสิ่งอุปโภค บริโภค ที่อยู่อาศัย และผู้เลี้ยงดูเด็ก ดังสถิติในปี พ.ศ. 2529 จำนวนเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ที่

สถานสงเคราะห์สามารถรับเลี้ยงดูมีเพียง 1,000 คน แต่จำนวนที่รับไว้เลี้ยงดูจริงมีถึง 1,618 คน (กรมประชาสงเคราะห์, 2530 : 28) ถึงแม้กรมประชาสงเคราะห์ได้ส่งเสริมการเลี้ยงเด็ก โดยจัดอบรมเลี้ยงดูอยู่เป็นระยะ และขอความร่วมมือจากภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น จัดอาสาสมัครเลี้ยงดูเด็ก จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เป็นต้น การช่วยเหลือดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอ (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, 2529 : 7) มักพบว่าพัฒนาการของเด็กสถานสงเคราะห์ช้ากว่าปกติ ดังเช่น การศึกษาของ สร้อยสุดา วิทยากร, มยุรี เพชรอักษร และอาภรณ์ อุ้งเงิน (2528) ศึกษาพัฒนาการเด็กสถานสงเคราะห์แห่งหนึ่ง พบว่าเด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กช้ากว่าปกติ แต่อย่างไรก็ตามยูริ (Urie, 1972) ได้วิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็กในสถานสงเคราะห์ หรือเด็กที่มีภาวะขาดแม่ พบว่ามีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะสรุปว่า ภาวะขาดแม่มีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์และสติปัญญาของเด็ก ส่วนพัฒนาการของเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ยังมีการศึกษากันน้อย ที่ได้ศึกษาแล้ว เช่น สุธีรา ยุ่นตระกูล, สุมณฑา สิทธิพงษ์สกุล และสุภาวดี ลิ้มปนากร (2533) ศึกษาเด็กอายุ 2.5-6 ปี พบว่าเด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ปกติ อย่างไรก็ตามอลิสัน คลาร์กสตีวอต (Alison Clarke-Stewart, 1989) ได้วิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคม ความรู้สึกลดน้อยของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน พบว่ามีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะสรุปผล และให้ข้อเสนอแนะว่าควรทำการศึกษาพัฒนาการเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันให้มากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันว่าเป็นอย่างไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ ผลการศึกษาในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน แก่ไขและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญบทบาทหนึ่งของพยาบาล รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และเป็นข้อมูลให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น บิดามารดา และผู้เลี้ยงดูในด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและเป็นข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนสามารถ

นำไปพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ในกรณีที่เด็กมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ ทั้งนี้เพื่อเด็ก
จะได้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา

1. พัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ ด้านนิสัย
ส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อเล็ก การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และภาษา
2. พัฒนาการเด็กของวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน
ด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อเล็ก การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และ
ภาษา
3. ความแตกต่างของพัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถาน
สงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

คำถามการวิจัย

1. พัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์
ด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อเล็ก การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และ
ภาษาเป็นอย่างไร?
2. พัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน
ด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อเล็ก การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และ
ภาษาเป็นอย่างไร?
3. พัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ และสถาน
รับเลี้ยงเด็กกลางวัน แตกต่างกันหรือไม่?

กรอบแนวคิด

พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านหน้าที่ของร่างกาย ทำให้บุคคลมีทักษะ
และความสามารถ พัฒนาการของบุคคลเปลี่ยนแปลงและเกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิต ซึ่ง

แบ่งเป็นวัยต่าง ๆ ได้ดังนี้ วัยทารก วัยหัดเดิน วัยก่อนเรียน วัยเรียน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่และวัยผู้สูงอายุ ในการศึกษาคั้งนี้จะศึกษาเฉพาะพัฒนาการของเด็กใน วัยหัดเดิน สำหรับทฤษฎีพัฒนาการที่เป็นพื้นฐานสำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) ซึ่งเป็นทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญา และทฤษฎีพัฒนาการด้านจิตสังคม ของอีริกสัน (Erikson) (Maier, 1978 : 1) จากทฤษฎีพื้นฐานทั้ง 2 นี้ ก็เซล (Gesell) ได้นำมาใช้ในการศึกษาพัฒนาการของเด็กวัยหัดเดิน โดยแบ่งพัฒนาการ เด็กออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. พัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม เป็นความสามารถในการ เรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสังคมของเด็ก ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเจริญเติบโตทางด้าน ร่างกาย การเจริญของสมองและระบบการเคลื่อนไหว (Neuro-motor maturity) (พยอม อิงคตานุวัฒน์, 2521 : 5-6)

2. พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นความสามารถในการใช้ นิ้วและมือ และการประสานงานของสายตา ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเจริญของสมอง ทำให้ เกิดความสามารถในการรับรู้ การมองเห็น และขึ้นอยู่กับ การพัฒนาของกล้ามเนื้อ มัดใหญ่ ทำให้มีการประสานการทำงานร่วมกันขึ้น (Beaty, 1990 : 181, 183-184)

3. พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เป็นความสามารถในการ เคลื่อนไหวของร่างกาย ซึ่งเกิดจากความพร้อมของกล้ามเนื้อ ระบบประสาท และ การกระตุ้นส่งเสริม (พยอม อิงคตานุวัฒน์, 2522 : 4)

4. พัฒนาการด้านภาษา เป็นความสามารถในการรับรู้ภาษา การเจริญ ของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเปล่งเสียง และสมองส่วนควบคุมการพูด ทำให้เกิด การรับรู้และสื่อความหมายได้ (Vaughan and Litt, 1990 : 181)

นิยามศัพท์

1. พัฒนาการของเด็กวัยหัดเดิน หมายถึง ความสามารถของเด็กอายุ 1-3 ปี ที่แสดงออกให้เห็นในด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

การใช้กล้องเฝ้าติดตามและภาษา และสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบ DDST

2. สถานสงเคราะห์ หมายถึง สถานที่รับเลี้ยงเด็กที่บิดามารดาทอดทิ้ง ฐานะยากจน เด็กกำพร้า และเด็กที่มีปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่สามารถอยู่กับบิดามารดาได้

3. สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน หมายถึง สถานที่รับเลี้ยงเด็กในช่วงเวลากลางวัน โดยรับเลี้ยงเด็กที่อยู่ในความดูแลของบิดามารดา แต่ไม่สามารถเลี้ยงดูได้เองในตอนกลางวัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นข้อมูลในการให้คำแนะนำแก่มิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดู เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

2. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และการเลี้ยงดูเด็ก

3. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการทำวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กต่อไป

4. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานในการประเมินการปฏิบัติงานและการวางแผนงานด้านการเลี้ยงดูเด็ก

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานแรกรับเด็กภาคใต้ กรมประชาสงเคราะห์ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการ ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการ พัฒนาการเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กและเครื่องมือวัดพัฒนาการเด็ก

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการ

1. ความหมายของพัฒนาการ

โดยทั่วไปผู้รู้ให้ความหมายของพัฒนาการว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านหน้าที่ของร่างกาย ทำให้บุคคลมีทักษะและความสามารถเพิ่มขึ้น (Chinn, 1979 : 3; Foster, Hunsberger and Anderson, 1989 : 114; Gesell, 1948 : X and Suvannathat, et al., 1985 : 14) โดยมีความหมายครอบคลุมถึงการพัฒนาของบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม (Maier, 1978 : 86)

พัฒนาการและการเจริญเติบโตมีความหมายแตกต่างกัน โดยพัฒนาการหมายถึงการเปลี่ยนแปลงด้านหน้าที่ของร่างกาย ทำให้บุคคลมีทักษะและความสามารถเพิ่มขึ้น ส่วนการเจริญเติบโตเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของร่างกาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการ

2. หลักของพัฒนาการ

หลักของพัฒนาการโดยทั่วไปแล้วมีดังนี้ (Chinn, 1979 : 4-5 and Pillitteri, 1981 : 60-63)

2.1 เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อยู่ในครรภ์
แรกคลอดจนถึงสูงอายุ

2.2 เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอน และสามารถ
ทำนายได้ว่าพัฒนาการใดจะเกิดขึ้นก่อนหลัง

2.3 อัตราพัฒนาการของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

2.4 อัตราการพัฒนาการในแต่ละด้านของเด็ก ไม่เท่ากัน เช่น
พัฒนาการด้านภาษาจะช้าในเด็กขวบปีแรก แต่เมื่ออายุย่างเข้าวัยหัดเดินพัฒนาการ
ด้านภาษาจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว

2.5 เป็นกระบวนการที่เริ่มจากศีรษะไปสู่เท้า เช่น เด็กจะชันคอ
ได้ก่อนนั่งได้และยืนได้ การพัฒนาจะเริ่มจากส่วนกลางลำตัว ไปสู่ส่วนปลาย เช่น
การใช้แขนหรือลำตัวเคลื่อนไหวได้ดีก่อนที่จะใช้มือหยิบจับวัตถุได้

2.6 พัฒนาการขึ้นอยู่กับบุคลิกภาวะ และเกิดขึ้นได้จากการฝึกปฏิบัติ

2.7 ปฏิกริยาสะท้อนในขั้นต้น (Primitive reflex) ต้องหมด
ไปก่อนจึงจะพัฒนาพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย

3. พัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน

พัฒนาการที่สำคัญของเด็กวัยหัดเดินมีดังนี้

3.1 พัฒนาการด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัยหัดเดินตามทฤษฎีของเพียเจท์
(Piaget) ในช่วงอายุ 12-18 เดือน เป็นระยะการพัฒนาประสาทสัมผัสในขั้นที่ 6
(Tertiary circular reactions) เด็กจะค้นพบและรับรู้สิ่งที่คล้ายกัน ซึ่ง
แสดงถึงการเริ่มเข้าใจสัญลักษณ์ นอกจากนี้เด็กชอบทดลองศึกษาสิ่งที่แปลกใหม่
ซับซ้อนมากขึ้น และดูผลว่าเป็นอย่างไร ปฏิกริยาที่แสดงออกอาจมีท่าทางแปลกใจต่อ
สิ่งที่พบเห็น ในช่วงอายุ 16 เดือน เริ่มมีพฤติกรรมต้องการเป็นจุดศูนย์กลาง
ตระหนักถึงตัวเองมากขึ้น (Self-awareness) การเปลี่ยนแปลงด้านสติปัญญาเกิด
มากปลายอายุ 2 ปี (Vaughan and Litt, 1990 : 180) เนื่องจากการสร้าง
ไมอีลิน (Myelin) เพิ่มขึ้นทำให้การส่งกระแสประสาทดีขึ้นและสมองส่วนต่าง ๆ ก็

เจริญมากขึ้น (Cole and Cole, 1989 : 213) จึงทำให้เด็กเข้าสู่การพิจารณา
 ระยะก่อนคิดหาเหตุผล (Preconceptual phase) ซึ่งเด็กในช่วงอายุ 2-3 ปี
 จะพัฒนาเกี่ยวกับการเข้าใจสัญลักษณ์ เริ่มมีการเล่นที่ใช้สัญลักษณ์โดยสร้างสถาน-
 การณ์สมมุติขึ้น (Dennis and Hassol, 1983 : 95) พัฒนาความเป็นตัวเอง
 มากขึ้น (Sense of self) สามารถแยกจากบิดามารดาได้ (Behrman,
 et al., 1992 : 21) ทำให้การสำรวจสิ่งต่าง ๆ มีมากขึ้น เด็กเกิดการเรียนรู้
 มากขึ้น เด็กในช่วงนี้สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับรูปร่างและขนาดของวัตถุ เข้าใจเกี่ยว
 กับเวลา ความเร็วในระดับหนึ่ง เช่น รู้ว่าผู้ที่สูงกว่าย่อมอายุมากกว่า รู้เกี่ยวกับ
 ลำดับที่ของวัน ความหมายของพຽ່ງนี้ ความสัมพันธ์ของความเร็วกับระยะทาง เช่น
 การเดินทางเร็วทำให้ใกล้ นอกจากนี้พัฒนาการในด้านอื่นก็ดีขึ้นเช่นกัน (Vaughan
 and Litt, 1990 : 195)

3.2 พัฒนาการด้านจิตสังคม

พัฒนาการด้านจิตสังคมของเด็กวัยหัดเดินตามทฤษฎีของ

อีริกสัน (Erikson) จะอยู่ในขั้นพัฒนาความรู้สึกอิสระ จากการที่เด็กมีการพัฒนา
 การในด้านสติปัญญา และร่างกายมากขึ้น เด็กสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
 เริ่มแยกจากมารดามากขึ้น ทำให้เกิดการค้นพบความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ในขณะ
 เดียวกันก็ยังรู้สึกกังวลไม่แน่ใจในความสามารถและความอิสระของตัวเอง ทำให้
 ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่นด้วย จึงอาจเกิดความขัดแย้งในตัวเด็กได้ องค์ประกอบสำคัญใน
 การพัฒนาความรู้สึกอิสระประกอบด้วย (Maier, 1978 : 94-99)

3.2.1 การควบคุมร่างกายและการควบคุมตนเอง เด็กวัย

นี้มีการเจริญเติบโตด้านร่างกาย กล้ามเนื้อทำงานประสานกันดีขึ้น เช่น เด็กสามารถ
 ยืน เดิน ถือของปล่อยของได้ และยังควบคุมการขับถ่ายได้ ทำให้เด็กรู้สึกว่าตัวเอง
 มีอำนาจมากขึ้น

3.2.2 การเล่น ทำให้เด็กรู้ขอบเขตและความสามารถ

ของตนเอง นอกจากนี้การเล่น มีผลต่อพัฒนาการด้านอารมณ์ เช่น ความรู้สึกพึง
 พอใจ ไม่พึงพอใจ

3.2.3 การสร้างความสัมพันธ์ เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทำให้เรียนรู้ว่าจะแสดงพฤติกรรมใดกับใครจึงจะได้ในสิ่งที่ตนต้องการ เรียนรู้ที่จะทำตามมารดาตามเมื่อต้องการสิ่งต่าง ๆ เช่น อาจลงนอนร้องดิน (Temper tantrum)

3.2.4 เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม เช่น บิดามารดา เมื่อพิจารณาการพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาตามทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget) เด็กจะมีการปรับโครงสร้างทางสติปัญญาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Accommodation) ทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงขึ้น

ดังนั้นความพร้อมด้านร่างกาย การได้รับการส่งเสริมที่ดี การเป็นรูปแบบที่ดีของบิดามารดาให้แก่เด็ก ย่อมทำให้เด็กพัฒนาความรู้สึกอิสระเป็นของตัวเอง ไม่เกิดความรู้สึกกลัวหรือความรู้สึกไม่แน่ใจ ซึ่งจะมีผลต่อพัฒนาการในขั้นต่อไป

3.3 พัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม

พัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม จะควบคู่ไปกับพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา พัฒนาการด้านนี้แสดงถึงการเรียนรู้และการปรับตัวเข้ากับสังคมของเด็ก โดยเด็กจะเริ่มเดิน เรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น บิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมหรือกระตุ้นที่เหมาะสม ทำให้พัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ปกติ (James and Mott, 1988 : 144) พฤติกรรมที่สำคัญของพัฒนาการในด้านนี้ได้แก่

3.3.1 พฤติกรรมด้านการรับประทานอาหาร (Barbara, Glenora and Patricia, 1989 : 369; Hilda and Benjamin, 1974 : 90, 98, 110)

เด็กอายุ 21 เดือน สามารถดื่มน้ำจากแก้วได้แต่ยังหกล้ม เนื่องจากคำานวลระยะระหว่างปากกับแก้วและการหมุนข้อมือยังไม่ได้ดี เต็มเสียจะขวางแก้วน้ำ ต่อมาเมื่ออายุ 24 เดือนการจับแก้วน้ำดีขึ้นดื่มน้ำหกเพียงเล็กน้อย ส่วนการรับประทานอาหาร สามารถจับช้อนได้ดีไม่สั่น แต่การหมุนข้อมือยัง

ไม่ได้ทำให้อาหารหกมากอยู่ จนกระทั่งอายุ 36 เดือนสามารถรับประทานอาหารได้ดี หักเพียงเล็กน้อย ไม่ต้องมีผู้ช่วยเหลือ นอกจากนี้สามารถเติมน้ำใส่ในภาชนะได้ดี

3.3.2 พฤติกรรมด้านการแต่งตัว

กิจกรรมด้านการแต่งตัวของเด็กวัยนี้เกิดขึ้นได้จากการมีความพร้อมด้านกล้ามเนื้อและการฝึกหัด (Beaty, 1990 : 188) โดยเริ่มเมื่อเด็กอายุ 24 เดือน จะสามารถใส่เสื้อผ้าหลวม ๆ ได้ ถอดหมวกถอดถุงเท้าได้ (Hilda and Benjamin, 1974 : 99) เมื่ออายุ 36 เดือนสามารถสวมใส่เสื้อผ้าได้ดีขึ้น ถอดเสื้อได้ ตัดกระดุมได้ และสวมใส่รองเท้าได้ถูกต้อง (Beaty, 1990 : 188; Hilda and Benjamin, 1974 : 110)

3.3.3 พฤติกรรมด้านการเล่น

เด็กอายุ 12 เดือน การเล่นจะเป็นลักษณะการหยิบจับวัตถุ เมื่ออายุ 15-18 เดือน เด็กจะชอบสำรวจสิ่งต่าง ๆ เนื่องจากการเคลื่อนไหวของร่างกายดีขึ้นทำให้เกิดความอยากรเรียนรู้สิ่งแวดล้อม อายุ 18-24 เดือน จะเล่นแบบใช้สัญลักษณ์ (Symbolic play) เป็นการเล่นสมมุติสิ่งต่าง ๆ เช่น ตุ๊กตา หรือสมมุติสิ่งของเป็นรางรถไฟให้รถวิ่ง เป็นต้น และจะค่อยซับซ้อนมากขึ้น เช่น เลียนแบบงานบ้าน (Cole and Cole, 1989 : 220) และในช่วงอายุ 24 เดือนนี้ส่วนใหญ่เด็กจะเล่นร่วมกันแต่ต่างคนต่างเล่น มีการเรียนรู้การให้และรับเพียงเล็กน้อย (Hilda and Benjamin, 1974 : 98) เมื่ออายุย่างเข้า 36 เดือน เด็กจะมีการเล่นร่วมกับเพื่อน เช่น เล่นซ่อนหา เกิดขึ้นจากการที่เด็กค้นพบว่าตัวเองเป็นบุคคลที่แยกจากสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน รู้ว่าบุคคลเป็นอิสระแก่กัน ซึ่งแสดงถึงเด็กมีการพัฒนาการทางสังคมได้ดี (Sroufe, et al., 1988 : 304)

3.3.4 พฤติกรรมด้านการซึบถ่าย (Cole and Cole, 1989 : 215-216)

การควบคุมการซึบถ่ายของเด็กขึ้นอยู่กับความพร้อมของระบบประสาทในการรับรู้ว่ามีปัสสาวะเต็มกระเพาะปัสสาวะ โดยส่งกระแสประสาทรับความรู้สึกไปยังสมองส่วนซีรีบรัล คอร์เทกซ์ (Cerebral cortex) เพื่อ

ประเมินผล โดยเด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้ถึงสัญญาณนี้ นอกจากนี้ต้องเรียนรู้ถึงการหดตัวและคลายตัวของหูรูดในการปัสสาวะด้วย โดยทั่วไปแล้วเด็กจะเริ่มควบคุมการขับถ่ายได้เมื่ออายุ 15 เดือน ในระยะนี้สามารถฝึกเด็กเรื่องการควบคุมการขับถ่ายได้เพราะวุฒิภาวะพร้อม ต่อมาอายุ 24 เดือน สามารถควบคุมการปัสสาวะในตอนกลางวันได้ แต่กลางคืนยังคงปัสสาวะรดที่นอน อายุ 36 เดือน ควบคุมการปัสสาวะในตอนกลางวันได้ดีขึ้น แต่กลางคืนยังคงปัสสาวะรดที่นอนเช่นเดียวกับเด็กอายุ 24 เดือน

3.4 พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นการพัฒนาการของกล้ามเนื้อที่ควบคุมอวัยวะส่วนปลาย เช่น มือและนิ้ว โดยขึ้นอยู่กับการเจริญของสมอง ทำให้เกิดความสามารถในการรับรู้ การมองเห็น และขึ้นอยู่กับการพัฒนาของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทำให้มีการประสานการทำงานร่วมกันขึ้น พัฒนาการในด้านนี้ เริ่มจากการมีรีเฟล็กซ์ (Reflex) ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหว แทน มือ ที่ยังควบคุมไม่ได้ ต่อมาค่อยควบคุมได้มากขึ้น (Beaty, 1990 : 181, 183-184) พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่สำคัญมีดังนี้

3.1.4 การหยิบจับวัตถุ

อายุ 12 เดือน หยิบจับลูกบาศก์วางบนโต๊ะและใส่ในภาชนะได้ สามารถวางลูกบาศก์ซ้อนได้ 1 ลูกบาศก์ ต่อมาวางซ้อนได้มากขึ้น อายุ 18 เดือน ต่อได้ 3-4 ลูกบาศก์ อายุ 24 เดือนต่อได้ 6-7 ลูกบาศก์ (Hilda and Benjamin, 1974 : 76, 83, 98) และเด็กสามารถรินน้ำใส่แก้วได้โดยมือไม่สั่น (Beaty, 1990 : 187) อายุ 36 เดือนต่อได้ 9-10 ลูกบาศก์ และสร้างเป็นรูปบ้านได้ (Hilda and Benjamin, 1974 : 105) การที่เด็กวัยนี้หยิบจับวัตถุได้เกิดจากการควบคุมการทำงานของไหล่และนิ้วมือดีขึ้น (Cole and Cole, 1989 : 183) โดยเฉพาะในช่วงอายุ 30-36 เดือน การหมุนข้อมือดีขึ้น และจะดีมากขึ้นเมื่ออายุครบ 36 เดือน (Beaty, 1990 : 185)

3.4.2 การขีดเขียน

การขีดเขียน เริ่มต้นด้วยเด็กจะจับปากกาในลักษณะที่กำไว้มาแตะแผ่นกระดาษ ช่วงแรกแขนและไหล่ควบคุมนิ้วให้เขียนยังไม่ค่อยได้ ต่อมาเมื่อการงอข้อศอกได้ เริ่มใช้นิ้วได้แต่นิ้วและมือยังทื่อ ๆ เป็นแนวเดียวกันเนื่องจากยังหมุนข้อมือไม่ได้ จนกระทั่งหมุนข้อมือได้ การเคลื่อนไหวของนิ้วดีขึ้น การขีดเขียนจึงดีขึ้น (Beaty, 1990 : 193) ซึ่งการขีดเขียนของเด็กวัยหัดเดินในแต่ละอายุมีดังนี้ อายุ 18 เดือน ขีดเขียนได้เอง อายุ 24 เดือน ลากเส้นตรงตามแนวได้ เริ่มเขียนวงกลมได้ยังไม่ดี อายุ 30 เดือน ลากเส้นตรงตามแนวตั้ง แนวนอนได้ เขียนกากบาทตามแนวได้ อายุ 36 เดือน วาดรูปคนได้แต่ยังไม่สมบูรณ์ (Hilda and Benjamin, 1974 : 88, 98, 100, 109)

3.5 พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่

พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่เป็นความสามารถในการเคลื่อนไหวของร่างกาย ซึ่งเกิดจากความพร้อมของกล้ามเนื้อ ระบบประสาท และการกระตุ้นส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมหรือผู้เลี้ยงดู (นยอม อิงคตานุวัฒน์, 2522 : 4 และ Beaty, 1990 : 152) พัฒนาการในด้านนี้จะเกิดก่อนพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (Beaty, 1990 : 152) ซึ่งสอดคล้องกับหลักของพัฒนาการที่เริ่มจากส่วนกลางลำตัวไปสู่ส่วนปลาย พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กวัยหัดเดินมีดังนี้

3.5.1 การยืนและการเดิน (Beaty, 1990 : 154-

155)

ในปลายขวบปีแรกเด็กสามารถทรงตัวได้ตรง แต่การเดินต้องมีการพยุง บางครั้งเด็กเคลื่อนไหวโดยการคลาน เมื่อขาขวาทันและแข็งแรงขึ้น สามารถใช้แขนทั้ง 2 ข้าง ช่วยให้ร่างกายสมดุล เด็กสามารถเดินได้โดยไม่ต้องช่วยพยุง แต่การแกว่งแขนยังไม่ดีเหมือนเด็กโต เมื่ออายุย่างเข้า 24 เดือน การเดินคล่องขึ้น เด็กจะชอบเดินมากแต่การหยุดที่ที่ที่ใดมีกจะล้ม เด็กสามารถเดินขึ้นบันไดโดยไม่ต้องช่วยพยุงได้ แต่เท้าทั้ง 2 ข้างต้องอยู่ขึ้นเดียวกัน

ก่อนจึงจะก้าวขึ้นบันไดขึ้นต่อไปได้ เมื่ออายุ 30 เดือน เดินขึ้นลงบันไดได้โดยสลับเท้ากันได้ แต่เท้าทั้ง 2 ข้างต้องอยู่ขึ้นเดียวกันก่อนที่จะก้าวใหม่ เมื่ออายุ 36 เดือน สามารถเดินแกว่งแขนได้ดี ทำให้เดินได้ดีเหมือนผู้ใหญ่ บางครั้งอาจมีการล้มได้บ้างแต่ไม่สูงจากพื้นมากนัก และสามารถเดินขึ้นบันไดโดยสลับเท้าได้ดี สามารถเดินเป็นเส้นตรงได้อย่างน้อย 1 ฟุต

3.5.2 การวิ่ง (Beaty, 1990 : 155,157)

ในช่วง 1 ปีแรกเด็กยังคงวิ่งไม่ได้ แต่จะเป็นในลักษณะการวิ่งแบบเดินโดยการช่วยพยุง เมื่ออายุย่างเข้า 24 เดือน การวิ่งของเด็กก็ยังไม่ดี เนื่องจากลำตัวหนัก และขาสั้น การควบคุมการหยุดก็ยังไม่ดี เมื่ออายุย่างเข้า 36 เดือน การวิ่งของเด็กจะดีขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของร่างกายขายาวขึ้นการทรงตัวดีขึ้น

3.5.3 การกระโดด (Beaty, 1990 : 160-161)

การกระโดดจะเกิดขึ้นหลังจากที่เด็กเดินและวิ่งแล้วหลังอายุ 24 เดือน แต่การพัฒนาเริ่มจากอายุ 18 เดือน เริ่มจากเด็กเกิดความลังเลในการก้าวลงบันไดขั้นสุดท้าย โดยเด็กจะก้าวเพียงเท้าเดียวก่อน เมื่ออายุ 24 เดือน เด็กจะกระโดดได้ครั้งแรก จากการลงบันไดขั้นสุดท้ายโดยการกระโดดทั้ง 2 เท้า ในช่วงอายุ 24-30 เดือน เด็กบางคนอาจจะกระโดดครั้งแรกบนพื้นเองก็ได้ จากการศึกษาเชิงแรงขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาของร่างกายในขั้นสุดท้าย จากส่วนหัวมายังส่วนปลาย (Cephalocaudal direction) เมื่ออายุ 36 เดือนจากการที่ขายาวขึ้น ถ้าลำตัวเด็กไม่หนักมาก เด็กก็สามารถกระโดดได้ในเด็กที่ตัวโตมากก็สามารถฝึกหัดให้กระโดดได้เนื่องจากร่างกายมีความพร้อม

3.5.4 การปีนป่าย (Beaty, 1990 : 165)

การปีนป่ายเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ทั้งแขนและขา ซึ่งพัฒนามาจากการคลานของเด็กในช่วงต้น เด็กจะปีนป่ายได้ตั้งแต่เด็กเริ่มคลาน เช่นปีนป่ายอุปกรณ์ของใช้ การคลานขึ้นบันได เมื่ออายุ 24 เดือน สามารถเดินได้ความต้องการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมมีมากขึ้น เด็กจะปีนป่ายมากขึ้นเช่นกัน ปลายอายุ 2 ปี

แรก เด็กจะปีนย้ายสิ่งต่าง ๆ ได้ดีแต่ลงเองไม่ได้ เมื่ออายุ 36 เดือน การปีนย้าย อุปกรณ์การเล่นดีขึ้น และสามารถลงได้เอง

3.6 พัฒนาการด้านภาษา

พัฒนาการด้านภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงถึงความสามารถในการรับรู้ภาษา การเจริญของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเปล่งเสียง และสมองส่วนที่รับรู้ คอร์เท็กซ์ (Cerebral cortex) ซึ่งควบคุมการพูด ทำให้เกิดการรับรู้และสื่อความหมายได้ (Vaughan and Litt, 1990 : 181) ในการสื่อความหมายแสดงออกได้ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน หรือท่าทาง (นิตยา ศษภักดี, 2530 และพยอม อิงคตานุรักษ์, 2522) พัฒนาการด้านภาษาสามารถประเมินได้จากจำนวนคำ ความซับซ้อนของภาษาในการสื่อความหมาย และช่วงเวลาที่เด็กพูดหรือสื่อภาษาได้ (รัชนี ลาสโรจน์, 2530 : 163-164) นอกจากนี้พัฒนาการด้านภาษายังแสดงถึงการพัฒนาด้านอารมณ์และสังคม พัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินมีดังนี้ (Hilda and Benjamin, 1974 : 87)

อายุ 12-15 เดือน สนใจฟังภาษา ชอบส่งเสียงและเลียนแบบเสียง สามารถพูดได้ 2-3 คำ เริ่มใช้ท่าทางประกอบการพูด เช่น ใช้มือชี้ประกอบ

อายุ 15 เดือน ใช้ภาษาท่าทางแสดงความต้องการ ชอบแสดงอาการต่อต้าน และตอบสนองต่อคำสั่งบางคำเท่านั้น

อายุ 18 เดือน ใช้คำเพิ่มขึ้นในการเล่นและตอบสนองต่อสังคม แต่ต้องใช้ท่าทางประกอบ พูดเป็นวลีที่มี 2 พยางค์ได้ แต่มักใช้คำพยางค์เดียว เช่น บอกว่า "กิน" เมื่อหิวได้ เมื่อปฏิเสธจะพูดคำว่า "ไม่" พร้อมทั้งสั่นศีรษะ แต่การพูดอื่น ๆ ก็ยังไม่สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้

อายุ 21 เดือน แสดงความต้องการอาหาร การดื่ม และการขับถ่ายได้

อายุ 24 เดือน พูดเป็นวลี และประโยคสั้น ๆ ได้ อาจชอบพูดประโยคซ้ำ ๆ ในขณะที่เล่น หรือพูดซ้ำเพื่อให้แน่ใจในความหมาย เด็กมีคำใช้ 200-300 คำ ซึ่งมักใช้ในการให้ชื่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์และกิจกรรมที่คุ้นเคย ส่วนการใช้คำ

ขยายกริยา ขยายคำนาม และบุพบทยังน้อย พบว่าเด็กชอบใช้ชื่อแทนตัวเองมากกว่า ใช้สรรพนามแทนตัวเอง

อายุ 30 เดือน แสดงความต้องการที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ถึงแม้จะยังไม่สามารถทำได้ บอกชื่อจริงได้ ใช้สรรพนามแทนตัวเองได้

อายุ 36 เดือน การให้ประโยคซับซ้อนขึ้น พูดเป็นประโยคยาว ๆ ได้ และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้เข้าใจดี ซึ่งวิลสัน และคัวิสส์ (Wilson and Knwisl, 1988 : 102) กล่าวว่า การสื่อสารภาษาเด็กเข้าใจได้ดี ร้อยละ 80 ของภาษาที่พูด และสามารถพูดได้ถึง 1,000 คำ

จากพัฒนาการด้านภาษาดังกล่าว จะเห็นว่าช่วงแรกเด็กเรียนรู้โดยการส่งเสียงและเลียนแบบเสียง ซึ่งแสดงถึงการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (Accommodation) แต่การสื่อสารยังไม่ดีต้องใช้ท่าทางประกอบ เมื่ออายุ 2 ปี ใช้ชื่อแทนตัวเองซึ่งตรงกับช่วงที่เด็กเริ่มตระหนักถึงตัวเอง (Self-awareness) และใช้คำต่าง ๆ ในการให้ชื่อสิ่งที่คุ้นเคย สามารถแสดงความต้องการของตัวเองได้ เช่น การขยับถ่าย ซึ่งเด็กจะควบคุมการขยับถ่ายได้ในระยะนี้ อายุ 3 ปีตอนปลาย เริ่มพูดเป็นประโยคมีคำใช้มากขึ้น และสื่อสารภาษาได้ดีขึ้นเนื่องจากเด็กมีการเรียนรู้มากขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็ก

1. ปัจจัยด้านพันธุกรรม

1.1 เพศ เพศของเด็กมีผลต่อการเจริญเติบโต และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน (Whaley and Wong, 1982) ส่วนใหญ่มักพบว่าเด็กเพศหญิงพัฒนาการด้านภาษาดีกว่าเด็กเพศชาย ดังเช่นงานวิจัยของลาร์โก และคณะ (Largo, et al., 1986) ศึกษาในเด็กคลอดก่อนกำหนด อายุแรกเกิด - 5 ปี พบว่าเด็กเพศหญิงพัฒนาการด้านภาษาดีกว่าเด็กเพศชาย นอกจากนี้ อีปายและยาลาซ (Epir and Yalaz, 1984) ศึกษาเด็กอายุในช่วง 16 วัน - 6.4 ปี โดยใช้แบบทดสอบ DDST พบว่าเด็กเพศหญิงพูดได้เร็วกว่า

เด็กเพศชาย แต่เด็กเพศชายสามารถใช้คำที่เป็นนามธรรมได้เร็วกว่าเด็กเพศหญิง ในขั้นตอนการดำเนินชีวิตส่วนบุคคลและสังคม เด็กเพศหญิงช่วยเหลือตัวเองได้ดีในกิจกรรมถอดเสื้อผ้าเอง สวมใส่เสื้อผ้า แต่งตัวโดยไม่ต้องมีผู้ช่วย เร็วกว่าเด็กเพศชาย แต่เด็กเพศชายทำงานร่วมกับผู้อื่นในงานเล่นฟุตบอล และเล่นเกมสกับเพื่อนได้เร็วกว่าเด็กเพศหญิง นอกจากนี้ยังสามารถแยกจากมารดาโดยไม่ต้องร้องเร็วกว่าเด็กเพศหญิง ส่วนพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการใช้กล้ามเนื้อใหญ่แตกต่างกันไม่ชัดเจน

1.2 สติปัญญา สติปัญญามีความสำคัญต่อพัฒนาการซึ่งเป็นผลที่เกิดจากพันธุกรรม ร้อยละ 60 และสิ่งแวดล้อมร้อยละ 40 (รัชนี ลาสิโรจน์, 2530 : 170) เด็กที่มีสติปัญญาสูงย่อมมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ เร็วกว่าเด็กที่มีสติปัญญาต่ำ เช่น การศึกษาของเทอร์แมน (Terman) (ฉวีวรรณ กิณวงศ์, 2533 : 24) พบว่าเด็กที่มีสติปัญญาสูงจะมีพัฒนาการด้านการเดินและการพูดเร็วกว่าเด็กที่มีสติปัญญาต่ำ

1.3 ความผิดปกติของโครโมโซม ความผิดปกติของโครโมโซมทำให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคเพนิลคีโตนูเรีย (Phenylketonuria) หรือ PKU เด็กที่เป็นโรคนี้อาจขาดเอ็นไซม์ (Enzyme) ที่จำเป็นต่อการเผาผลาญโปรตีน จึงทำให้มีการสะสมสารพิษในร่างกาย ซึ่งจะไปขัดขวางการเจริญเติบโตของสมอง ทำให้เด็กมีอาการปัญญาอ่อน (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์, 2532 และ Messer, 1985) โรคดาวส์ ซินโดรม (Down's syndrome) เป็นโรคที่มีความผิดปกติของโครโมโซมคู่ที่ 21 (Trisomy 21) มีผลทำให้เด็กเกิดอาการปัญญาอ่อนเช่นกัน (Pilliteri, 1981 : 475) นอกจากนี้โรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมอื่น ๆ ซึ่งทำให้เด็กมีพัฒนาการช้า เช่น โรคลมบ้าหมู เบาหวาน โรคเลือดบางชนิด (สุทธวีบุรณะกนิษฐ, 2530 และสุณีย์ ชีรดากร, 2526)

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการที่สำคัญ

2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว ครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินดี ย่อมจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร ยารักษาโรค

เครื่องใช้ และของเล่นแก่เด็กได้อย่างเพียงพอ ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมเป็นอย่างดี แต่เด็กที่บิดามารดาหยากจน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่มีมักจะขาดแคลนปัจจัยต่าง ๆ ในการเลี้ยงดู ทำให้เด็กมีพัฒนาการบกพร่องไม่เป็นไปตามวัย (จริยาวัตร คมพยัคฆ์ และอุดม คมพยัคฆ์, 2523; ประนอม รอดคำดี, 2531 และสุขศรี บุรณะกนิษฐ, 2530) นอกจากฐานะทางเศรษฐกิจแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อพัฒนาการเด็ก เช่น อายุของมารดา (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, 2532) ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดา (จรรยา สุวรรณทัต และลัดดาวัลย์ เกษมนคร, 2533)

2.2 การเลี้ยงดูของครอบครัว

การเลี้ยงดูเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เด็กได้รับจากสิ่งแวดล้อมหรือผู้เลี้ยงดู และเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาการเด็กโดยตรง การเลี้ยงดูที่ดีต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็กได้ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความต้องการของเด็กไว้ดังนี้

นางพาง ลิมสุวรรณ (2530 : 56-58) ได้แบ่งความต้องการพื้นฐานของเด็กไว้ 2 ด้านคือ

1) ความต้องการด้านร่างกาย เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย และการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

2) ความต้องการด้านจิตใจ เช่น ความต้องการความรัก ความอบอุ่น ความมั่นคงปลอดภัย การกระตุ้นการสัมผัสที่เหมาะสม ความสม่ำเสมอจากผู้เลี้ยงดูและการสนับสนุนส่งเสริมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามวัย

ส่วน ไวเซอร์ (Weiser, 1982 : 36-37) ได้แบ่งความต้องการเด็กไว้ 3 ด้านดังนี้

1) ด้านสิ่งแวดล้อม เด็กต้องการ

ก) อาหารที่เหมาะสม ร่างกายสะอาด สุขสบาย มีความสะอาดและปลอดภัย

ไว้วางใจ

ประสาทสัมผัสและสังคม

- ข) การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ที่ดี ทำให้เกิดความ
 - ค) การกระตุ้นหรือมีประสบการณ์ ทางด้านระบบ
 - ง) การสนับสนุนในการสำรวจสิ่งต่าง ๆ
 - จ) การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น
- 2) ด้านบุคคล เด็กต้องการ
- ก) การยอมรับ
 - ข) การช่วยเหลือทั้งด้านร่างกายและสังคม
 - ค) ความสม่ำเสมอของผู้เลี้ยงดู การพูดคุยด้วย
- 3) ด้านกิจกรรม เด็กต้องการ การพักผ่อน นอนหลับ และ

การผ่อนคลายต่าง ๆ

ตั้งให้การเลี้ยงดูที่ดีจึงต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ และสังคม พบว่าเด็กที่ได้รับการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานที่เหมาะสมจะทำให้เกิดความพึงพอใจ เกิดความรู้สึกปลอดภัย ส่งผลให้พัฒนาการด้านอารมณ์และสติปัญญาเป็นไปอย่างเหมาะสม ดังที่ ฮาร์วี ได้กล่าวถึง การศึกษาการเลี้ยงดูของมารดาที่มีต่อเด็ก พบว่า ลักษณะการเลี้ยงดูที่สามารถกระตุ้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กมี 5 ประการคือ อารมณ์ของมารดาในการตอบสนองต่อเด็กต้องเหมาะสม ต้องหลีกเลี่ยงการลงโทษการควบคุมเด็ก มีการกำหนดกิจกรรมการเลี้ยงดูเด็กประจำวัน (Organized daily routine) ส่งเสริมการเล่นตามวัยของเด็กและจัดหาของเล่นให้ กระตุ้นเด็กในด้านต่าง ๆ ตามวัย (1987 : 147, quoted in Elardo, et al., 1975) ฮาร์วีย์โน และคณะ (Hariyono, et al., 1987) ศึกษาพัฒนาการเด็กอายุ 6 สัปดาห์ - 4.5 ปี จากคลินิคเด็กสุขภาพดี ประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 234 คน โดยใช้แบบทดสอบ DDSI พบว่าเด็กที่มีห้องเล่นและให้เล่นอย่างอิสระ มีพัฒนาการเป็นปกติมากกว่าเด็กที่บิดามารดาคอยช่วยเหลือทุกอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของที่ฮาร์วี

(Harvey, 1987) ได้กล่าวถึงว่าการเล่นมีผลต่อการพัฒนาการของเด็ก ทั้งนี้ เพราะการเล่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะพัฒนาทักษะการเข้าใจสังคม ความคิด สติปัญญา ภาษา (ศิริพร ทัมภลลิต, 2527) และยังช่วยพัฒนาการทักษะการเคลื่อนไหวอีกด้วย ฟิลด์ และคณะ (Field, Scafiei and Schanbery, 1987) ได้ศึกษาผลการสัมผัสกระตุ้นไคเนสเธติก (Kinesthetic) ในทารกคลอดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 1,500 กรัม ที่ได้รับการดูแลในหน่วยอภิบาลเด็กแรกเกิดพบว่า พัฒนาการทางสติปัญญาทักษะต่าง ๆ รวมทั้งน้ำหนักทารกเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสมศรี ทัมทะมาลา (2527) ทำการศึกษาทำนองเดียวกับฟิลด์ และคณะ พบว่าน้ำหนักและพฤติกรรมการตอบสนองของทารก กลุ่มทดลองเพิ่มมากกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผลว่า อาจเกิดจากการสัมผัสกระตุ้นน้อยเกินไป อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การสัมผัสที่เพียงพอมีผลต่อพัฒนาการและน้ำหนักของทารก

ถวิล รักษลณี (2526) ศึกษาพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 3-6 ปี) เขตบางกะปิ จำนวน 90 คน พบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบปล่อยปละละเลย มีพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ผู้วิจัยอภิปรายผลว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย บิดามารดาให้ความรัก ผูกเด็กให้ช่วยตัวเอง ทำให้เด็กมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ส่วนเด็กที่เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยเด็กต้องช่วยเหลือตัวเองเป็นอย่างมาก จึงทำให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มนี้มีการพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมดี ส่วนเด็กที่เลี้ยงดูแบบเข้มงวด บิดามารดาจะทำทุกอย่างแทนเด็กไม่ให้อิสระแก่เด็ก ทำให้ขาดความมั่นใจในตนเอง เกิดความคับข้องใจ พัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมจึงไม่เป็นไปตามวัย

2.3 การเลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็ก

การเลี้ยงดูเด็กเพื่อส่งเสริมการพัฒนากายของเด็ก ควรมีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, หน่วยศึกษานิเทศก์, 2526 : 231; Endsley and Bradbard, 1981 : 34, 107; Mayer, 1981 : 346-348 and O'shea, 1988 : 191)

2.3.1 สถานที่ บริเวณกว้างขวาง พื้นห้อง 40-60 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน มีสถานที่เล่น ที่รับประทานอาหาร ห้องน้ำห้องนอนเป็นสัดส่วน การจัดสถานที่มีความปลอดภัย สวยงามน่าอยู่อาศัย มีความอบอุ่นและแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีดทับ

2.3.2 จัดหาอุปกรณ์กระตุ้นต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก และดึงดูดใจ เช่น อุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ และการเปิดโอกาสให้เด็กเข้าสังคม

2.3.3 อัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็กเหมาะสม ดังนี้
(Endsley and Bradbard, 1981 : 107; Kuhns and Holloway, 1992 : 283)

- 1) เด็กอายุต่ำกว่า 6 สัปดาห์ อัตราส่วนผู้เลี้ยงดู : เด็ก 1 : 1
- 2) เด็กอายุ 6 สัปดาห์-1 ปี อัตราส่วนผู้เลี้ยงดู : เด็ก 1 : 3
- 3) เด็กอายุ 1-3 ปี อัตราส่วนผู้เลี้ยงดู : เด็ก 1 : 4-5
- 4) เด็กอายุ 3-4 ปี อัตราส่วนผู้เลี้ยงดู : เด็ก 1 : 5
- 5) เด็กอายุ 4-6 ปี อัตราส่วนผู้เลี้ยงดู : เด็ก 1 : 7

การที่อัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็ก เหมาะสม ทำให้การเลี้ยงดูมี ประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เลี้ยงดูมีเวลาดูแลเด็กให้ได้เล่น และส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ ในสังคมได้มากขึ้น

2.3.4 ปฏิสัมพันธ์ของผู้เลี้ยงดูต่อเด็ก ควรเป็นกันเองเป็นธรรมชาติ และอบอุ่นซึ่งสามารถสังเกตได้จากวิธีเรียกชื่อ การพูดคุย วิธีกระตุ้นให้เด็ก แสดงความรู้สึกความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมสมอายุ วิธีตั้งคำถามและความจับใจ ในการตอบคำถามต่อเด็กของผู้เลี้ยงดู รวมถึงลักษณะการอุ้ม การจับและการสัมผัส ตัวเด็ก

2.3.5 จัดหาอาหารที่มีความเหมาะสมตามวัย

2.3.6 จัดตารางเวลากิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การรับประทานอาหารและการนอนหลับพักผ่อน

2.3.7 ดูแลสุขภาพของเด็กอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับการเลี้ยงดูที่ไม่ดีย่อมกระทบต่อพัฒนาการของเด็กซึ่ง อัมพล สุอำพันธ์ (2530 : 65) ได้กล่าวถึงลักษณะการเลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็กที่กระทบ ต่อพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา สังคม และบุคลิกภาพคือ

1) การขาดการกระตุ้น เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ จะได้รับการกระตุ้นน้อยกว่าเด็กทั่วไปทั้งชนิด ปริมาณ และคุณภาพ จึงทำให้ระบบ ประสาทไม่ตื่นตัว ไม่เกิดการเรียนรู้ และไม่พัฒนาเท่าที่ควรจะเป็น

2) การขาดโอกาสที่จะเล่นออกกำลังกายกลางแจ้ง เพื่อ พัฒนาการระบบการเคลื่อนไหวและระบบกล้ามเนื้อเนื้อมัดใหญ่ นอกจากนี้ยังขาดโอกาสที่ จะเล่นของเล่นเพื่อให้เกิดการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก

3) ความต้องการของเด็กไม่ได้รับการตอบสนอง ได้อย่าง ทั่วถึง ถูกต้องเหมาะสม

4) เด็กต้องได้รับการเลี้ยงดูจากผู้เลี้ยงดูหลายคน ทำให้ เด็กไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่แท้จริง หรือใกล้ชิดผูกพันกับผู้เลี้ยงดูคนใดคนหนึ่ง ได้

5) ผู้เลี้ยงดูส่วนใหญ่มักทำไปตามหน้าที่ เน้นการดูแลเฉพาะด้านร่างกาย การกินอยู่หลับนอน แต่ขาดการเล่น ขาดการโต้ตอบทางอารมณ์ที่ดีกับเด็ก

กล่าวได้ว่าการเลี้ยงดูที่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กในด้านต่าง ๆ มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กได้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมยังมีน้อย ส่วนใหญ่ก็เน้นการศึกษาที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

จากการเลี้ยงดูที่กล่าวมานี้ มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก นอกจากนี้ อาจมีปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อพัฒนาการเด็ก เช่น ลำดับที่ของบุตร ประเภทของครอบครัว วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ และภูมิอากาศ

3. ปัจจัยด้านเด็ก

ปัจจัยด้านเด็กที่มีผลต่อการพัฒนาการเด็กที่สำคัญมีดังนี้

3.1 สุขภาพและภาวะเสี่ยง

สุขภาพมีผลต่อพัฒนาการเด็ก เด็กที่มีสุขภาพดีพัฒนาการย่อมเป็นไปตามปกติ ส่วนเด็กที่มีสุขภาพไม่ดี เจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ เช่น โรคเรื้อรัง โรคขาดสารอาหาร จะขัดขวางการเจริญเติบโตของร่างกายและสมอง ทำให้พัฒนาการด้านต่าง ๆ ช้าลง (โกมล วงศ์ศรีศาสตร์, 2529; สุขศรี บุรณะภิมิธุ, 2530; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2526 และ Pillitteri, 1981) นอกจากนี้ภาวะการเสี่ยงจากการคลอดหรือการได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ สารพิษ หรือรังสีก็มีผลต่อพัฒนาการเด็กทั้งสิ้น ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพและภาวะการเสี่ยงไว้ดังเช่น

ซาริน-แอกเคอแมน, ลีวีส และดริสคอลล์ (Zarin-Ackerman, Lewis and Driscoll, 1977) ศึกษาพัฒนาการด้านภาษาของเด็กที่มีภาวะการเสี่ยงขณะคลอดและหลังคลอด เช่น ภาวะขาดออกซิเจน น้ำตาลในเลือดสูง และแคลเซียมสูง โดยทำการศึกษาในเด็กอายุ 2 ปี เด็กกลุ่มที่มีภาวะเสี่ยง 36 คน เด็กปกติ 34 คน พบว่าเด็กกลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงพัฒนาการด้านภาษาช้ากว่าปกติ

สร้อยสุดา วิทยากร และคณะ ได้กล่าวถึงการศึกษาเกี่ยวกับภาวะทูปโภชนาการในเด็กชาย 4 คน ซึ่งอยู่ในภาวะทูปโภชนาการระดับที่ 2 และ 3 ต่อพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว การปรับตัว ภาษา และสังคม พบว่า ระหว่างที่ได้รับการส่งเสริมทางโภชนาการและสภาพแวดล้อมที่พัฒนาการของเด็กดีขึ้น (2528 : 11 อ้างถึงใน นิตยา คชภักดี, 2521)

3.2 น้ำหนักแรกคลอดและอายุครรภ์

เด็กที่คลอดครบกำหนดและน้ำหนักแรกคลอดปกติ การเจริญเติบโตและพัฒนาการมักเป็นไปตามปกติ ส่วนเด็กที่น้ำหนักแรกคลอดและอายุครรภ์น้อยหรือเกินกำหนดย่อมมีผลกระทบต่อพัฒนาการเด็ก เช่น การศึกษาของ ลาร์โกและคณะ (Largo, et al., 1986) ศึกษาในเด็กอายุแรกเกิดถึง 5 ปี พบว่าเด็กคลอดก่อนกำหนดพัฒนาการช้ากว่าเด็กคลอดครบกำหนด น้ำหนักแรกคลอดที่ต่ำกว่าปกติ ทำให้เด็กมีพัฒนาการช้า และต่อมากลาร์โก และคณะ (Largo, et al., 1989) ศึกษาพัฒนาการของเด็กคลอดก่อนกำหนด พบว่า น้ำหนักแรกคลอด อายุครรภ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาการทางระบบประสาท สติปัญญา และภาษา

พัฒนาการของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

1. พัฒนาการของเด็กในสถานสงเคราะห์

การศึกษาพัฒนาการเด็กในสถานสงเคราะห์ยังคงมีน้อย เท่าที่ศึกษาพบว่า พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ช้ากว่าปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พัฒนาการด้านภาษาดังงานวิจัยของจิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2525) ที่ศึกษาพัฒนาการของเด็กที่ได้รับสิ่งเฝ้าทางสังคมที่แตกต่างกัน ช่วงอายุ 0-24 เดือน ที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท 64 คน ชุมชนแออัดคลองเตย 60 คน และคลินิคสุขภาพเด็กดีโรงพยาบาลรามารามาศิบัติ 50 คน พบว่าเด็กที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ได้รับสิ่งเฝ้าทางสังคมน้อยที่สุดและน้ำหนักน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และจากการวัดพัฒนาการโดยใช้แบบสอบ DDST พบว่าเด็กที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์มี

พัฒนาการช้า คิดเป็นร้อยละ 79.69 พัฒนาการที่กระทบกระเทือนมากที่สุด คือพัฒนาการด้านภาษา รองลงมาคือ พัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ตามลำดับ ทำนองเดียวกัน สร้อยสุดา และคณะ (2528) ศึกษาพัฒนาการเด็กที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์กับเด็กที่เลี้ยงดูด้วยบิดามารดาที่บ้านในเด็กอายุแรกเกิด - 6 ปี กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กบ้านกิ่งแก้ว จำนวน 15 คน เด็กที่เลี้ยงดูที่บ้าน 23 คน ใช้แบบทดสอบ DDST วัดพัฒนาการ พบว่าเด็กในสถานสงเคราะห์มีระดับพัฒนาการปกติ 2 คน และผิดปกติ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และ 86.6 ตามลำดับ และเด็กมีพัฒนาการช้า ด้านภาษามากที่สุด รองลงมาพัฒนาการช้าด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ส่วนเด็กที่เลี้ยงดูที่บ้านพัฒนาการช้าด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กมากที่สุด และพบว่ามีมารดาที่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี เป็นวัยที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูบุตรให้มีพัฒนาการเหมาะสมมากกว่าวัยอื่น อาจเนื่องจากมารดาที่มีความพร้อมทางด้านร่างกายมีประสบการณ์และวุฒิภาวะ ส่วนอภิญา กังสเรวรักษ์ (2530) ศึกษาพัฒนาการด้านภาษาในเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 3-6 ปี) ที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า จำนวน 80 คน และในครอบครัวปกติ จำนวน 80 คน พบว่าเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า พัฒนาการด้านภาษาในห้าจำนวนน้อยกว่า และการใช้ประโยคต่ำกว่าเด็กในครอบครัวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2525) และสร้อยสุดา วิทยากร และคณะ (2528) แต่พบว่าเพศไม่มีผลต่อพัฒนาการด้านภาษา

นอกจากนี้ การศึกษาพัฒนาการของเด็กกลุ่มด้อยโอกาส ก็พอจะใช้อ้างอิงถึงกลุ่มเด็กที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ได้ พบว่ามีผลกระทบต่อพัฒนาการเด็กเช่นกัน ดังงานวิจัยของเสาวณีย์ ศรีติระกุล (2530) ที่ศึกษาพัฒนาการเด็กกลุ่มด้อยโอกาสจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำที่อาศัยในอาคารเคหะแห่งชาติดินแดง อายุ 6 เดือน - 2 ปี จำนวน 17 คน และอายุ 2-4 ปี จำนวน 24 คน ที่มีภาวะโภชนาการปกติ ไม่มีความพิการทางสมองและร่างกาย โดยใช้แบบทดสอบ DDST ประเมิน 3 ครั้ง ตลอดช่วงการศึกษา 6 เดือน พบว่าพัฒนาการของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม

มีแนวโน้มพัฒนาการช้าลงทั้งด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และภาษา แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประนอม รอดคำดี, พวงเงี้ยว ชุกตพราม และประพิน ศุภตันเสถียร (2530) ศึกษาผลการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการในเด็กวัยก่อนเรียนที่รับไว้เลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยง-เด็ก มุลินธิเด็กอ่อนในสลัมกับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่บ้านในชุมชนคลองเตย และชุมชนเทพประทานรวมเด็กที่ศึกษา 56 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็กในศูนย์คลองเตย นอกศูนย์คลองเตย และในศูนย์เทพประทาน มีภาวะขาดสารอาหารคิดเป็นร้อยละ 27.77, 47.37 และ 33.33 ตามลำดับ และวัดพัฒนาการโดยใช้แบบทดสอบ DDST พบว่าเด็กนอกศูนย์คลองเตย และเด็กในศูนย์เทพประทาน พัฒนาการด้านภาษาช้ากว่าปกติ คิดเป็นร้อยละ 63.16 และ 55.55 ตามลำดับ

จากงานวิจัยที่กล่าวมานี้จะเห็นว่า เด็กในสถานสงเคราะห์ และเด็กกลุ่มด้อยโอกาสมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ช้ากว่าปกติ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการเลี้ยงดูที่ขาดแคลนในด้านต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม ขาดการกระตุ้นในด้านต่าง ๆ

2. พัฒนาการของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

การศึกษาพัฒนาการของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันมีน้อย

เท่าที่ศึกษาพบว่าพัฒนาการด้านภาษา และพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม เร็วกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้ดังนี้ เช่น

เอนสเล และแบรดบาร์ด ได้กล่าวถึงการศึกษาพัฒนาการเด็กที่เลี้ยงดูตามสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันของอเมริกาและสวีเดน ซึ่งมีอัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็กสูง อุปกรณ์ในการกระตุ้นการเล่นเพียงพอ แต่ปฏิสัมพันธ์ของผู้เลี้ยงดูต่อเด็กต่างกัน โดยผู้เลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันของอเมริกาให้ความรักและสนับสนุนการเล่นมากกว่าจึงทำให้เด็กของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันของอเมริกามีพัฒนาการดีกว่า โดยเด็กชอบสำรวจมากกว่าเนื่องจากมีความรู้สึกปลอดภัยสูงกว่า จึงทำให้เด็กมีพัฒนาการดีกว่า (1981 : 97-99, quoted in Rubenstein, et al., 1977)

ฉวีวรรณ กิณางค์ (2522) ศึกษาบทบาทของพี่เลี้ยงต่อพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนอายุ 2.5-4 ปี ศึกษาเด็กที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันคลองจั่น 50 คน และเด็กที่เลี้ยงดูด้วยพี่เลี้ยงที่บ้านในหมู่บ้านคลองจั่น 50 คน พบว่าเด็กที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองดีกว่าเด็กที่เลี้ยงดูด้วยพี่เลี้ยงที่บ้าน และความสัมพันธ์ของการเลี้ยงดูของพี่เลี้ยงกับความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ในกิจกรรมการรักษาความสะอาดของร่างกาย แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ สุธีรา สุนทรกุล และคณะ (2533) ที่ทำการศึกษานักพัฒนาการของเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ชุมชนจตุรมิตรสัมพันธ์ แขวงหิรัญบุรี เขตธนบุรี ศึกษาเด็กอายุ 2.5-6 ปี โดยใช้แบบทดสอบ DDST เด็กมีพัฒนาการปกติร้อยละ 95 อาจผิดปกติร้อยละ 5 ในกิจกรรมทดสอบที่อ่อนกว่าวัยของตนเอง เด็กมีพัฒนาการช้าด้านภาษา และการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเท่านั้น ส่วนใหญ่จะผ่านกิจกรรมทดสอบที่เด็กวัยนี้ร้อยละ 25-75 และร้อยละ 75-90 สามารถปฏิบัติได้ในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากเด็กได้รับการสอน การฝึกหัดจากพี่เลี้ยงและนักพัฒนาการ

เครื่องมือวัดพัฒนาการเด็ก

เครื่องมือวัดพัฒนาการเด็กเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ทราบพัฒนาการของเด็ก โดยในส่วนนี้จะได้กล่าวถึงเกณฑ์การเลือกเครื่องมือวัดพัฒนาการ ชนิดของเครื่องมือวัดพัฒนาการ

1. เกณฑ์ในการเลือกเครื่องมือวัดพัฒนาการ

เกณฑ์ในการเลือกเครื่องมือวัดพัฒนาการมีดังนี้ (Strangler,

Huber and Routh, 1980 : 34-35)

1.1 ต้องได้รับการยอมรับ โดยสามารถบอกถึงความผิดปกติของพัฒนาการเด็ก นอกจากนี้เหมาะสมกับการนำไปใช้ เช่น เหมาะสมกับอายุ เพศ

1.2 ง่ายต่อการนำไปใช้ เช่น ง่ายต่อการสอน การเรียน ง่ายในการวัดพัฒนาการ

1.3 ค่าใช้จ่ายเหมาะสม ไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินไป ไม่ใช้เวลามาก

1.4 ความเที่ยง ความตรง สูง

2. ชนิดของเครื่องมือวัดพัฒนาการ

เครื่องมือวัดพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน มีผู้คิดขึ้นหลายวิธีด้วยกัน และวัดพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ซึ่งคาสทิกเกเลีย และเพทรินี (Castiglia and Petrini, 1985 : 8-17) ได้รวบรวมชนิดของเครื่องมือวัดพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินชนิดต่าง ๆ พร้อมทั้งได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ ประโยชน์ของเครื่องมือ ระยะเวลาที่ใช้ ความยากง่ายในการนำไปใช้ ความเที่ยง และความตรงของเครื่องมือ โดยละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ประเภทและคุณสมบัติของเครื่องมือวัดพัฒนาการเด็ก

เครื่องมือ/อายุเด็ก	วัตถุประสงค์	ประโยชน์/คุณค่า	ระยะเวลาที่ใช้	ผู้นำไปใช้/ความยากง่าย	ความเที่ยง	ความตรง
1. Boyd Development (อายุแรกเกิด-8 ปี)	เพื่อดูการเจริญเติบโตและพัฒนาการ 3 ด้าน 1. การใช้กล้ามเนื้อ (Motor) 2. การสื่อสาร 3. ทักษะ (Self-sufficiency skill)	1. ช่วยในการวางแผนในการช่วยเหลือ ถ้ามีพัฒนาการที่ผิดปกติ 2. ช่วยในการวินิจฉัยคัดเลือกในรายที่นำส่งสัยว่าพัฒนาการจะผิดปกติ 3. ไม่มีเกณฑ์สำหรับบอก ว่าพัฒนาการปกติหรือผิดปกติ	ไม่แน่นอน แต่เด็กต้องอยู่ในภาวะผ่อนคลาย	เจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพใช้ได้ง่าย	ไม่มีรายงานไว้	ยังไม่มีการศึกษา
2. Developmental Profile II (อายุแรกเกิด-12 ปี)	เพื่อดูพัฒนาการของเด็กโดยทั่วไป	ทดสอบพัฒนาการ 5 ด้าน คือ 1. การเจริญด้านร่างกาย 2. การช่วยเหลือตัวเอง 3. สังคม 4. สติปัญญา 5. การสื่อสาร	20-40 นาที	ใช้ได้ทุกคน ใช้ได้ง่าย แต่ต้องฝึกการสัมภาษณ์ขั้นพื้นฐานตามขั้นตอน	เคยมีการทดสอบแล้ว 1 ครั้ง	มีความตรง โดยสร้างขึ้นจากการบอกเล่าของบิดามารดา การสังเกตโดยตรง

ตาราง 1 (ต่อ)

เครื่องมือ/อายุเด็ก	วัตถุประสงค์	ประโยชน์/คุณค่า	ระยะเวลาที่ใช้	ผู้นำไปใช้/ความยากง่าย	ความเที่ยง	ความตรง
3. Denver Development Screening Test (DDST) (อายุแรกเกิด-6 ปี)	ทดสอบพัฒนาการเด็กใน 4 ด้านคือ 1. การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ 2. การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก 3. ภาษา 4. นิสัยส่วนบุคคลและสังคม	บอกได้ถึงพัฒนาการที่ผิดปกติ	15-30 นาที	ทุกคนใช้ได้หลังจากฝึกปฏิบัติแล้ว 2-3 ชั่วโมง	มีค่าความเที่ยงสูง	มีความตรงสูง โดยใช้แบบทดสอบ Bayley Development Scales และ Stanford Binet Intelligence เป็นแบบทดสอบเปรียบเทียบ
4. Prescreening Developmental Questionnaire (PDQ) (อายุ 3 เดือน-6 ปี)	เป็นการคัดเลือกเด็กถ้าไม่แน่ใจว่าปกติก็ให้ทดสอบด้วย DDST ต่อ	คัดเลือกเด็กที่มีอาการผิดปกติได้แต่เนิ่น ๆ	3-6 นาที	ทุกคนใช้ได้และไม่ต้องฝึกก่อน	.59	มีความตรงเทียบกับ DDST (88%) แต่ความไว 26%

ตาราง 1 (ต่อ)

เครื่องมือ/อายุเด็ก	วัตถุประสงค์	ประโยชน์/คุณค่า	ระยะเวลาที่ใช้	ผู้นำไปใช้/ความยากง่าย	ความเที่ยง	ความตรง
5. Revised Denver Developmental Screening Test (DDST-R) (อายุแรกเกิด-6 ปี)	เพื่อตรวจสอบแยกเด็กผิดปกติจากกลุ่มใหญ่และเวลาจำกัด	ใช้ได้เหมาะสมกับเด็กกลุ่มใหญ่ ในเวลาอันรวดเร็ว	5-7 นาที	มีคำแนะนำง่ายต่อการนำไปใช้	ขึ้นกับผู้ทำการทดสอบ	ขึ้นอยู่กับเครื่องมือวัดพัฒนาการ (DDST)
6. Minnesota Child Development Inventory (MCDI) (อายุ 1-6 ปี)	ช่วยในการวินิจฉัยเด็กที่มีพัฒนาการผิดปกติ	ใช้ในการทดสอบพัฒนาการด้าน 1. การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ 2. การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก 3. การใช้ภาษา 4. ความคิดรวบยอด 5. การรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ 6. การช่วยเหลือตนเอง	ไม่แน่นอน	ไม่เฉพาะเจาะจง	มีค่าความสัมพันธ์กับ McCarthy และ Stanford Binet	ขึ้นอยู่กับผู้รายงาน

ตาราง 1 (ต่อ)

เครื่องมือ/อายุเด็ก	วัตถุประสงค์	ประโยชน์/คุณค่า	ระยะเวลาที่ใช้	ผู้นำไปใช้/ความยากง่าย	ความเที่ยง	ความตรง
7. Revised Developmental Screening Inventory (RDSI) (อายุ 4 สัปดาห์-36 เดือน)	เพื่อวัดว่ามีความบกพร่องด้านสติปัญญา	ประเมินพฤติกรรมด้าน 1. การปรับตัว 2. การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ 3. การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก 4. นิสัยส่วนบุคคลและสังคม	20-30 นาที	ผู้ดูแลเด็ก, พยาบาล	มีข้อจำกัด	สัมพันธ์กับ Gesell development
8. Toddler Temperament Scale (อายุ 1-3 ปี)	เพื่อประเมินพฤติกรรมด้านพื้นฐานด้านอารมณ์ของเด็กวัยหัดเดิน	บิดามารดาสามารถนำไปประเมินพฤติกรรมเด็กได้	25 นาที	ง่ายในการนำไปใช้	.88	ได้รับการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว

ที่มา : Castiglia and Petrini, 1985 : 10-13.

จากเครื่องมือวัดพัฒนาการของเด็กที่เสนอในตารางข้างต้น จะเห็นว่า บางเครื่องมือมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ต่าง ๆ กัน เช่น ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาที่ใช้ได้แก่ เครื่องมือ Boyd Development และ Minnesota Child Development Inventory ข้อจำกัดเกี่ยวกับผู้นำไปใช้ได้แก่ Boyd Development ข้อจำกัดเรื่องความเที่ยงได้แก่ Boyd Development Prescreening Development Questionnaire และ Revised Development Screening Inventory และขาดการศึกษาเรื่องความตรงได้แก่ Boyd Development เครื่องมือวัดพัฒนาการ Denver Developmental Screening Test (DDST) เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับวัดพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากใช้ได้ง่าย มีความเที่ยงความตรงสูง ใช้วัดพัฒนาการของเด็กอายุแรกเกิด - 6 ปี ใน 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อเล็ก การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และภาษา และสามารถบอกถึงพัฒนาการที่ผิดปกติได้ดี

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาเป็นเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย และเด็กที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน คณะพยาบาลศาสตร์ ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

2. กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานแรกรับเด็กภาคใต้ และศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยพิจารณาเด็กที่มีคุณสมบัติดังนี้

2.1 เป็นเด็กเพศหญิงและชาย อายุ 1-3 ปี

2.2 ไม่มีความพิการทางด้านร่างกาย ไม่มีอาการไข้มาก่อน ไม่มี ความผิดปกติด้านพฤติกรรม และไม่ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เช่น โรคหัวใจ

2.3 ได้รับการเลี้ยงดูจากสถานแรกรับเด็กภาคใต้ หรือศูนย์พัฒนา เด็กปฐมวัย เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 เดือนนับถึงวันทดสอบ

2.4 ต้องไม่ได้รับการทดสอบพัฒนาการด้วย DDST (Denver Developmental Screening Test) เป็นระยะเวลา 1 เดือนนับถึงวันทดสอบ

การคัดเลือกตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างของสถานแรกรับเด็กภาคใต้ เลือก จากเด็กที่มีอายุระหว่าง 1-3 ปี ซึ่งมีจำนวน 36 คน โดยเลือกทุกคนที่มีคุณสมบัติ ตามเกณฑ์ จำนวน 31 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย เลือกจาก เด็กที่มีอายุ 1-2 ปี ซึ่งมีจำนวน 36 คน และอายุ 2-3 ปี ซึ่งมีจำนวน 60 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายใช้ตารางเลขสุ่มกลุ่มละ 25 คน รวม 50 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลด้านเด็ก ประกอบด้วย เพศ น้ำหนัก และระยะเวลาที่ได้รับการเลี้ยงดูจากสถานรับเลี้ยงเด็ก

1.2 ข้อมูลด้านผู้เลี้ยงดู ประกอบด้วย อายุ การศึกษา และอัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็ก

1.3 ข้อมูลด้านครอบครัว ประกอบด้วย อายุของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา ประเภทครอบครัว รายได้ครอบครัว และลำดับที่บุตรในครอบครัว

2. แบบทดสอบ DDST (Denver Developmental Screening Test)

DDST เป็นแบบทดสอบที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็ก สร้างโดยแฟรงเคนเบอร์ก และด็อก (Frankenberg and Dodds) โดยใช้แนวคิดพัฒนาการเด็กของกิเซล (Gesell) ซึ่งสามารถศึกษาพัฒนาการเด็กได้ครอบคลุมทั้งบุคคล สามารถใช้ข้อวินิจฉัยพัฒนาการของเด็กได้ แบบทดสอบ DDST แบ่งพัฒนาการออกเป็นด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้ก้ามเนื้อมัดเล็ก การใช้ก้ามเนื้อมัดใหญ่ และภาษา ใช้สำหรับวัดพัฒนาการเด็กอายุ 16 วัน - 6.4 ปี เป็นแบบทดสอบที่ได้รับความนิยมมาก มีการใช้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากใช้ได้ง่ายไม่ซับซ้อน ระยะเวลาประมาณ 15-30 นาที สามารถวินิจฉัยพัฒนาการที่ผิดปกติได้ดี ความตรงสูง .86 - .97 (Frankenberg, Camp and Bonnie, 1971 : 475) ความเที่ยงสูง ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (r) 0.93 (Frankenberg, et al., 1971 : 1315) สำหรับประเทศไทยมีการใช้การแบบทดสอบนี้แพร่หลายเช่นกัน ซึ่งพูลสุข สิริยาภรณ์, วราภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์ และวัชรภรณ์ ภิสสาสุนทร (2532 : 57) ได้ปรับให้เป็นมาตรฐานสำหรับทดสอบพัฒนาการของเด็กไทยแล้ว

จากการทดสอบเด็กไทยจำนวน 1,442 คน เป็นเด็กเพศชาย 639 คน เด็กเพศหญิง 803 คน

สำหรับการแปลผลพัฒนาการตามแบบทดสอบ DDST สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ผิดปกติ อาจผิดปกติ และปกติ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. พัฒนาการผิดปกติ ถ้าผลการทดสอบมีลักษณะดังนี้
 - 1.1 มีสองหมวดพัฒนาการ ซึ่งในแต่ละหมวดประกอบด้วยพัฒนาการซ้ำ 2 กิจกรรมทดสอบขึ้นไป หรือ
 - 1.2 มีหนึ่งหมวดพัฒนาการที่ประกอบด้วยพัฒนาการซ้ำ 2 กิจกรรมทดสอบขึ้นไป และในหมวดพัฒนาการที่เหลือหมวดใดหมวดหนึ่งมีพัฒนาการซ้ำอีกหนึ่งกิจกรรมทดสอบ และในหมวดพัฒนาการเดียวกันนี้ เส้นแสดงอายุไม่ได้ลากผ่านกิจกรรมทดสอบที่เด็กสามารถผ่านการทดสอบได้
 2. พัฒนาการอาจผิดปกติ ถ้าผลการทดสอบมีลักษณะดังนี้
 - 2.1 พัฒนาการซ้ำ 2 กิจกรรมทดสอบขึ้นไปหนึ่งหมวดพัฒนาการ หรือ
 - 2.2 มีหนึ่งหรือสองหมวดพัฒนาการประกอบด้วย พัฒนาการซ้ำ 1 กิจกรรมทดสอบ และในหมวดเดียวกันนี้ เส้นแสดงอายุไม่ได้ลากผ่านกิจกรรมทดสอบที่เด็กทำได้เลย

ซึ่งนี้พัฒนาการซ้ำ หมายถึง การที่เด็กไม่สามารถผ่านกิจกรรมทดสอบการพัฒนาการข้อใดข้อหนึ่งที่เส้นอายุลากผ่านมันไปแล้ว หรือไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยของตนได้
 - 2.3 พัฒนาการปกติ แสดงถึงผลการทดสอบพัฒนาการที่ไม่ผิดปกติ หรืออาจผิดปกติ
3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบประกอบด้วย
 - 3.1 ขวดปากกว้าง 5/8 นิ้ว
 - 3.2 ลูกเกด
 - 3.3 ลูกเทนนิส

3.4 ลูกฟุตบอล

3.5 ลูกบาศก์ ขนาด 1 นิ้ว สีแดง 2 ก้อน สีน้ำเงิน 2 ก้อน
และสีเขียว 1 ก้อน

3.6 ดินสอสี กระดาษเปล่า รูปภาพสัตว์ รูปภาพวงกลม และรูป
เส้นตามแต่ละข้อทดสอบ

3.7 รถถีบสามล้อเด็ก

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้นเตรียมผู้วิจัย

1.1 ขออนุญาตฝึกการใช้เครื่องมือ DDST ในเด็กวัยหัดเดิน ที่
สถานแรกรับเด็กภาคใต้ และศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2 ฝึกการใช้แบบทดสอบ DDST โดยการดูวิดีโอเกี่ยวกับการ
ทดสอบพัฒนาการเด็กด้วย DDST และฝึกการแปลผล ภายใต้การควบคุมของอาจารย์
ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
สงขลานครินทร์ จนปฏิบัติได้ถูกต้อง

2. ชี้นเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลในสถานแรกรับเด็ก-
ภาคใต้ และศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

2.2 คัดเลือกตัวอย่างตามคุณสมบัติและวิธีที่กำหนดไว้

2.3 ทำหนังสือขออนุญาตบิดามารดาของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก
กลางวัน

2.4 สร้างสัมพันธภาพกับเด็กจนกระทั่งเด็กรู้สึกคุ้นเคยกับผู้วิจัย

2.5 เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

2.5.1 เด็กในสถานสงเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลของ
เด็กจากเอกสารประวัติในสถานสงเคราะห์ ข้อมูลจากผู้เลี้ยงดูเก็บโดยการสัมภาษณ์
ผู้เลี้ยงดู ไม่ได้เก็บข้อมูลด้านครอบครัว

2.5.2 เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน เก็บรวบรวม

ข้อมูลด้านเด็กและครอบครัว โดยการใช้นแบบสอบถามบิดามารดา และจากเอกสารประวัติเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ข้อมูลด้านผู้เลี้ยงดูเก็บโดยการสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงดู

2.6 ทำการทดสอบพัฒนาการตามแบบสอบถาม DDST (รายละเอียดของการใช้เครื่องมือดูในภาคผนวกเกี่ยวกับแบบสอบถามทดสอบ DDST)

2.7 ให้คะแนนและแปลผลตามเกณฑ์แบบทดสอบ DDST ในกรณีที่เด็กพัฒนาการผิดปกติ หรืออาจผิดปกติจะทดสอบพัฒนาการซ้ำหลังการทดสอบครั้งแรกแล้ว 2-3 สัปดาห์ จึงจะแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ ของข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ดังนี้
 - 1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.2 ลักษณะทั่วไปของผู้เลี้ยงดู
 - 1.3 ลักษณะทั่วไปด้านครอบครัว
2. วิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ ของผลการทดสอบพัฒนาการในแต่ละด้านของพัฒนาการดังนี้
 - 2.1 ผลการทดสอบกิจกรรมที่สี่อายุลากผ่าน
 - 2.2 ผลการทดสอบกิจกรรมที่เด็กมีพัฒนาการซ้ำ
3. วิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ ของระดับพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
4. วิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยใช้สถิติ χ^2

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

จากการศึกษาพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การใช้กล้ามเนื้อ
มัดเล็ก การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และภาษา ของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถาน
สงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูใน
สถานสงเคราะห์จำนวน 31 คน เป็นเพศชายร้อยละ 71 ร้อยละ 80.6 อายุอยู่
ในช่วง 12-24 เดือน ร้อยละ 64.5 ขาดสารอาหาร ร้อยละ 93.5 ได้รับการ
เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์อยู่ในช่วง 1-24 เดือน ส่วนเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลาง
วัน จำนวน 50 คน เป็นเพศหญิงและเพศชายจำนวนใกล้เคียงกัน อายุอยู่ในช่วง
12-24 เดือน และอายุช่วง 25-36 เดือนจำนวนเท่ากัน ภาวะโภชนาการปกติ
ทุกคน ร้อยละ 96 ได้รับการเลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันอยู่ในช่วง 1-24
เดือน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ลักษณะทั่วไปของเด็กรวยหัดเดินจำแนกตามสถานเลี้ยงดู

ลักษณะทั่วไป	สถานเลี้ยงดู	
	สถานสงเคราะห์ จำนวน (ร้อยละ)	สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน จำนวน (ร้อยละ)
อายุ (เดือน)		
12 - 24	25 (80.6)	25 (50)
25 - 36	6 (19.4)	25 (50)
เพศ		
ชาย	22 (71)	22 (44)
หญิง	9 (29)	28 (56)
ภาวะโภชนาการ		
ปกติ	11 (35.5)	50 (100)
ขาดสารอาหารระดับ 1	16 (51.6)	-
ขาดสารอาหารระดับ 2	4 (12.9)	-
ระยะเวลาที่ได้รับการเลี้ยงดู ในสถานรับเลี้ยงเด็ก (เดือน)		
1 - 12	14 (45.2)	15 (30)
13 - 24	15 (48.3)	33 (66)
25 - 36	2 (6.5)	2 (4)

1.2 ลักษณะทั่วไปของผู้เลี้ยงดู

ลักษณะทั่วไปของผู้เลี้ยงดู ผู้เลี้ยงดูของสถานสงเคราะห์ จำนวน 15 คน ร้อยละ 68.7 อายุอยู่ในช่วง 20-30 ปีและการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนผู้เลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันมีจำนวน 12 คน ร้อยละ 91.7 มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี ร้อยละ 66.7 มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา (รายละเอียดดังตาราง 3) เมื่อพิจารณาจำนวนผู้เลี้ยงดูพบว่าสถานสงเคราะห์มีผู้เลี้ยงดูมากกว่าสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน โดยผู้เลี้ยงดูหมั่นเวียนกันเลี้ยงดูเด็ก ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันเด็กจะมีผู้เลี้ยงดูประจำไม่หมั่นเวียน อัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็ก ทั้ง 2 กลุ่มใกล้เคียงกัน โดยเด็กอายุ 1-2 ปี อัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็ก 1:6 เด็กอายุ 2-3 ปี อัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็ก 1:10-11 สำหรับเวลาในการปฏิบัติงานผู้เลี้ยงดูของสถานสงเคราะห์ปฏิบัติงาน 24 ชั่วโมง ในขณะที่ผู้เลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อ 1 วัน

ตาราง 3 ลักษณะทั่วไปของผู้เลี้ยงดูเด็กจำแนกตามสถานเลี้ยงดู

ลักษณะทั่วไป	สถานเลี้ยงดู	
	สถานสงเคราะห์ จำนวน (ร้อยละ)	สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน จำนวน (ร้อยละ)
อายุ (ปี)		
20 - 30	11 (68.7)	11 (91.7)
31 - 40	4 (25)	1 (8.3)
> 40	1 (6.3)	-
การศึกษา		
ประถมศึกษา	11 (68.7)	1 (8.3)
มัธยมศึกษา	1 (6.3)	3 (25)
อุดมศึกษา (ประกาศ- นียบัตรและปริญญา)	4 (25)	8 (66.7)

1.3 ลักษณะทั่วไปด้านครอบครัวของเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน
ลักษณะทั่วไปด้านครอบครัวของเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน
พบว่า บิดาของเด็กร้อยละ 72 มีอายุในช่วง 30-40 ปี มารดาร้อยละ 56 อายุอยู่
ในช่วง 30-35 ปี ประมาณครึ่งหนึ่งของบิดามารดามีการศึกษาในระดับปริญญาตรี
ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวร้อยละ 84 รายได้ครอบครัวอยู่ในช่วงตั้งแต่
10,000-20,000 บาท/เดือน และเด็กที่ศึกษาร้อยละ 60 เป็นบุตรคนแรก ราย
ละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของลักษณะทั่วไปด้านครอบครัวของเด็กสถานรับเลี้ยง
เด็กกลางวัน

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)
อายุของบิดา (ปี)	
< 30	1 (2)
30 - 35	17 (34)
36 - 40	19 (38)
> 40	11 (22)
อายุของมารดา (ปี)	
< 30	7 (14)
30 - 35	28 (56)
36 - 40	11 (22)
> 40	4 (8)
การศึกษาของบิดา	
มัธยมศึกษา	4 (8)
ประกาศนียบัตร	9 (18)
ปริญญาตรี	27 (54)
ปริญญาโท	7 (14)
ปริญญาเอก	3 (6)

ตาราง 4 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)
การศึกษาของมารดา	
มัธยมศึกษา	1 (2)
ประกาศนียบัตร	8 (16)
ปริญญาตรี	27 (54)
ปริญญาโท	12 (24)
ปริญญาเอก	2 (4)
ประเภทของครอบครัว	
เดี่ยว	42 (84)
คู่	8 (16)
รายได้ครอบครัว (บาทต่อเดือน)	
< 10,000	2 (4)
10,000 - 20,000	30 (60)
20,001 - 30,000	8 (16)
> 30,000	9 (18)
ลำดับที่ของบุตรในครอบครัว	
ลำดับที่ 1	30 (60)
ลำดับที่ 2	16 (32)
ลำดับที่ 3	4 (8)

2. ผลการทดสอบพัฒนาการในแต่ละด้าน

การนำเสนอพัฒนาการในแต่ละด้าน จะแสดงด้วยตาราง 2 ตาราง ตารางแรกแสดงผลการทดสอบกิจกรรมที่ใส่เอนายุลากผ่าน โดยจำแนกเด็กเป็น 2 กลุ่ม คือ ผ่าน และไม่ผ่านในแต่ละกิจกรรมที่ทดสอบ จำนวนเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรมไม่เท่ากัน ขึ้นกับการกระจายของอายุของกลุ่มตัวอย่าง จะนับค่าร้อยละของเด็กที่ผ่านและไม่ผ่านการทดสอบจึงคิดจากจำนวนเด็กที่ได้รับการทดสอบในกิจกรรมนั้น ๆ ตารางสองแสดงกิจกรรมที่เด็กมีพัฒนาการช้า โดยจำแนกเด็กเป็น 2 กลุ่ม คือ ผ่าน และไม่ผ่าน ในแต่ละกิจกรรมที่ทดสอบเช่นกัน

2.1 ผลการทดสอบการพัฒนารายละเอียดของเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ แสดงในตาราง 5-12

2.1.1 ผลการทดสอบพัฒนาการด้านมิสส์ส่วนบุคคลและสังคม จากการทดสอบเด็กจำนวนทั้งหมด 31 คน ใน 15 กิจกรรม ที่ใส่เอนายุลากผ่าน พบว่าเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบ 3 กิจกรรม ซึ่งได้แก่ เล่นชะจา เล่นบอลกับผู้ที่ทดสอบ และแยกจากผู้เลี้ยงดูโดยไม่ร้อง รายละเอียดตั้งตาราง 5

ตาราง 5 ผลการทดสอบกิจกรรมที่ให้นายลูกผ่านด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม
ของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์

กิจกรรมด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. เล่นสะอาด	1 (100)*	-	1
2. เล่นบอลกับผู้ที่ทดสอบ	6 (75)*	2 (25)	8
3. แสดงความต้องการ โดยไม่ร้อง	2 (50)	2 (50)	4
4. ดื่มน้ำจากแก้ว	5 (45.5)	6 (54.5)	11
5. เลียนแบบงานบ้าน	5 (25)	15 (75)	20
6. กินด้วยช้อนหกแต่น้อย	-	24 (100)	24
7. ช่วยงานบ้านง่าย ๆ	7 (35)	13 (65)	20
8. ถอดเสื้อผ้าเอง	-	19 (100)	19
9. ใส่เสื้อผ้าเอง	4 (50)	4 (50)	8
10. ล้างและเช็ดมือ	3 (25)	9 (75)	12
11. เล่นกับเพื่อน	-	9 (100)	9
12. แยกจากแม่โดย (ผู้เลี้ยงดู) ไม่ร้อง	6 (75)*	2 (25)	8
13. ติดกระดุม	-	2 (100)	2
14. แต่งตัวโดยมีผู้ช่วย	-	4 (100)	4
15. แต่งตัวได้เอง	-	5 (100)	5

* กิจกรรมที่เด็กได้รับการทดสอบมากกว่าร้อยละ 50 ผ่าน

นอกจากนี้ยังพบว่ามีเด็กจำนวนหนึ่งของสถานสงเคราะห์มีการพัฒนาการช้า โดยไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่เด็กอายุอ่อนวัยกว่าตนสามารถปฏิบัติได้ใน 7 กิจกรรม โดยมีจำนวนเด็กอยู่ระหว่าง ร้อยละ 4.3 ถึงร้อยละ 100 ของเด็กที่ทดสอบรายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์

กิจกรรมด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. เล่นชะงา	20 (95.2)	1 (4.8)	21
2. แสดงความต้องการโดยไม่ร้อง	22 (95.7)	1 (4.3)	23
3. ดื่มจากแก้ว	17 (89.5)	2 (10.5)	19
4. เลียนแบบงานบ้าน	8 (80)	2 (20)	10
5. กินด้วยช้อนหกแต่ไม่เอียง	2 (33.3)	4 (66.7)	6
6. ถอดเสื้อตัวเอง	5 (62.5)	3 (37.5)	8
7. ใส่เสื้อตัวเอง	-	1 (100)	1

2.1.2 ผลการทดสอบพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กจากการทดสอบเด็กจำนวนทั้งหมด 31 คน ใน 12 กิจกรรม ที่เส้นอายุลากผ่าน พบว่าเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการ

ทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบ 4 กิจกรรม ซึ่งได้แก่ หยิบลูกเกด
 ที่ดเขียนเล่นเอง ต่อ 2 ลูกบาศก์ และเทลูกเกดจากขวดเอง รายละเอียดดัง
 ตาราง 7

ตาราง 7 ผลการทดสอบกิจกรรมที่เล่นอายุลูกผ่านด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 ของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์

กิจกรรมด้านการใช้ กล้ามเนื้อเล็ก	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. หยิบลูกเกด	5 (100)*	--	5
2. ที่ดเขียนเล่นเอง	16 (64)*	9 (36)	25
3. ต่อ 2 ลูกบาศก์	13 (61.9)*	8 (38.1)	21
4. ต่อ 4 ลูกบาศก์	8 (44.4)	10 (55.6)	18
5. เทลูกเกดจากขวดตามอย่าง	12 (48)	13 (52)	25
6. เทลูกเกดจากขวดเอง	16 (59.2)*	11 (40.7)	27
7. ต่อ 8 ลูกบาศก์	3 (37.5)	5 (62.5)	8
8. ลอกวงกลม	--	4 (100)	4
9. สร้างสะพานตามแบบได้	--	4 (100)	4
10. ลอกกากบาท	--	1 (100)	1
11. ชี้ถูกเส้นสียาวได้	--	2 (100)	2
12. ลากเส้นตรงตามแบบได้	3 (20)	12 (80)	15

* กิจกรรมที่เด็กได้รับการทดสอบมากกว่าร้อยละ 50 ผ่าน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีเด็กจำนวนหนึ่งของสถานสงเคราะห์มีการพัฒนาการช้า โดยไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่เด็กอายุอ่อนกว่าวัยตนสามารถปฏิบัติได้ใน 5 กิจกรรม โดยมีจำนวนเด็กอยู่ระหว่างร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 33.3 ของเด็กที่ทดสอบ รายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์

กิจกรรมด้านการใช้ กล้ามเนื้อเล็ก	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. เตะ 2 ลูกบาศก์	20 (83.34)	4 (16.66)	24
2. ขีดเขียนเล่นเอง	5 (83.34)	1 (16.66)	6
3. ต่อ 2 ลูกบาศก์	9 (90)	1 (10)	10
4. ต่อ 4 ลูกบาศก์	3 (75)	1 (25)	4
5. เทลูกเต๋าตามตัวอย่าง	4 (66.67)	2 (33.33)	6

2.1.3 ผลการทดสอบพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่

จากการทดสอบเด็กจำนวนทั้งหมด 31 คนใน 14 กิจกรรม ที่ใช้น้ำหนักผ่าน พบว่าเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบ 5 กิจกรรม ซึ่งได้แก่ เกาะเดิน ตั้งไข่ เดินถอยหลัง ขว้างบอล และกระโดดอยู่กับที่ รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการทดสอบกิจกรรมที่เล่นอายุลากผ่านด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่
ของเด็กรวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์

กิจกรรมด้านการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. เกาะเดิน	1 (100)*	-	1
2. ตั้งไข่	1 (100)*	-	1
3. ยืนเอง	1 (33.3)	2 (66.7)	3
4. ล้มแล้วลุกเอง	1 (25)	3 (75)	4
5. เดินเอง	1 (25)	3 (75)	4
6. เดินถอยหลัง	14 (60.9)*	9 (39.1)	23
7. เดินขึ้นบันได	11 (42.3)	15 (57.7)	26
8. เตะบอลล์	6 (33.3)	12 (66.7)	18
9. ขว้างบอลล์	15 (68.2)*	7 (31.8)	22
10. ยืนขาเดียว 1 วินาที	1 (14.3)	6 (85.7)	7
11. กระโดดอยู่กับที่	5 (62.5)*	3 (37.5)	8
12. ถีบ 3 ล้อ	-	8 (100)	8
13. กระโดดไกล	1 (16.7)	5 (83.3)	6
14. ยืนขาเดียว 5 วินาที	-	2 (100)	2

* กิจกรรมที่เด็กได้รับการทดสอบมากกว่าร้อยละ 50 ผ่าน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีเด็กจำนวนหนึ่งของสถานสงเคราะห์มีการล้มการ
 ฟ้า โดยไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่เด็กอายุอ่อนกว่าวัยสามารถปฏิบัติได้ใน 11
 กิจกรรม โดยมีจำนวนเด็กอยู่ระหว่างร้อยละ 13 ถึงร้อยละ 100 ของเด็กที่ทดสอบ
 รายละเอียดดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของ
 เด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์

กิจกรรมด้านการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. นั่งเอง	-	1 (100)	1
2. เกาะยืน	-	3 (100)	3
3. ลุกขึ้นยืน	-	3 (100)	3
4. ลุกขึ้นนั่งได้เอง	-	3 (100)	3
5. เกาะเดิน	5 (62.5)	3 (37.5)	8
6. ตั้งไข่	4 (50)	4 (50)	8
7. ยืนเอง	6 (60)	4 (40)	10
8. ล้มแล้วลุกเอง	8 (61.5)	5 (38.5)	13
9. เดินเอง	12 (63.2)	7 (36.8)	19
10. เดินถอยหลัง	5 (83.3)	1 (16.7)	6
11. เดินขึ้นบันได	5 (83.3)	1 (16.7)	6

2.1.4 ผลการทดสอบพัฒนาการด้านภาษา

จากการทดสอบเด็กจำนวนทั้งหมด 31 คน ใน 11 กิจกรรม ที่เส้นอายุลากผ่าน พบว่าเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบเพียง 1 กิจกรรม คือ บอกชื่อสกุล รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการทดสอบกิจกรรมที่เส้นอายุลากผ่านด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์

กิจกรรมด้านภาษา	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน
1. พูด 3 คำ	2 (9.1)	20 (90.9)	22
2. ผนวกคำ 2 คำ	4 (17.4)	19 (82.6)	23
3. ชี้จุดตามหูได้	2 (10)	18 (90)	20
4. บอกชื่อสัตว์ในรูปภาพได้	4 (21.1)	15 (78.9)	19
5. ทำตามคำสั่งได้	8 (34.8)	15 (65.2)	23
6. รู้จำนวนมากกว่า 1	-	10 (100)	10
7. บอกชื่อสกุล	4 (66.7)*	2 (33.3)	6
8. เข้าใจคำทนาย เทน้อย หิว	-	3 (100)	3
9. เข้าใจบทบาท	-	1 (100)	1
10. รู้จักสี	-	2 (100)	2
11. คุปมาคุปมัย	-	1 (100)	1

* กิจกรรมที่เด็กได้รับการทดสอบมากกว่าร้อยละ 50 ผ่าน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีเด็กจำนวนหนึ่งของสถานสงเคราะห์มีการพัฒนาการช้า โดยไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่เด็กอายุอ่อนกว่าวัยตนสามารถปฏิบัติได้ใน 7 กิจกรรม โดยมีจำนวนเด็กอยู่ระหว่างร้อยละ 22.2 ถึงร้อยละ 84.6 ของเด็กที่ทดสอบ รายละเอียดดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์

กิจกรรมด้านภาษา	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. พูดแม่พ่อ	11 (45.8)	13 (54.2)	24
2. เลียนเสียงพูด	9 (39.1)	14 (60.9)	23
3. เรียกพ่อแม่ถูกคน	4 (15.4)	22 (84.6)	26
4. พูด 3 คำ	7 (77.8)	2 (22.2)	9
5. ชี้จุดตามที่ได้	5 (71.4)	2 (28.6)	7
6. บอกชื่อสัตว์ในรูปภาพได้	2 (66.7)	1 (33.3)	3
7. ทำตามคำสั่งได้	1 (50)	1 (50)	2

2.2 ผลการทดสอบการฟังและการของเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่
สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน แสดงในตาราง 13-17

2.2.1 ผลการทดสอบฟังและการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม
จากการทดสอบเด็กจำนวนทั้งหมด 50 คน ใน 15
กิจกรรม ที่เล่นอายุลากผ่าน พบว่าเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการ
ทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบ 8 กิจกรรม ซึ่งได้แก่ เล่นระจก
เล่นบอลล์กับผู้ที่ทดสอบ แสดงความต้องการโดยไม่ร้อง ดื่มน้ำจากแก้ว เล่นแบบ
งานบ้าน ช่วยงานบ้านง่าย ๆ ล้างและเช็ดมือ และแยกจากแม่โดยไม่ร้อง ราย-
ละเอียดดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการทดสอบกิจกรรมที่เล่นอายุลากผ่าน ได้ตามนิสัยส่วนบุคคลและ
สังคมของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

กิจกรรมด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน
1. เล่นชะจา	2 (100)*	--	2
2. เล่นบอลกับผู้ที่ทดสอบ	3 (100)*	--	3
3. แสดงความต้องการโดยไม่วิ่ง	3 (100)*	--	3
4. ดื่มน้ำจากแก้ว	3 (100)*	--	3
5. เลียนแบบงานบ้าน	9 (90)*	1 (10)	10
6. กินด้วยช้อนหกแต่ไม่โยย	3 (15)	17 (85)	20
7. ช่วยงานบ้านง่ายๆ ๆ	20 (100)*	--	20
8. ถอดเสื้อผ้าเอง	--	13 (100)	13
9. ใส่เสื้อผ้าเอง	8 (21.6)	29 (78.4)	37
10. ล้างและเช็ดมือ	26 (63.4)*	15 (36.6)	41
11. เล่นกับเพื่อน	2 (5.3)	36 (94.7)	38
12. แยกจากแม่โดยไม่วิ่ง	22 (73.3)*	8 (26.7)	30
13. ตัดกระดาษเอง	4 (21)	15 (79)	19
14. แต่งตัวโดยมีผู้ช่วย	2 (22.2)	7 (77.8)	9
15. แต่งตัวได้เอง	1 (11.1)	8 (88.9)	9

* กิจกรรมที่เด็กได้รับการทดสอบมากกว่าร้อยละ 50 ผ่าน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีเด็กจำนวนหนึ่งของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันมีการพัฒนาการช้า โดยไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่เด็กอายุอ่อนกว่าวัยตนเองสามารถปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม โดยมีจำนวนเด็กอยู่ระหว่างร้อยละ 42.4 และ 42.9 ของเด็กที่ทดสอบ รายละเอียดดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการทดสอบกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยด้านนิยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

กิจกรรมด้านนิย ส่วนบุคคลและสังคม	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. กินด้วยช้อนหกแต่ไม่โยย	16 (57.1)	12 (42.9)	28
2. ถอดเสื้อตัวเอง	19 (57.6)	14 (42.4)	33

2.2.2 ผลการทดสอบพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

ผลการทดสอบเด็กจำนวนทั้งหมด 50 คน ใน 13 กิจกรรม ที่สิ้นอายุลากผ่าน พบว่าเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรมผ่านการทดสอบ 9 กิจกรรม ซึ่งได้แก่ เคาะ 2 ลูกบาศก์ หยิบลูกเกด ขีดเขียนเล่นเอง ต่อ 2 ลูกบาศก์ ต่อ 4 ลูกบาศก์ เทลูกเกดจากขวดตามอย่าง เทลูกเกดจากขวดเอง ต่อ 8 ลูกบาศก์ และใช้ลูกเส้นสั้นยาวได้ รายละเอียดดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการทดสอบกิจกรรมที่เล่นอายุลากผ่านด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
ของเด็กรัยหัดเดิน ที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

กิจกรรมด้านการใช้ กล้ามเนื้อเล็ก	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. เตะ 2 ลูกบาศก์	1 (100)*	-	1
2. หยิบลูกเกด	2 (66.7)*	1 (33.3)	3
3. ชีตเขียนเล่นเอง	28 (96.6)*	1 (3.4)	29
4. ต่อ 2 ลูกบาศก์	9 (81.8)*	2 (18.2)	11
5. ต่อ 4 ลูกบาศก์	28 (93.3)*	2 (6.7)	30
6. เทลูกเกดจากขวดตามอย่าง	23 (95.8)*	1 (4.2)	24
7. เทลูกเกดจากขวดเอง	46 (100)*	-	46
8. ต่อ 8 ลูกบาศก์	24 (64.9)*	13 (35.1)	37
9. ลอกวงกลม	4 (23.5)	13 (76.5)	17
10. สร้างสะพานตามแบบได้	3 (21.4)	11 (78.6)	14
11. ลอกกากบาท	-	2 (100)	2
12. ชีตูกเส้นเส้นยาวได้	7 (87.5)*	1 (12.5)	8
13. ลากเส้นตรงตามแบบได้	4 (23.5)	13 (76.5)	17

* กิจกรรมที่เด็กได้รับการทดสอบมากกว่าร้อยละ 50 ผ่าน

สำหรับกิจกรรมทดสอบด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กพบว่าเด็ก
สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยได้ทุกคน

2.2.3 ผลการทดสอบพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่

ผลการทดสอบเด็กจำนวนทั้งหมด 50 คน ใน 14
กิจกรรม ที่เส้นอายุลากผ่าน พบว่าเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการ
ทดสอบในแต่ละกิจกรรมผ่านการทดสอบ 10 กิจกรรม ซึ่งได้แก่ เกาะเดิน ล้มแล้ว
ลุกเอง เดินเอง เดินถอยหลัง เดินขึ้นบันได เตะบอลล์ ขว้างบอลล์เหนือศีรษะได้
ยืนขาเดียว 1 วินาที กระโดดอยู่กับที่ และกระโดดไกล รายละเอียดดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการทดสอบกิจกรรมที่เล่นอายุลากผ่านด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่
ของเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

กิจกรรมด้านการ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน
1. เกาะเดิน	2 (100) [*]	-	2
2. ตั้งไข่	1 (50)	1 (50)	2
3. ยืนเอง	1 (50)	1 (50)	2
4. ล้มแล้วลุกเอง	2 (66.7) [*]	1 (33.3)	3
5. เดินเอง	2 (66.7) [*]	1 (33.3)	3
6. เดินถอยหลัง	11 (91.7) [*]	1 (8.3)	12
7. เดินขึ้นบันได	11 (100) [*]	-	11
8. เตะบอลล์	21 (100) [*]	-	21
9. ขว้างบอลล์เหนือศีรษะได้	39 (100) [*]	-	39
10. ยืนขาเดียว 1 วินาที	17 (53.1) [*]	15 (46.9)	32
11. กระโดดอยู่กับที่	35 (97.2) [*]	1 (2.8)	36
12. ถีบ 3 ล้อ	15 (40.5)	22 (59.5)	37
13. กระโดดไกล	16 (66.7) [*]	8 (33.3)	24
14. ยืนขาเดียว 5 วินาที	1 (11.1)	8 (88.9)	9

* กิจกรรมที่เด็กได้รับการทดสอบมากกว่าร้อยละ 50 ผ่าน

สำหรับกิจกรรมทดสอบด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่พบว่าเด็กสถาน
รับเลี้ยงเด็กกลางวัน สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยได้ทุกคน

2.2.4 ผลการทดสอบพัฒนาการด้านภาษา

ผลการทดสอบเด็กจำนวนทั้งหมด 50 คน ใน 12
กิจกรรม พบว่าเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม
ผ่านการทดสอบ 9 กิจกรรม ซึ่งได้แก่ เรียกพ่อแม่ถูกคน พูด 3 คำ ผนวกคำ 2 คำ
ชี้จุดตามหูได้ บอกชื่อสัตว์ในรูปภาพได้ ทำตามคำสั่งได้ บอกชื่อสกุลได้ เข้าใจบุพบท
และรู้จักสี รายละเอียดดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลการทดสอบกิจกรรมที่เล่นอายุลากผ่านด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินที่
เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

กิจกรรมด้านภาษา	ผลการทดสอบ		
	ผ่าน จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน
1. เรียกร้องแม่ทุกคน	2 (100) [*]	-	2
2. พูด 3 คำ	11 (84.6) [*]	2 (15.4)	13
3. ผนวกคำ 2 คำ	29 (96.7) [*]	1 (3.3)	30
4. ชี้จุมกตามหาได้	14 (87.5) [*]	2 (12.5)	16
5. บอกชื่อสัตว์ในรูปภาพได้	32 (86.5) [*]	5 (13.5)	37
6. ทำตามคำสั่งได้	29 (76.3) [*]	9 (23.7)	38
7. รู้จำนวนมากกว่า 1	1 (2.6)	37 (97.4)	38
8. บอกชื่อสกุลได้	25 (96.2) [*]	1 (3.8)	26
9. เข้าใจคำทนาย เกือบย หิว	3 (33.3)	6 (66.7)	9
10. เข้าใจบุพเพก	2 (66.7) [*]	1 (33.3)	3
11. รู้จักสี	7 (87.5) [*]	1 (12.5)	8
12. ลูบมาลูบมัย	1 (33.3)	2 (66.7)	3

* กิจกรรมที่เด็กได้รับการทดสอบมากกว่าร้อยละ 50 ผ่าน

สำหรับกิจกรรมทดสอบด้านภาษาพบว่าเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน
สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่อ่อนกว่าวัยได้ทุกคน

3. ระดับพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการของเด็กวัยหัดเดินทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าเด็กในสถานสงเคราะห์พัฒนาการปกติร้อยละ 45.1 อาจผิดปกติร้อยละ 19.4 และผิดปกติร้อยละ 35.5 ส่วนเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันพัฒนาการปกติร้อยละ 92 ไม่มีพัฒนาการผิดปกติ มีเพียงร้อยละ 8 ที่พัฒนาการอาจผิดปกติ รายละเอียดดังตาราง 18

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของเด็กวัยหัดเดิน จำแนกตามระดับพัฒนาการและสถานที่เลี้ยงดู

ระดับพัฒนาการ	สถานที่เลี้ยงดู	
	สถานสงเคราะห์ จำนวน (ร้อยละ)	สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน จำนวน (ร้อยละ)
ปกติ	14 (45.1)	46 (92)
อาจผิดปกติ	6 (19.4)	4 (8)
ผิดปกติ	11 (35.5)	-

4. ความแตกต่างของระดับพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับพัฒนาการเด็กพบว่าเด็กทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) รายละเอียดดังตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

ระดับพัฒนาการ	สถานเลี้ยงดู		X^2
	สถานสงเคราะห์ ร้อยละ (จำนวน)	สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ร้อยละ (จำนวน)	
ปกติ	45.1 (14)	92 (46)	19.48
ผิดปกติและอาจผิดปกติ	54.9 (17)	8 (4)	
รวม	100 (31)	100 (50)	

$$p^* < 0.001 (x^2_{.01} = 19.48, df = 1)$$

การอภิปรายผล

จากการศึกษาพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของเด็กสถานสงเคราะห์ ในกิจกรรมทดสอบที่เล่นอายุหลากหลาย พบว่ามีจำนวนกิจกรรมเพียง 1-5 กิจกรรมเท่านั้นที่เด็กมากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรมทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านภาษาเมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมที่เด็กมีพัฒนาการช้าพบว่าเด็กมีพัฒนาการช้าในกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน ผลการทดสอบระดับพัฒนาการของเด็กพบว่า มากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กมีระดับพัฒนาการผิดปกติและอาจผิดปกติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2525) ที่ศึกษาเด็กสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนแห้วไท สร้อยสุดา วิทยากร และคณะ (2528) ที่ศึกษาเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กบ้านแก้ว อภิญา กังสำรักษ์ (2530) ที่ศึกษาเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า และประนอม รอดคำดี และคณะ (2530) ที่ศึกษาเด็กในมูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม ที่พบว่าเด็กส่วนใหญ่มีระดับพัฒนาการผิดปกติ

การที่เด็กในสถานสงเคราะห์มากกว่าครึ่งหนึ่งมีระดับพัฒนาการผิดปกติ และอาจผิดปกติ อาจเป็นเพราะปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ภาวะทุพโภชนาการ จากการศึกษาคั้งนี้พบว่า ร้อยละ 64.5 ของเด็กในสถานสงเคราะห์มีภาวะทุพโภชนาการ และในกลุ่มที่มีพัฒนาการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ปกติมีภาวะทุพโภชนาการถึง 13 คน จาก 17 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 ของเด็กกลุ่มนี้ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2526 : 140) กล่าวไว้ว่า ภาวะทุพโภชนาการถ้าเกิดขึ้นในเด็กอายุช่วง 2 ปีแรก ทำให้สมองเจริญช้ามีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก แต่อย่างไรก็ตามภาวะทุพโภชนาการอาจไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่เป็นสาเหตุของพัฒนาการช้า อาจมีปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย

2. เพศ จากการศึกษาของนักวิจัยหลายท่าน เช่น ลาร์โก และคณะ (Largo, et al., 1986) อีปาย และยาลาซ (Epir and Yalaz, 1984) พบว่าเด็กเพศชาย มีพัฒนาการด้านภาษาช้ากว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้พบว่า เด็กสถานสงเคราะห์ผ่านกิจกรรมด้านภาษาน้อยที่สุด และในกลุ่มเด็กที่มีระดับพัฒนาการอาจผิดปกติ และผิดปกติที่เป็นเพศชาย 12 คน มีพัฒนาการช้าด้านภาษาถึง 11 คน

3. การเลี้ยงดู การเลี้ยงดูที่ดีต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็กทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไว้วางใจสิ่งแวดล้อมมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รวมทั้งร่างกายเจริญเติบโตและมีพัฒนาการต่าง ๆ เป็นไปตามเกณฑ์ปกติ

สำหรับเด็กสถานสงเคราะห์นั้น จากการสังเกตและสอบถามผู้เลี้ยงดูพบว่า ขาดการกระตุ้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านต่าง ๆ เช่น ด้านนิยัสนัยส่วนบุคคลและสังคม ขาดการฝึกหัดให้เด็กทำกิจวัตรประจำวัน ทำให้เด็กมีพัฒนาการช้า ด้านการแต่งตัว การรับประทานอาหาร ด้านกิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ขาดการส่งเสริมการเล่นและการใช้มือ ประกอบกับอุปกรณ์การเล่นมีน้อยและมีสภาพชำรุด จึงทำให้เด็กมีพัฒนาการช้าในหลายกิจกรรม ในกิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ก็พบว่าขาดการส่งเสริมการออกกำลังกายกลางแจ้ง ถึงแม้อุปกรณ์การเล่นมีเพียงพอและสนามมีบริเวณกว้าง แต่ผู้เลี้ยงดูมักให้เด็กมีกิจกรรมเฉพาะภายในตัวอาคารที่พัก นอกจากนี้ยังขาดการกระตุ้น ขาดการให้กำลังใจเด็กในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เด็กมีพัฒนาการช้าหลายกิจกรรมเช่นกัน ในด้านภาษาเด็กมีพัฒนาการช้ามากเช่นกัน เนื่องจากขาดการกระตุ้นการพูดคุยด้วยจากผู้เลี้ยงดู

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านผู้เลี้ยงดูพบว่า การที่เด็กมีผู้เลี้ยงดูหลายคนหมุนเวียนกันดูแลย่อมทำให้เด็กมีความยากในการสร้างความสัมพันธ์ที่แท้จริงกับผู้เลี้ยงดู ดังที่ อัมพล สุอำพัน (2530 : 65) กล่าวไว้ จึงอาจมีผลทำให้เด็กไม่ไว้วางใจสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกในการอยากเรียนรู้ลดลง พัฒนาการจึงช้ากว่าปกติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้การที่ผู้เลี้ยงดูต้องปฏิบัติงาน 24 ชั่วโมงต่อ 1 เวน ย่อมทำให้เกิดความเหนื่อยล้าได้ รวมทั้งขาดความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การศึกษาส่วนใหญ่ก็อยู่ในระดับต่ำ ทำให้การเลี้ยงดูเด็กไม่เหมาะสมดังกล่าว

สำหรับพัฒนาการเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน พบว่า ในกิจกรรมทดสอบที่เส้นอายุลากผ่าน มากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบในกิจกรรมทดสอบทั้ง 4 ด้านเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกิจกรรมที่มีพัฒนาการช้ามีเพียง 2 กิจกรรม ในพัฒนาการด้านนิยัสนัยส่วนบุคคลและสังคม เท่านั้น

ซึ่งได้แก่ กินด้วยช้อนหกแต่น้อย และถอดเสื้อผ้าเอง สำหรับผลการทดสอบระดับ
พัฒนาการของเด็กพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีระดับพัฒนาการปกติ ซึ่งสอดคล้องกับการ
ศึกษาของสุธีรา ยุ่นตระกูล และคณะ (2533) ที่พบว่าเด็กสถานรับเลี้ยงเด็ก
กลางวัน เขตตลิ่งชัน ส่วนใหญ่มีพัฒนาการปกติ

การที่เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับ
ปกติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยต่อไปนี้

1. ภาวะโภชนาการ เด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันได้รับการดูแล
เรื่องอาหารดี ทำให้เด็กมีภาวะโภชนาการปกติทุกคน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริม
พัฒนาการเด็กให้เป็นปกติ

2. การเลี้ยงดู

เมื่อพิจารณาการเลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันพบว่า การ
เลี้ยงดูเป็นไปตามแผนที่วางไว้ มีการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เช่น
ด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม มีการฝึกการช่วยตัวเองในกิจวัตรประจำวัน และฝึก
มารยาทในสังคม จึงพบว่าเด็กส่วนใหญ่ปฏิบัติกิจกรรมได้ มีพัฒนาการช้าเพียง 2
กิจกรรมคือ การกินด้วยช้อนหกแต่น้อย ถอดเสื้อผ้าเอง สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการช้า
ในกิจกรรมการกินด้วยช้อนหกแต่น้อยอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงต้น 2 ปีแรก สาเหตุ
เนื่องจากการประสานงานของกล้ามเนื้อยังไม่ดีและการคำนวณระยะไม่ถูก รวมทั้ง
การได้รับการฝึกหัดน้อยเนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเวลาในการทำกิจกรรมของเด็ก
และเด็กอาจได้รับการช่วยเหลือจากบิดามารดาในเวลาที่อยู่บ้าน โดยการป้อนอาหาร
ให้ ส่วนการถอดเสื้อผ้าเด็กมีพัฒนาการช้า เนื่องจากส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในช่วงปลายปี
แรกและต้น 2 ปีแรก และเด็กได้รับการฝึกหัดน้อยจากข้อจำกัดเรื่องเวลาและอาจ
เกิดจากการช่วยเหลือของบิดามารดาทำให้เองเช่นกัน กิจกรรมด้านการใช้กล้ามเนื้อ
เนื้อมัดเล็ก มีการฝึกหัดการวาดรูป การเล่นตัวต่อ และอุปกรณ์อื่น ๆ เพียงพอ จึง
ไม่พบว่าเด็กมีพัฒนาการช้าในด้านนี้ กิจกรรมด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ มีการ
ส่งเสริมการออกกำลังกายช่วงเช้า การเล่นกลางแจ้ง การเต้นตามจังหวะเพลง
อุปกรณ์ในการเล่นมีเพียงพอ จึงไม่พบพัฒนาการช้าในด้านนี้ กิจกรรมด้านภาษา มี

การเล่านิทานประกอบรูป การร้องเพลง และการคุยด้วยของผู้เลี้ยงดู จึงไม่พบ
พัฒนาการซ้ำในด้านนี้เช่นกัน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านผู้เลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน พบว่าผู้เลี้ยงดูมีการศึกษาดี มีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กเนื่องจากได้รับการอบรมการ
เลี้ยงดูเด็กอยู่เสมอ และไม่มีอารมณ์เครียดกับผู้เลี้ยงดู ทำให้เด็กสามารถสร้างสัมพันธ
ที่แท้จริงได้ เด็กจึงมีพัฒนาการดี ซึ่งสอดคล้องกับที่คุนส์ และโฮโลเวย์ (Kunhs
and Holloway, 1992) ซึ่งเป็นผู้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาของผู้เลี้ยงดู
พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาดีสามารถเลี้ยงดูเด็กให้มีพัฒนาการดี เนื่องจากมีความรับผิดชอบ
สูง มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กดี มีการสนับสนุนส่งเสริมเด็กเป็นอย่างดี และการที่มี
ผู้เลี้ยงดูเฉพาะเจาะจงต่อเด็กจะมีผลดีต่อพัฒนาการในระยะยาวด้านสังคมและสติ-
ปัญญาของเด็กด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ แวนเดล และพาวเวอร์
(Vandell and Power, 1983) พบว่าคุณภาพการเลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็ก
กลางวัน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการศึกษาของผู้เลี้ยงดู ทำให้เด็กมีการเล่นที่อิสระมากขึ้น
มีจุดมุ่งหมายในการเล่น ปฏิสัมพันธ์ของเด็กและผู้เลี้ยงดูจะเป็นไปด้วยดี ทำให้เด็กมี
พัฒนาการปกติ นอกจากนี้ผู้เลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันที่ยังปฏิบัติงาน
ภายใต้การดูแลของอาจารย์พยาบาลประจำสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน และระยะ
เวลาในการปฏิบัติงานเหมาะสม 8 ชั่วโมงต่อวัน สำหรับปัจจัยด้านครอบครัวของ
เด็ก พบว่าบิดามารดามีอายุอยู่ในวัยที่เหมาะสม การศึกษาสูงและรายได้ดี จึงย่อมมี
ความพร้อมในการเลี้ยงดูเด็กให้มีพัฒนาการที่ดีได้

จากปัจจัยดังกล่าวจะเห็นว่าเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันมีปัจจัยส่งเสริม
เสริมที่ดีทั้งด้านภาวะโภชนาการ การเลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กเองและปัจจัย
ด้านครอบครัวที่ดีทำให้เด็กมีพัฒนาการดีกว่าเด็กสถานสงเคราะห์ เนื่องจากเด็ก
สถานสงเคราะห์ขาดปัจจัยส่งเสริมที่ดีด้านโภชนาการ และการเลี้ยงดู จึงย่อมมีผล
ทำให้เด็กมีพัฒนาการผิดปกติ และอาจผิดปกติเป็นส่วนใหญ่

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน โดยใช้แบบทดสอบ DDST เก็บเครื่องมือในการวัดพัฒนาการ ผลการวิจัยโดยสรุปดังนี้

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประกอบด้วย เด็กที่อยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์จำนวน 31 คน อายุระหว่าง 1-3 ปี เป็นเพศชาย 22 คน หญิง 9 คน อยู่ในภาวะขาดสารอาหารถึงร้อยละ 64.5 ส่วนเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันจำนวน 50 คน อายุระหว่าง 1-3 ปี เป็นเพศชาย 22 คน หญิง 28 คน ทุกคนมีภาวะโภชนาการปกติ ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนแรก บิดามารดาส่วนใหญ่อายุในช่วง 30-40 ปี ส่วนใหญ่การศึกษาระดับอุดมศึกษา รายได้ครอบครัวระหว่าง 10,000-20,000 บาท ผู้เลี้ยงดูทั้ง 2 กลุ่ม อายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี การศึกษาของผู้เลี้ยงดูของสถานสงเคราะห์อยู่ในระดับประถมศึกษาร้อยละ 68.7 ในขณะที่การศึกษาของผู้เลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันร้อยละ 66.7 อยู่ในระดับอุดมศึกษา อัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็กทั้ง 2 กลุ่มใกล้เคียงกัน แต่ระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ผู้เลี้ยงดูของสถานสงเคราะห์ปฏิบัติงาน 24 ชั่วโมง ต่อ 1 เวน ส่วนผู้เลี้ยงดูของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันปฏิบัติงานเพียง 8 ชั่วโมงต่อ 1 เวน

พัฒนาการของเด็กสถานสงเคราะห์ ในกิจกรรมที่สี่อายุลากผ่าน พบว่ามากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม 3 ใน 15 กิจกรรมทดสอบ ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

4 ใน 12 กิจกรรมทดสอบ ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ 5 ใน 14 กิจกรรมทดสอบ และด้านภาษา 1 ใน 11 กิจกรรมทดสอบ ซึ่งเป็นด้านที่มีจำนวนเด็กผ่านการทดสอบ น้อยที่สุด

นอกจากนี้พบว่าเด็กสถานสงเคราะห์ที่มีพัฒนาการช้าในบางกิจกรรมของ พัฒนาการทั้ง 4 ด้านดังนี้ ด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม 7 กิจกรรม ด้านการใช้ กล้ามเนื้อมัดเล็ก 5 กิจกรรม ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ 11 กิจกรรม และด้าน ภาษา 7 กิจกรรม

สำหรับผลการทดสอบเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันในกิจกรรมที่สี่อายุ ลากผ่าน พบว่ามากกว่าร้อยละ 50 ของเด็กที่ได้รับการทดสอบในแต่ละกิจกรรม ผ่านการทดสอบ ด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม 8 ใน 15 กิจกรรมทดสอบ ด้านการใช้ กล้ามเนื้อมัดเล็ก 9 ใน 13 กิจกรรมทดสอบ ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ 10 ใน 14 กิจกรรมทดสอบ และด้านภาษา 9 ใน 12 กิจกรรมทดสอบ ส่วนกิจกรรมที่ เด็กมีพัฒนาการช้าพบเฉพาะด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมเพียง 2 กิจกรรม ซึ่งได้แก่ กิจด้วยช้อนหกแต่ไม่โยย และถอดเสื้อตัวเอง

เมื่อพิจารณาระดับพัฒนาการของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า เด็กสถาน สงเคราะห์มีระดับพัฒนาการปกติ 14 คน อาจผิดปกติ 6 คน ผิดปกติ 11 คน คิด เป็นร้อยละ 45.1 19.4 และ 35.5 ตามลำดับ ส่วนเด็กสถานรับเลี้ยงเด็ก กลางวันมีระดับพัฒนาการปกติ 46 คน อาจผิดปกติ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 92 และ 8 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับพัฒนาการพบว่าเด็กทั้ง 2 กลุ่มมี พัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน

ในสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการจัดการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยเห็นสิ่งต่อไปนี้

1.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กในทุกด้าน

- 1.2 ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะ
- 1.3 ส่งเสริมเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการให้มีความโภชนาการปกติ
- 1.4 จัดอัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็กให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 1.5 จัดระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดูเป็น 8 ชั่วโมง

ต่อ 1 เวน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาพัฒนาการเด็กทั้งที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันระยะยาว เมื่อได้ทราบถึงพัฒนาการในแต่ละช่วงของเด็ก และสามารถให้การช่วยเหลือในกรณีที่เด็กมีพัฒนาการบกพร่อง

2.2 ควรทำการศึกษาพัฒนาการเด็กในวัยอื่นที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน เพื่อได้ทราบถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยมากขึ้น

2.3 ควรทำการศึกษาความใกล้ชิดผูกพันของเด็กที่เลี้ยงดูที่สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันต่อบิดามารดา เพื่อได้ทราบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันมีผลต่อความใกล้ชิดผูกพันอย่างไร

2.4 ควรทำการศึกษาสาเหตุของภาวะทุพโภชนาการในเด็กที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์ เนื่องจากมากกว่าครึ่งหนึ่งของเด็กสถานสงเคราะห์ที่ศึกษามีภาวะทุพโภชนาการ เพื่อได้ทราบสาเหตุและสามารถแก้ไขให้เด็กมีภาวะโภชนาการเป็นปกติ

บรรณานุกรม

- โกมล วงศ์ศรีศาสตร์. 2529. โรคขาดอาหาร ในสำหรั จิตติเมฆณ์ และเสาวนีย์
จำเดิมเมตต์จติก. ตำรากุมารเวชศาสตร์ เล่ม 2. (หน้า 565)
กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพเวชสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2526.
การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน.
กองวิชาการ. 2530. ประมวลสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและ
เยาวชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ.
- จริยาวัตร คมพยัคฆ์ และอุดม คมพยัคฆ์. 2523. อนามัยแม่และเด็กและการ
วางแผนครอบครัว. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จिरาพร ตั้งกิตติภาภรณ์. 2525. "อิทธิพลของทงโภชนาการและสิ่งเร้าทางสังคม
ที่มีผลต่อพฤติกรรมการทางสมองในเด็กอายุ 0-24 เดือน", วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จिरาพร ตั้งกิตติภาภรณ์. 2532. จิตวิทยาเบื้องต้น. คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จรรยา สุวรรณทัต และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. 2533. ประมวลสังเคราะห์
ผลงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยเล่ม 2.
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ฉวีวรรณ วรศรี. 2522. "บทบาทของพี่เลี้ยงต่อการพัฒนาความสามารถด้านการ
ช่วยเหลือตนเองของเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน", วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ฉวีวรรณ กิณางค์. 2533. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

ถวิล รักชลดี. 2526. "การศึกษาพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็ก
วัยก่อนเรียน เขตบางกะปิ", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นางพาง ลีมาสุวรรณ. 2530. บทที่ 3 จิตวิทยาการเลี้ยงดูเด็ก ในวันจันทร์
บุญประกอบ และอำพล สุอำพัน. จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์.
(หน้า 56-58) กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์.

นิตยา คชภักดี. 2530. พัฒนาการช่วงอายุ 0-6 ปี ในวันจันทร์ บุญประกอบ และ
อำพล สุอำพัน. จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์. (หน้า 13)
กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์.

ประชาสังเคราะห์, กรม. 2530. รายงานประจำปี 2529. กรุงเทพฯ.

ประชาสังเคราะห์, กรม. 2531. รายงานประจำปี 2529. กรุงเทพฯ.

ประชาสงเคราะห์, กรม. 2532. รายงานประจำปี 2529. กรุงเทพฯ.

ประชาสงเคราะห์, กรม. 2533. รายงานประจำปี 2529. กรุงเทพฯ.

ประชาสงเคราะห์, กรม. 2534. รายงานประจำปี 2529. กรุงเทพฯ.

ประนอม รอดคำดี. 2531. การพัฒนาการสุขภาพเด็ก. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประนอม รอดคำดี, พวงเพ็ญ ชูเทพปราวณ และประจิน ศุกข์สันไสย์. 2530.
บทคัดย่องานวิจัย เรื่องผลการเลี้ยงเด็กที่มีต่อการเจริญเติบโตและพัฒนา
การศึกษาเฉพาะกรณี แหล่งชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร. ในศูนย์
ประมวลข่าวสารการอนามัยครอบครัว กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
ตรรชนงานวิจัยอนามัยแม่และเด็ก (หน้า 32-34.) กรุงเทพมหานคร :
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

พยอม อิงคตานุวัฒน์. 2522. จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพมหานคร :
โครงการตำราศิริราช.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. 2530. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.

พูลสุข สิริยาภรณ์, วราภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์ และวีชราภรณ์ ภิสสาสุนทร. 2532.
คู่มือทดสอบพัฒนาการเด็กของเด็นเวอร์. กรุงเทพมหานคร :
เลซ-เอนการพิมพ์.

- รัตน์ ลาสิโรจน์. 2530. หน่วยที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารก ใน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนากา
เด็กและการเลี้ยงดูหน่วยที่ 1-7 (หน้า 158). กรุงเทพมหานคร :
สหมิตร จำกัด.
- วลีพร สิงห์ทอง. 2532. "ความหวังใหม่ของเด็กกำพร้า", วารสารแพทย์แนว
29 (กันยายน 2532), 21-28.
- ศิริพร ชัมภลสิทธิ์. 2527. "การเล่นและการพัฒนาการทางสติปัญญา", วารสาร
พยาบาลสงขลานครินทร์. 4 (มกราคม-มีนาคม 2527), 3-8.
- ศิวาภรณ์ อุบลชลเขตต์ และคณะ. 2532. "การศึกษาการจัดบริการสถานรับ
เลี้ยงเด็กกลางวันในชุมชนเขตเมืองภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย",
สงขลานครินทร์เวชสาร. 17 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2532), 202-211.
- สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. 2529. "ข่าวการวิจัย : เด็กถูกทอดทิ้งนับวัน
เพิ่มขึ้น", จดหมายข่าว. 2 (มกราคม 2529), 6-8.
- สมศรี ชัมภมาลา. 2527. "ผลของการสัมผัสและกระตุ้นโดเนสเซอติคต่อ
น้ำนมที่ตัวและพฤติกรรมทางการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นในการกแรกเกิด
คลอดก่อนกำหนด", วารสารการศึกษาและวิจัยพยาบาล. 6 (เมษายน
2527), 29-37.
- สร้อยสุดา วิทยากร, มยุรี เพชรอักษร และอาภรณ์ คู่เงิน. 2528. รายงาน
วิจัยศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กปกติที่อยู่กับพ่อแม่กับเด็กปกติกำพร้า.
คณะเทคโนโลยีการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุทธศรี บุรณะกนิษฐ. 2530. สุขภาพเด็ก : วัยก่อนเรียน ทฤษฎีและการปฏิบัติ.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทการพิมพ์ จำกัด.

สุรีย์ ธีรดากร. 2526. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน

สงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.

สุธีรา ชื่นตระกูล, สุนทนา สิทธิพงศ์สกุล และสุภาวดี ลิ้มเนากร. 2533.

รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กวัยก่อน

เข้าเรียนที่เลี้ยงดูที่บ้านกับในศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน ชุมชนจตุรมิตรสัมพันธ์

แขวงหิรัญบุรี เขตถนนบุรี กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาการพยาบาล

สาธารณสุขศาสตร์, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุรีย์ อเนกพิพัฒน์. 2526. "การศึกษาการจัดบริการสังคมในสถานรับเลี้ยงเด็ก

กลางวันของเอกชนในกรุงเทพมหานคร", วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์-

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสาวนีย์ ศรีดีตระกูล. 2530. "รายงานการติดตามพัฒนาการของเด็กกลุ่มตัวอย่าง

โอกาส", วารสารสุขศึกษา. 10 (กรกฎาคม-กันยายน 2530),

66-73.

อภิญญา กังสนารักษ์. 2530. "การศึกษานพัฒนาการทางภาษาตามจำนวนถ้อยคำ

และการใช้ประโยชน์ในการสื่อสารของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถาน

สงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติ".

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อนามัย, กรม. 2532. กฤษฎีกาว่าอนามัยแม่และเด็ก. กรุงเทพฯ.

อัมพล สุอำพัน. 2530. บทที่ 4 เด็กขาดแม่ (Maternal Deprivation)
 ในวันเพ็ญ ประกอบและอัมพล สุอำพัน. จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์
 (หน้า 65) กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์.

Alison Clarke-Stewart, K. 1989. "Infant Day Care Maligned or Malignant?", American Psychologist. 44 (Feb. 1989), 266-273.

Barbara, Kozier; Glenora, Erb and Patricia, Mckay B. 1989. Introduction to Nursing. New York : Addison-Wesley Publishing Company.

Beaty, Janice J. 1990. Observing Development of the Young Child. New York : Merrill.

Behrman, Richard E., et al. 1992. Nelson Textbook of Pediatrics Philadelphia. New York : W.B. Saunders Company.

Castiglia, Patricia T. and Petrini Marcia, A. 1985. "Selecting a Developmental Screenting Tool", Pediatric Nursing. 12 (Jan-Feb. 1985), 8-17.

- Chinn, Peggy L. 1979. Child Health Maintenance Concept in Family-Centered Care. St Louis : The C.V. Mosby Company.
- Cole, Michael and Cole, Sheila R. 1989. The Development of Children. USA : Scientific American Books.
- Dennis, L.B. and Hassol, J. 1983. Introduction to Human Development and Health Issues. Philadelphia : W.B. Saunders Company.
- Endsley, Richard C. and Bradbard, Marilyn R. 1981. Quality Day Care a Handbook of Choice for Parents and Caregivers. USA : Prentice-Hall, Inc
- Epir, Shirley and Yalaz, Kalbiye. 1984. "Urban Turkish Children's Performance on the Denver Developmental Screening Test", Developmental Medicine & Child Neurology. 26 (Nov-Dec. 1984), 632-643.
- Field, Tiffany S.; Scafiei, Frank and Schanbery, Saul. 1987. "Massage of preterm New Borns to Improve Growth and Development", Pediatric Nursing. 13 (Nov-Dec. 1987), 385-487.

- Foster, Roxie L.R.; Hunsberger, Mabel M. and Anderson, Jo J. T. 1989. Family Centered Nursing Care of Children. Toronto : W.B. Saunders Company.
- Frankenburg, William K.; Camp, Bonnie W. and Natta Pearl A. 1971. "Validity of the Denver Developmental Screening Test", Child Development. 42 (1971), 475-455.
- Frankenburg, William K., et al. 1971. "Reliability and Stability of the Denver Developmental Screening Test", Child Development. 42 (Nov. 1971), 1315-1325.
- Gesell, Arnold. 1948. Studies in Child Development. New York : Harper & Brothers Publishers.
- Hariyono, R., et al. 1987. "Denver Developmental Screening Test on Children in the Well-Baby Clinic, Dr.Kariadi Hospital Semarang, Indonesia", Pediatrica Indonesiana. 27 (May-Jun. 1987), 85-92.
- Harvey, David. 1987. Parent-Infant Relationship. New York : John Wiley & Sons.
- Hilda, Knobloch and Benjamin, Pasamanick. 1974. Gesell and Amatruda's Developmental Diagnosis the Evaluation and Management of Normal and Abnormal Neuropsychologic

- Development in Infancy and Early Childhood. New York :
Harper & Row, Publishers.
- James, Susan R. and Mott, Sandra R. 1988. Child health
Nursing Essential Care of Children and Families.
California : Addison Wesley Publishing Company.
- Kuhns, Carole L. and Holloway, Susan D. 1992. "Charac-
teristics of Caregivers that Promote Children's
Development in Day Care", Journal of Pediatric
Nursing. 7 (Aug. 1992), 280-285.
- Largo, R.H., et al. 1986. "Language Development of Term and
Preterm Children During the First Five Years of Life",
Developmental Medicine and Child Neurology. 28 (1986),
333-350.
- Largo, R.H., et al. 1989. "Significant of Prenatal, Perinatal
and Postnatal Factors in the Development of AGA
Preterm Infants at Five to Seven Years",
Developmental Medicine and Child Neurology.
31 (1989), 440-456.
- Maier, Henry W. 1978. Three Theories of Child Development.
New York : Harper & Row.

Mayer, Gloria G. 1981. "Choosing Daycare", Am J Nurs.

81 (Feb. 1981), 346-348.

Messer, Sandra S. 1985. "PKU : a Mother's Perspective",

Pediatric Nursing. 11 (Mar-Apr. 1985), 121-123.

O'shea, John S. 1988. Under Three a comprehensive Guide to

Caring for Your Baby and Toddler. New York : Van

Nostrand Reinhold Company.

Pillitteri, Adele. 1981. Child Health Nursing Care of the

Growing Family. Boston : Little Brown and Company.

Sroufe, L.A., et al. 1988. Child Development Its Nature

and Course. New York : McGraw-Hill Publishing Company.

Strangler, Sharon R.; Huber, Cathee J. and Routh, Donald K.

1980. Screening Growth and Development of Preschool

Children : a Guide Test Selection. New York :

McGraw-Hill Book Company.

Suvannathat, Chancha., et al. 1985. Handbook of Asian Child

Development and Child Rearing Practices. Bangkok :

Burapsilps. Press Ltd.

- Ueda, Reiko. 1978. "Child Development in Okinawa Compared with Tokyo and Denver, and the Implication for Developmental Screening", Develop. Med. Child Neurol. 20 (Oct. 1978), 657-663.
- UNICEF/ERPRO. 1986. Approaches to Programming for Early Childhood Development. Bangkok :-----.
- Urie, Bronfenbrenner. 1972. Influence on Human Development. Illinois : The Dryden Press Inc.
- Vandell, Deborah L. and Power, Carol P. 1983. "Day Care Quality and Children's Free Play Activities", American, J. Orthopsychiat. 53 (Jul. 1983), 493-500.
- Vaughan, Victor C. and Litt, Iris F. 1990. Child and Adolescentps Development : Clinical Implications. Philadelphia : W.B. Saunders Comapny.
- Weiser, M.G. 1982. Group Care and Education of Infants and Toddler. St. Louis : The C.V. Mosby Company.
- Whaley, Lucille F. and Wong, Donna L. 1982. Essentials of Pediatric Nursing. St Louis : The C.V. Mosby Company.

WHO. 1986. The Growth Chart a Tool for Use in Infant and Child Health Care. Geneva : -----.

Wilson, Holly S. and Knwisl, Carol R. (1988). Psychiatric Nursing. New York : Addison-Wesley Publishing Company.

Wonchai, Yupa. 1988. Child Abuse and Neglect in Thailand : Working Children and Abandoned Children In Office of the Prime. Child Abuse and Neglect : Prevention and Protection of Working Children and Minister Abandoned Children. Bangkok : Amerin Printing.

Zarin-Ackerman, Judith; Lewis, Michael and Driscoll, John M. 1977. "Language Development in 2-Year-Old Normal and Risk Infants", Pediatric. 59(Jun. 1977), 982-986.

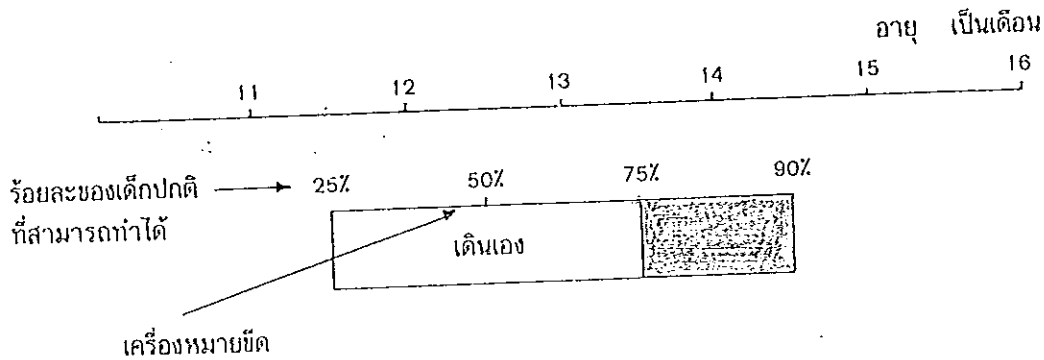
ภาคผนวก

แบบทดสอบ DDST

แบบทดสอบ DDST ประกอบด้วยข้อทดสอบต่าง ๆ รวมทั้งหมด 105 ข้อ เรียงกันตามความสามารถของเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี ข้อทดสอบเหล่านี้ แบ่งออกตามพัฒนาการได้เป็น 4 หมวดใหญ่ ๆ คือ

1. พัฒนาการทางการช่วยเหลือตนเองและสังคม (Personal-social) คือ การแสดงออกของเด็กและการปรับตัวของเด็กเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม
2. พัฒนาการทางการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (Fine motor-adaptive) เช่น การมอง การใช้มือจับสิ่งของ การวาดรูป
3. พัฒนาการทางภาษาและการได้ยิน (Language) ได้แก่ การพูด การฟัง และการทำตามคำบอก
4. พัฒนาการทางการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหว (Gross motor) เช่น การนั่ง การยืน กระโดด

ด้านของแบบทดสอบเรียงไปตามแนวนอนเป็นตารางแสดงอายุ หน่วย เป็นเดือนเริ่มจาก 1-24 เดือน แล้วเริ่มเป็นปีตั้งแต่ 2 1/2 - 6 ปี (รูปที่ 10) หน้า 100 ข้อทดสอบแต่ละอันจะแสดงในรูปของแท่งสี่เหลี่ยมซึ่งวางนอนขนาน ระหว่างตารางแสดงอายุ โดยแสดงอัตราร้อยละตั้งแต่ 25, 50, 75, 90 ของเด็กปกติที่สามารถทำแบบทดสอบดังกล่าวได้ (รูปที่ 1)

รูปที่ 1

ในวิธีทดสอบข้างบนที่ว่า "เดินเอง" ทางด้านซ้ายมือสุดของแท่งสี่เหลี่ยมมีเลขบอกว่า 25% หมายความว่าร้อยละ 25 ของเด็กปกติสามารถเดินได้เองหลังอายุ 11 เดือน เครื่องหมายที่ด้อยตรง 50% หมายความว่า ร้อยละ 50 ของเด็กปกติสามารถเดินได้เองเมื่ออายุมากกว่า 12 เดือน ด้านซ้ายมือที่ระบายทับบอกให้ทราบว่าร้อยละ 75 ของเด็กปกติสามารถเดินได้เองเมื่ออายุ 13 1/2 เดือน และตรงขอบด้านขวาสุดของแท่งสี่เหลี่ยมบอกให้ทราบว่าร้อยละ 90 ของเด็กปกติสามารถเดินได้เองเมื่ออายุมากกว่า 14 เดือน ข้อทดสอบทุกข้อบรรจุไว้วิธีเดียวกันในแบบทดสอบ

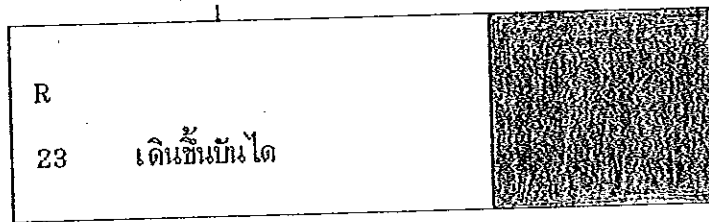
มีข้อทดสอบบางอันมีหมายเหตุเป็นตัวเลขด้านซ้ายมือของแท่งสี่เหลี่ยมไว้สำหรับดูคำแนะนำสั้น ๆ เกี่ยวกับวิธีการทดสอบของแต่ละข้อซึ่งแสดงอยู่ข้างหลังแบบทดสอบ (ดูคำอธิบายการวัดพัฒนาการเด็กอย่างย่อหน้า 101)

ตัวอย่าง

คำแนะนำสำหรับข้อทดสอบเดินขึ้นบันได คือ หัวข้อหมายเหตุที่ 23 อยู่

ด้านหลังของแบบทดสอบ

ข้อทดสอบที่ตัดสินสามารถได้จากการบอกของพ่อ/แม่ หรือผู้ใกล้ชิด จะแสดงด้วยตัวอักษร "R" บนแท่งสี่เหลี่ยม (รูปที่ 2)

หมายเหตุ

รูปที่ 2

100% ของเด็กสามารถผ่านวิธีทดสอบข้อที่ว่า เคลื่อนไหวแขนขา 2 ข้าง
เท่ากัน ตั้งแต่แรกเกิดจะมีเครื่องหมายรูปดาว ★ อยู่ที่ความสูงของแท่งสี่เหลี่ยม
(Bar chart)

ส่วนวิธีทดสอบที่ว่า "อธิบายคำ" "แต่งประโยค" เด็กปกติสามารถทำได้
เพียงร้อยละ 87 เมื่ออายุ 6.3 ปี จะมีเลข 87% อยู่ที่มุมบนขวาของแท่งสี่เหลี่ยม
(ดูแบบทดสอบวัดพัฒนาการเด็กหน้า 100)

คำแนะนำทั่วไป

การทดสอบที่ขึ้นอยู่กับผู้ทดสอบที่จะสามารถสังเกตเห็นว่าเด็กทำได้หรือไม่
หรือจากคำบอกเล่าของพ่อ/แม่ หรือผู้คุ้นเคยกับเด็ก วิธีที่ดีควรใช้การสังเกตเองจะ
ดีกว่าการถามจาก พ่อ/แม่ อย่างไรก็ตามมีบางข้อทดสอบที่ให้เด็กผ่านโดยคำบอก
เล่าจากพ่อ/แม่ ซึ่งบางครั้งก็จำเป็นจะต้องใช้วิธีการถามว่าเด็กสามารถทำข้อ
ทดสอบดังกล่าวได้หรือไม่

การทำการทดสอบต้องอาศัยความร่วมมือจากเด็ก ตั้งแต่ การทดสอบทุก
วิธีควรทำในท่าที่เด็กสบายที่สุด ในเด็กเล็ก ๆ อาจทำการทดสอบในขณะที่เด็กนั่งบน
ตัก พ่อ/แม่ และควรจะนั่งสูง ใกล้พอที่จะหยิบจับสิ่งที่ใช้ทดสอบได้ง่าย

การทดสอบจะเริ่มขึ้นเมื่อผู้ทดสอบวางอุปกรณ์ในการทดสอบ 1-2 ขึ้นบนโต๊ะอยู่ตรงหน้าเด็กที่จะทดสอบ ขณะที่เด็กเล่นอุปกรณ์การทดสอบอาจถาม พ่อ/แม่ ในหัวข้อทดสอบในหมวดพัฒนาการช่วยเหลือตนเองและสังคม ซึ่งข้อทดสอบเหล่านี้ ผู้ทดสอบสังเกตเห็นได้ยากและสามารถให้เด็กผ่านการทดสอบโดยคำบอกเล่าของ พ่อ/แม่ ผู้ใกล้ชิด วิธีเดียวกันนี้อาจนำมาใช้ในเด็กโตเพื่อทำให้เกิดความคุ้นเคยกับผู้ทดสอบ เด็กที่อายุน้อยมักจะเงยบเงยทักที่ผู้ทดสอบ เริ่มต้นจากการตั้งคำถามเป็นหัวข้อ เรียงกันไป วิธีที่จะเริ่มด้วยการให้เด็กทำในสิ่งที่เด็กทำได้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวเองที่จะทำต่อไป และวิธีเดียวกันนี้จะทำให้พ่อ/แม่เด็กรู้สึกสบายใจ

เมื่อเริ่มทำการทดสอบผู้ทดสอบควรนำอุปกรณ์ทุกชิ้นออกจากโต๊ะเมื่อเริ่มถามเด็ก ยกเว้นอันที่ใช้ทดสอบเพื่อให้เกิดสนใจคำถาม

ขั้นตอนในการทดสอบ

ชี้แจงให้พ่อ/แม่เด็กเข้าใจการทดสอบ

1. ควรแนะนำว่าการทดสอบนี้ไม่ใช่การวัดสติปัญญาของเด็ก แต่เป็นแบบทดสอบที่ใช้ประเมินความสามารถทางพัฒนาการของเด็ก ควรอธิบายให้ทราบว่าเด็กจะไม่สามารถทำได้ทุกอย่างที่ให้ทำ ถ้าระหว่างการทดสอบ พ่อ/แม่ มีท่าทีกังวลใจ ผู้ทดสอบจะต้องอธิบายให้เข้าใจทันที

การคำนวณอายุของเด็ก

2. ถ้ามวันเดือนปีเกิดของเด็ก แล้วคำนวณอายุจริงโดย

อายุของเด็ก วัน เดือน ปี ที่ทำการทดสอบ ลบด้วย วัน เดือน ปี เกิดของเด็ก เขียน วัน เดือน ปี เกิดที่ได้ไว้ที่มุมขวาของกระดาษดังตัวอย่าง

	ปี	เดือน	วัน
วันที่ทำการทดสอบ	2523	7	15
วันเดือนปีเกิด	- 2521	3	10
อายุเด็ก	2	4	5

เด็กคนที่อายุ 2 ปี 4 เดือน และ 5 วัน ในกรณีที่การลบกันต้องมีการแตกหน่วยออกมาให้ใช้ 1 เดือน มี 30 วัน และ 1 ปี มี 12 เดือน เช่น

	ปี	เดือน	วัน
	2522	18	45
วันที่ทำการทดสอบ	- 2523	7	15
วันเดือนปีเกิด	<u>2521</u>	<u>10</u>	<u>28</u>
อายุเด็ก	<u>1</u>	<u>8</u>	<u>17</u>

วันที่ 1 แบ่ง 30 วัน (1 เดือน) จาก 7 เดือนมารวมกับ 15 วัน ได้ เป็น 45 วัน

วันที่ 2 ลบ 28 จาก 45 ได้ 17 วัน

วันที่ 3 แบ่ง 12 เดือน (1 ปี) จาก 2523 รวมกับ 6 (7-1) เป็น 18 เดือน $[(7-1)6+12 = 18]$

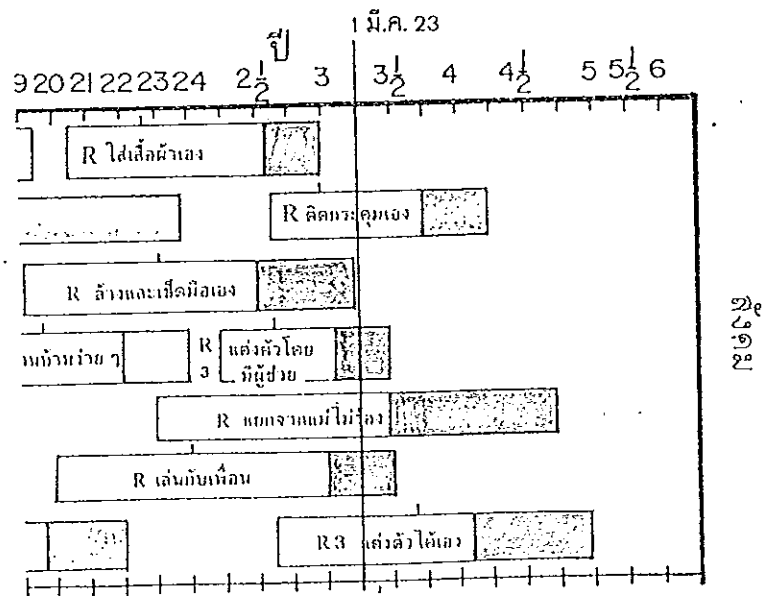
วันที่ 4 ลบ 10 เดือน จาก 18 เดือน ได้ 8 เดือน

วันที่ 5 ลบ 2521 จาก 2522 (2522-1) ได้ 1 ปี

อายุเด็กเท่ากับ 1 ปี 8 เดือน 17 วัน ตรวจสอบอายุโดยถามอายุเด็กจากพ่อ/แม่

ขีดเส้นแสดงอายุเด็ก

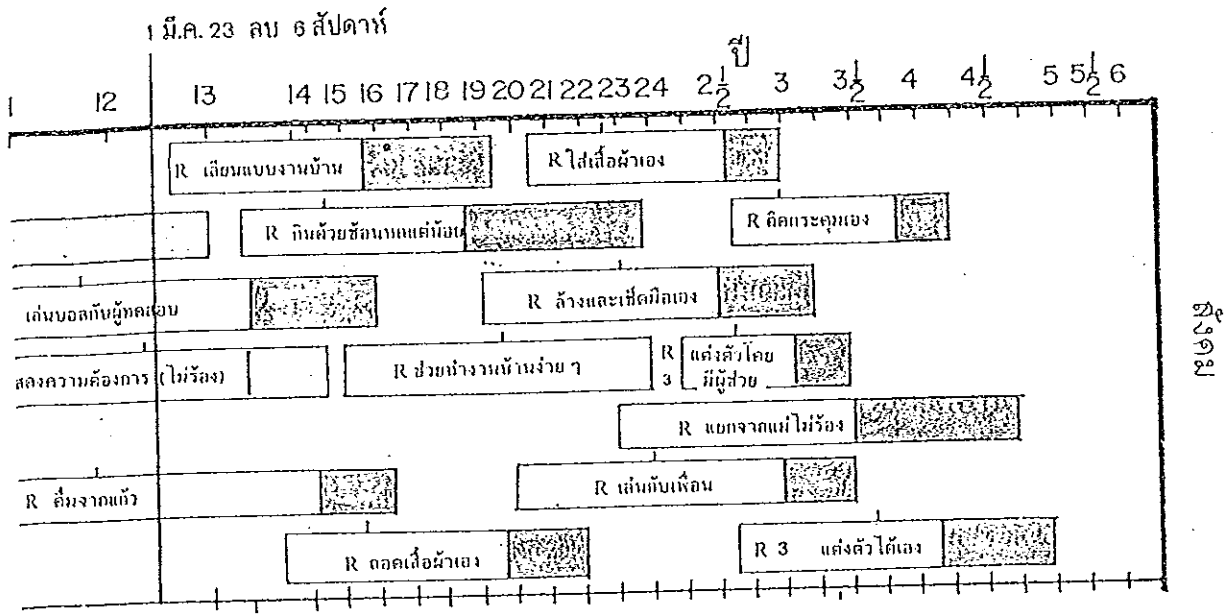
3. โยงเส้นตามแนวแกนตั้งจากข้างบนและข้างล่างของแบบทดสอบที่แสดงอายุของไว้ ลากเส้นผ่านหมวดหัวข้อทดสอบทั้ง 4 หมวด การลากเส้นนี้จะต้องเป็นเส้นตรงเพราะการแปลผลการทดสอบขึ้นกับเส้นแสดงอายุนี้ เขียน วัน เดือน ปี ที่ทำการทดสอบที่ด้านบนสุดของเส้นแสดงอายุ (รูปที่ 3)

รูปที่ 3

การทดสอบนี้ทำเมื่อวันที่ 1 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2523 เด็กอายุได้ 3 ปี 3 เดือน (เส้นโยงขีดระหว่างอายุ 3 ปี และ 3 1/2 ปี)

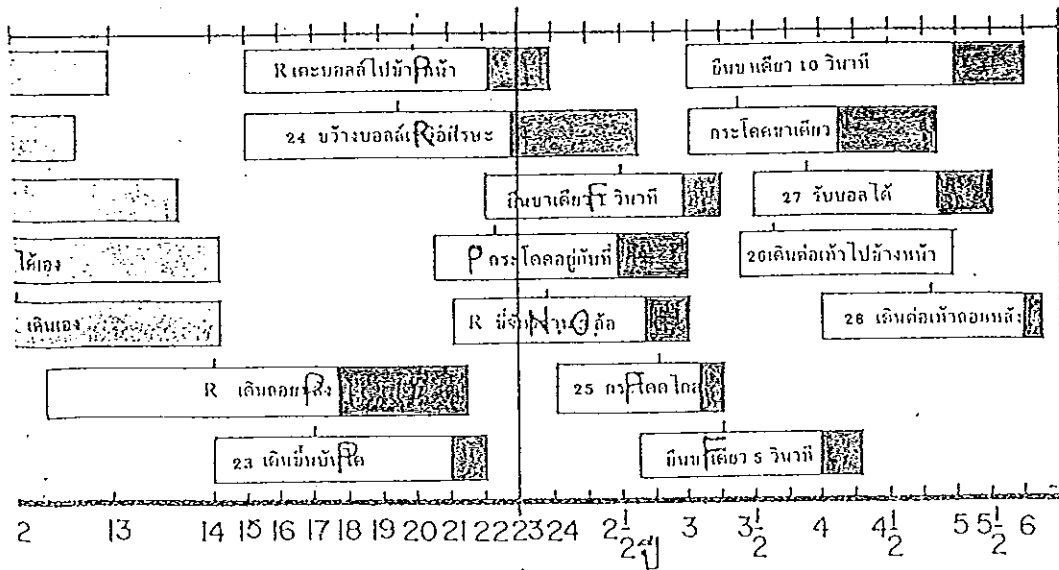
4. ในกรณีที่เด็กคลอดก่อนกำหนด คลอดก่อน 2 สัปดาห์หรือมากกว่านั้น ให้เฝ้าจำนวนสัปดาห์ที่คลอดก่อนมาคิดด้วย โดยการลบออกแล้วขีดเส้นแสดงอายุที่ปรับใหม่แล้ว ใต้เส้นบอกอายุเขียนจำนวนสัปดาห์ที่ลบออกด้วย (รูปที่ 4)

รูปที่ 4

การให้คะแนนข้อทดสอบ

5. การให้คะแนนข้อทดสอบแต่ละอันที่ได้ให้ เขียนอักษรทศ เก่งสี่เหลี่ยม โกลั๊กกับ 50% ตรงเครื่องหมายขีด วิธีทดสอบเหล่านี้ ให้คะแนนโดยใช้อักษรย่อเช่น "P" หมายความว่าผ่าน, "F" หมายความว่าไม่ผ่าน "R" หมายความว่า เด็กไม่ยอมทำ N.O. หมายความว่าเด็กไม่มีโอกาสได้ทำเช่น เด็กไม่เคยได้มีโอกาสนี้ จักรยาน 3 ล้อ ดังนั้น ในหัวข้อ "ขี่จักรยาน 3 ล้อ" ควรจะเขียนว่า "N.O." มากกว่าผ่านหรือไม่ผ่าน (รูปที่ 5)

รูปที่ 5

จำนวนข้อทดสอบที่จะให้เด็กทำ

6. จำนวนข้อทดสอบที่จะให้เด็กทำเปลี่ยนไปตามอายุของเด็ก ควรให้เด็กรับการทดสอบทุกข้อที่เส้นแสดงอายุลากผ่าน ในแต่ละหมวดควรมีข้อทดสอบอย่างน้อย 3 ข้อทดสอบที่เด็กได้คะแนนผ่าน และมี 3 ข้อทดสอบที่เด็กได้คะแนนไม่ผ่าน และต้องแน่ใจว่าข้อทดสอบที่อยู่ด้านซ้ายมือของเส้นแสดงอายุเด็กสามารถทำได้เป็นส่วนใหญ่

เริ่มทำการทดสอบโดยใช้ข้อทดสอบที่ต่ำกว่าอายุจริงของเด็ก แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนถึงข้อทดสอบที่เหมาะสมกับอายุของเด็ก ทำการทดสอบไปทางขวามือจนกระทั่งเด็กได้คะแนนไม่ผ่าน 3 ข้อทดสอบในแต่ละหมวด

ขั้นตอนของการทดสอบ

7. เริ่มทำการทดสอบจากหมวดการช่วยเหลือตนเองและสังคม ตามด้วยหมวดการใช้ก้ามเนื้อมัดเล็กและสายตา หมวดการใช้ภาษาและการได้ยิน หมวดการใช้ก้ามเนื้อมัดใหญ่ในการเคลื่อนไหวเป็นอันดับท้าย

เริ่มต้นจากหมวดการช่วยเหลือตนเองและสังคมซึ่งข้อทดสอบหลายอันใช้วิธีการทดสอบ "ให้ผ่านโดยการบอกเล่าของพ่อ/แม่" เปิดโอกาสให้เด็กที่ถูกทดสอบคุ้นเคยกับผู้ทดสอบ เด็กที่อายุน้อยมักจะชอบการทดสอบที่เริ่มต้นจากหมวดการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสายตาค่อนหมวดการใช้ภาษาและการได้ยินและวิธีที่ดีที่สุดคือควรทำการทดสอบในหมวดใช้กล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหวเป็นการทดสอบขั้นสุดท้าย เพราะเด็กบางคนอายุน้อยเกินกว่าที่จะทำการทดสอบวิธีดังกล่าวก่อน ในขณะที่เด็กบางคนอาจชอบกระโดดโลดเต้น และขว้างลูกบอล และข้อทดสอบอื่น ๆ ในหมวดการใช้กล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหว เด็กเหล่านี้จะไม่ชอบการนั่งอยู่เฉย ๆ เพื่อทำข้อสอบในหมวดอื่น ๆ

การปฏิเสฐการทดสอบ

8. ถ้าเด็กไม่ยอมทำข้อทดสอบอาจจะต้องให้พ่อ/แม่ บอกให้เด็กทำ ผู้ทดสอบควรอธิบายให้เข้าใจว่าวิธีทดสอบเหล่านั้น ถ้าเด็กยังไม่ยอมทำอีกก็ให้คะแนน "R" จะให้ "R" แทน "F" ต่อเมื่อผู้ทำการทดสอบมีความแน่ใจว่า เด็กผ่านข้อทดสอบนั้นได้ (โดยจากคำบอกเล่าของพ่อ/แม่ว่าเคยเห็นเด็กทำได้) แต่เด็กไม่ยอมทำให้ขณะที่ทำข้อทดสอบดังกล่าว

จำนวนครั้งที่ให้เด็กทดลองทำข้อทดสอบ

9. ให้เด็กลองทำได้ 3 ครั้ง ในข้อทดสอบแต่ละอัน ถ้าจำเป็นจริง ๆ ก่อนที่จะให้คะแนน "F" การให้เด็กทำข้อสอบหลาย ๆ ครั้ง เด็กอาจจะทำได้โดยการเรียนรู้จากการสังเกตผู้ทำการทดสอบ

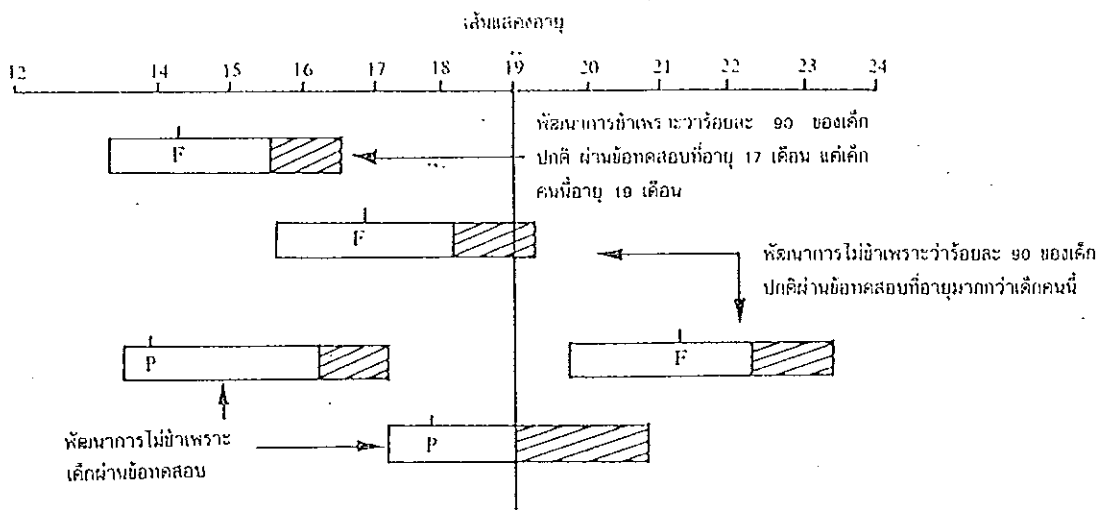
คะแนนที่แสดงว่ามีพัฒนาการช้า

10. พัฒนาการช้าคือ การที่เด็กไม่สามารถผ่านข้อทดสอบข้อใดข้อหนึ่งที่อยู่ทางด้านซ้ายมือของเส้นแสดงอายุได้ หมายความว่าเด็กไม่สามารถผ่านข้อทดสอบซึ่งร้อยละ 90 ของเด็กปกติสามารถผ่านได้ในอายุที่น้อยกว่า (รูปที่ 6)

ข้อทดสอบที่บอกว่ามีพัฒนาการช้า จะแสดงโดยการไว้สัหรือระบายกับที่มุมขวาของแท่งสี่เหลี่ยมในข้อทดสอบที่ช้านั้น ถ้าเส้นแสดงอายุสัมพันธ์กับมุมขวาสุดของแท่งสี่เหลี่ยมข้อทดสอบนี้ยังไม่ถือว่าเด็กคนนั้นมีพัฒนาการช้าในข้อทดสอบนั้น

11. "N.O" ไม่ถือว่าเป็นการผ่านหรือไม่ผ่านการทดสอบและไม่ใช้ในการแปลผล

12. ก่อนจบการทดสอบทุกครั้ง ให้ถามพ่อ/แม่เด็ก ว่าการแสดงออกของเด็กในขณะทดสอบเป็นลักษณะปกติที่เด็กทำอยู่หรือไม่ บางครั้งเพราะเด็กอาจเจ็บป่วย เหนื่อย หรือไม่พอใจ เพราะการทดสอบต้องการให้เด็กแสดงความสามารถที่แท้จริง

รูปที่ 6

ข้อเสนอนะระระหว่างทำการทดสอบ

13. อย่าลืมจดวันที่ทำการทดสอบ และสิ่งที่คุณทดสอบพบขณะทำการทดสอบ เช่น พฤติกรรมโดยทั่ว ๆ ไปของเด็ก วิธีที่เด็กได้ตอบสนองผู้ทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อ/แม่ และความสนใจของเด็ก เป็นต้น

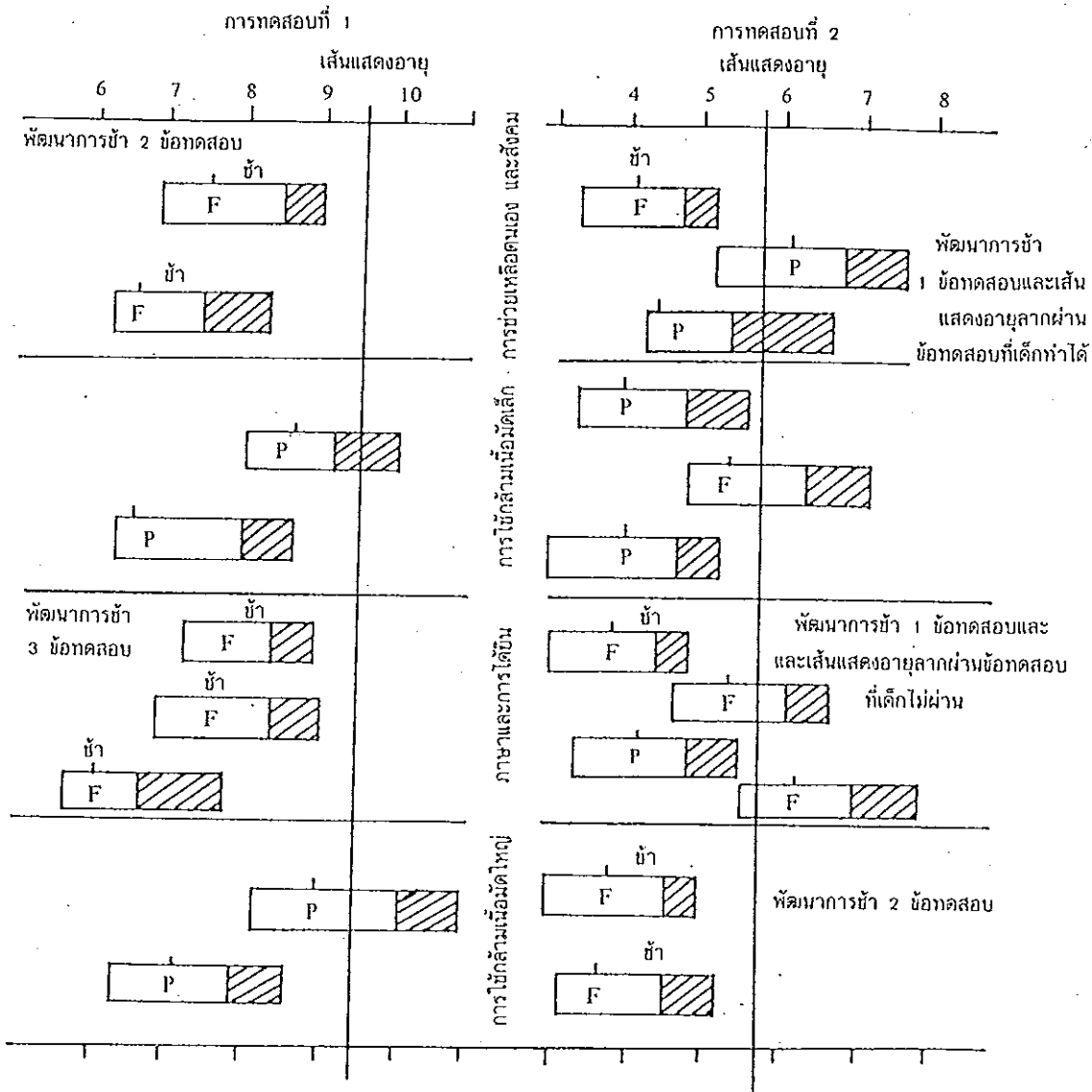
การทำการทดสอบซ้ำ

14. โดยให้เว้นระยะทดสอบแ่่นเดิม ใช้ดินสอสีแตกต่างจากเดิม สำหรับการให้คะแนนให้เส้นใหม่ และลง วัน เดือน ปี อันใหม่ทำการทดสอบตรงเหนือเส้นแสดงอายุเส้นใหม่

การแปลผลทดสอบ

ผิดปกติ (Abnormal) ผลการทดสอบที่ถือว่าผิดปกติ ถ้า

1. มีสองหมวดไข่มนาการซึ่งในแต่ละหมวดประกอบด้วยไข่มนาการซ้ำ 2 ข้อทดสอบขึ้นไป (รูปที่ 7 การทดสอบที่ 1) หรือ
2. มีหนึ่งหมวดไข่มนาการที่ประกอบด้วยไข่มนาการซ้ำ 2 ข้อทดสอบขึ้นไป และในหมวดไข่มนาการที่เหลือหมวดใดหมวดหนึ่งมีไข่มนาการซ้ำอีกหนึ่งข้อทดสอบ และในหมวดไข่มนาการอันเดียวกันนี้ เส้นแสดงอายุไม่ได้ลากผ่านข้อทดสอบที่เด็กสามารถทำผ่านได้ (รูปที่ 7 การทดสอบที่ 2)

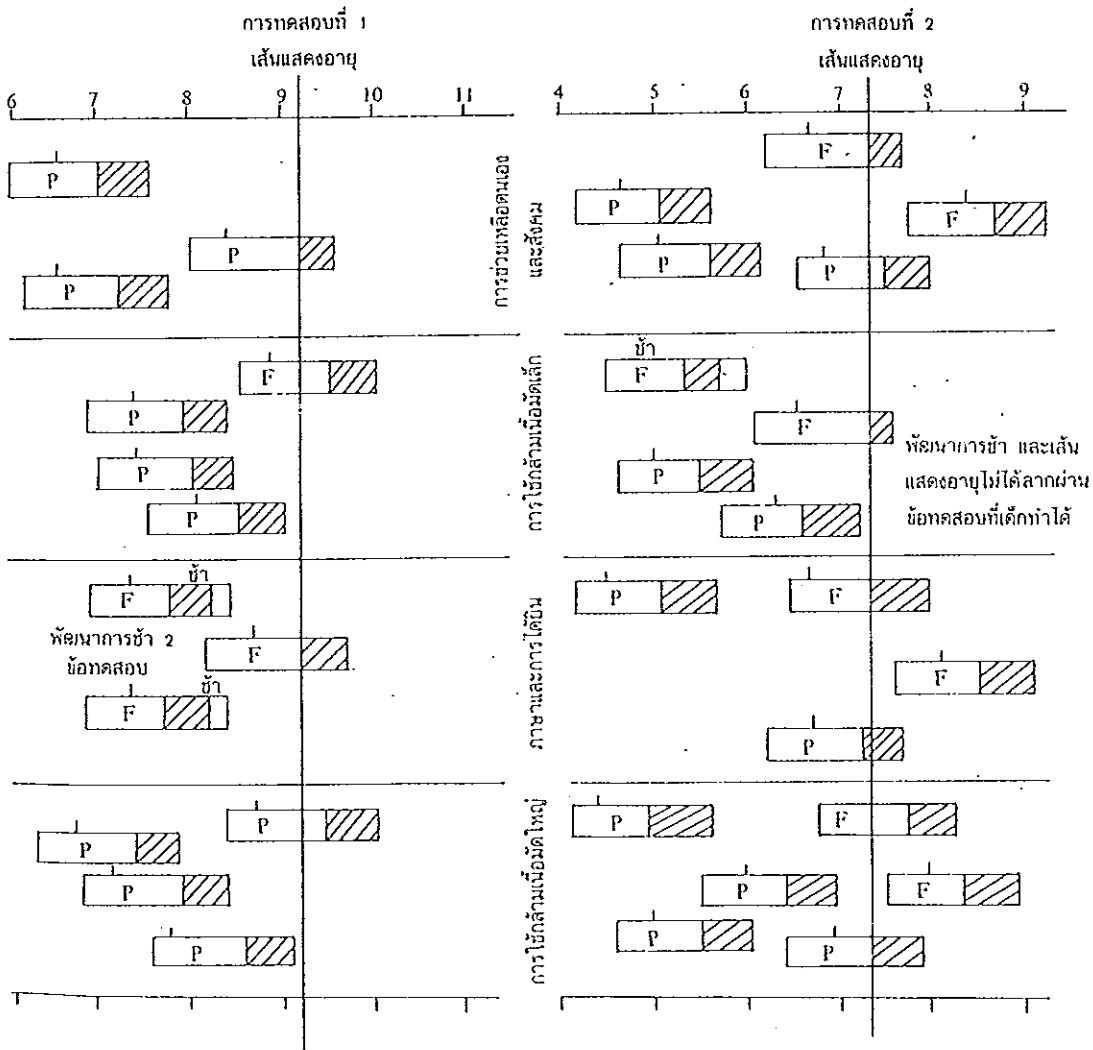
รูปที่ 7

ผลการทดสอบทั้งหมด = 2 หน่วย
 (หน่วยช่วยเหลือตนเองและสังคม
 หน่วยภาษา และการได้ยิน) มีพัฒนา
 การช้า 2 ข้อทดสอบขึ้นไป = ผิดปกติ

ผลการทดสอบทั้งหมด = มีทั้งหมด (การ
 ใช้กล้ามเนื้อเล็ก ที่พัฒนาการช้า 2 ข้อ
 ทดสอบ และอีกหนึ่งหน่วย (ภาษาและการ
 การได้ยิน) มีพัฒนาการช้า 1 ข้อทดสอบ
 และในหน่วยเดียวกันเส้นแสดงอายุไม่ได้
 ลากผ่านข้อทดสอบที่เด็กทำได้ = ผิดปกติ

อาจผิดปกติ (Questionable) แปลผลจากการทดสอบว่าอาจผิดปกติ ถ้า

1. มีผลการซ้ำ 2 ข้อทดสอบขึ้นไปในหนึ่งหมวด (รูปที่ 8 การทดสอบที่ 1) หรือ
2. มีหนึ่งหรือสองหมวดประกอบด้วยผลการซ้ำ 1 ข้อทดสอบและในหมวดเดียวกันนี้ เส้นแสดงอายุไม่ได้ลากผ่านข้อทดสอบที่เด็กทำได้เลย (รูปที่ 8 การทดสอบที่ 2)

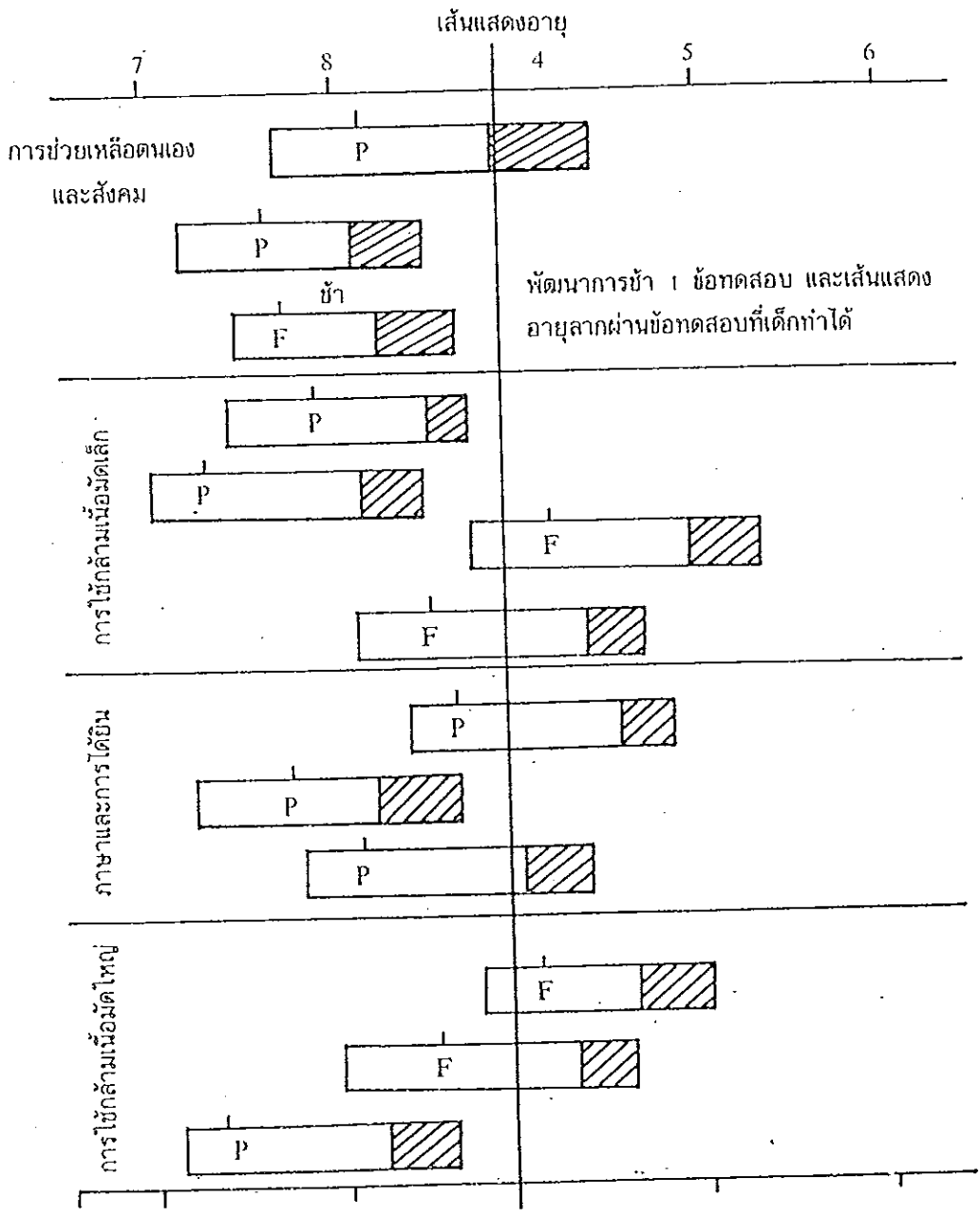

รูปที่ 8

ผลการทดสอบทั้งหมด = อาจผิดปกติ เพราะในหมวดพัฒนาการด้านภาษา และการได้ยินมีพัฒนาการซ้ำ 2 ข้อทดสอบ

ผลการทดสอบทั้งหมด = อาจผิดปกติเพราะ ในหมวดการใช้กล้ามเนื้อเล็กมีพัฒนาการซ้ำ 1 ข้อทดสอบและในหมวดเด็ยวก็ไม่ได้เส้นแสดงอายุไม่ได้ลากผ่านวิธีการทดสอบที่เด็กทำได้

ปกติ (normal) แปลผลการทดสอบว่าปกติ ถ้าการทดสอบไม่มีผลเป็นผิดปกติ หรือ อาจผิดปกติ (รูปที่ 9)

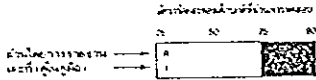

รูปที่ 9

ปกติ เพราะในหมวดการช่วยเหลือตนเองและสังคมที่มีทั้งข้อทดสอบที่มีพัฒนาการช้า แต่เส้นแสดงอายุลากผ่านวิธีทดสอบที่เด็กทำได้ในหมวดการใช้กล้ามเนื้อเล็กและ สายตา หมวดการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของรูปที่ 9 เส้นแสดงอายุไม่ได้ลากผ่านข้อ ทดสอบที่เด็กทำได้ แต่ก็ไม่มีพัฒนาการที่ช้าในหมวดพัฒนาการทั้งสอง

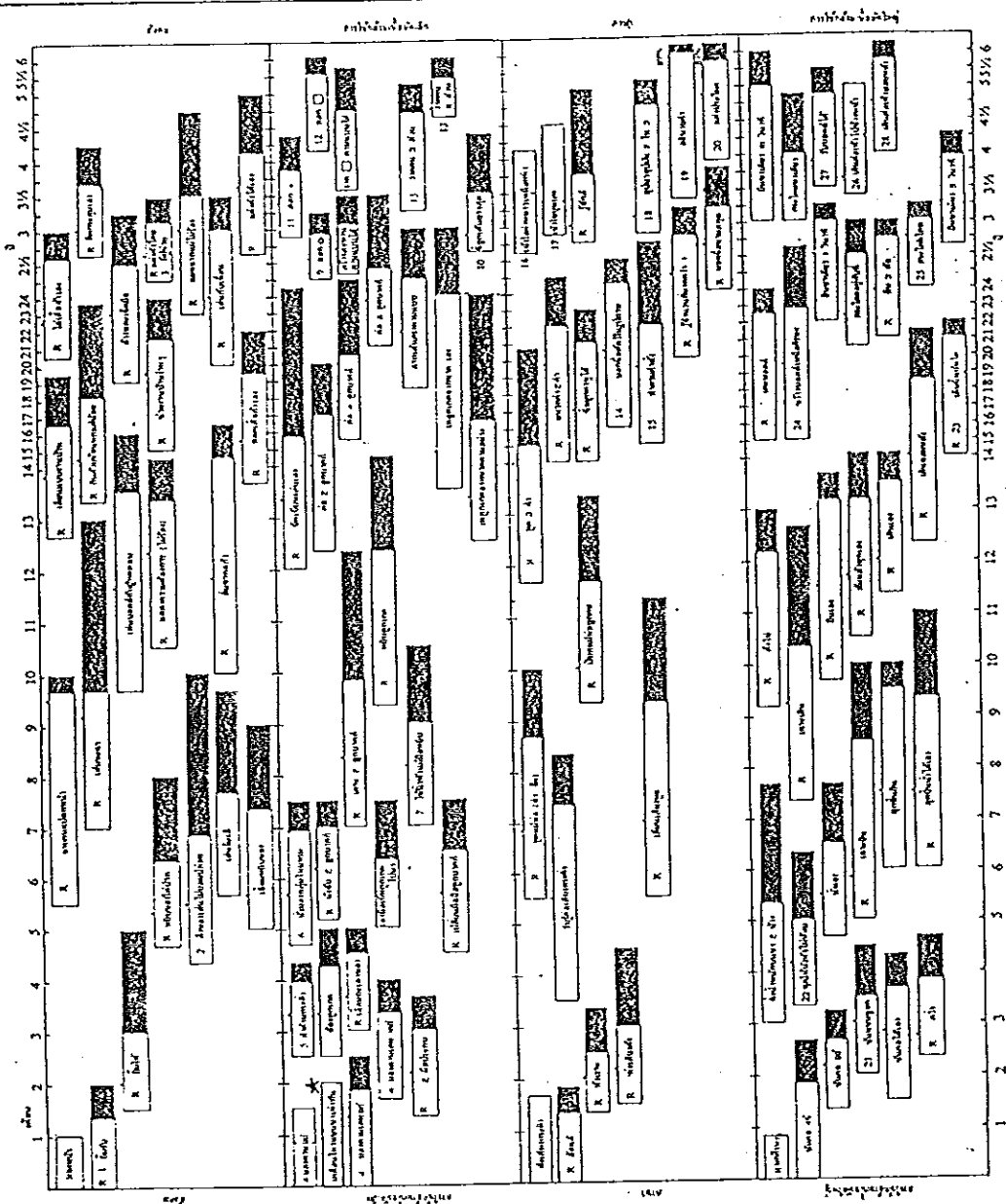
ผลการทดสอบเด็กในรายที่ผิดปกติหรืออาจผิดปกติควรทดสอบซ้ำหลังจาก การทดสอบครั้งก่อน 2-3 สัปดาห์ ถ้าผลการทดสอบซ้ำเด็กยังมีความผิดปกติหรืออาจ ผิดปกติ และพ่อ/แม่ของเด็กรายงานให้ทราบว่า เด็กยังคงมีการแสดงออกเช่นเดิม ในเวลานั้น ๆ ควรจะส่งเด็กพบแพทย์

แบบฟอร์มสำหรับวัดพัฒนาการเด็ก
DENVER DEVELOPMENTAL SCREENING TEST

ชื่อเด็ก.....
 ชื่อแพทย์/พยาบาล.....
 ที่อยู่.....
 วันที่ทดสอบ.....

อายุ ๘๖ เดือน

คำอธิบายการวัดพัฒนาการเด็กอย่างย่อ

- 1. พยายามเข้าใกล้สิ่งง่าย ๆ พูดด้วย ใบมือให้ อยู่ถูกต้องแล้วเด็ก เข้าเด็กอื่น ผ่าน
- 2. ขณะที่เด็กกำลังเล่นจะยอมให้ดึงออกจากมือเด็กเข้าศึกษาของเพื่อนหรือพยายามแข่งไว้ชื่อ ผ่าน
- 3. เด็กไม่จำเป็นต้องกลัวหรือหวาดกลัวหรือร้องไห้หรือหนีได้
- 4. ใจกลุ่มในทาบมรดให้เล่นอยู่ในระยะเวลา 6 นาที ห่างจากคนเล่นเป็นรูปศรีษะกลม ผ่าน ถ้าเด็กมองจน ๑๑ จากจำนวนภาพ ๑๑ (ผ่านก็ถือว่า ๑๐)
- 5. เอากระดาษสีแดงหรือสีฟ้าหรือสีอื่น ๆ มาติดกับตัวเด็ก ถ้าเด็กอ่านและใบหนังสือ ผ่าน
- 6. เอาตุ้มไม้มาวางต่อให้เด็กมอง ๑๑๑ ที่เด็กกำลังมองให้ปล่อยตุ้มไม้มาเล่นจากมือให้เด็กโดยมีของตุ้มของตุ้มอยู่ทีละใบ ผ่าน ถ้าเด็กมองตุ้มไม้มาว่า หายไปไหน
- 7. ผ่าน ถ้าเด็กใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของหัวมือขณะนิ้วหัวแม่มือแตะ
- 8. ผ่าน ถ้าเด็กใช้ปลายนิ้วหัวแม่มือขณะนิ้วหัวแม่มือแตะ

9. ผ่าน ถ้าเด็กเขียนวงกลมบนกระดาษ ไม่ผ่าน ถ้าเด็กเขียนวงกลม ๆ

10. ผ่าน ส่วนไหนยาวกว่า? (ไม่ใช่ให้ดูยาว) เนื้อเส้นเชื่อมแล้ววัดจากกระดาษของกระดาษใหม่ใช้ถูก ๓/ หรือ ๓/6 ผ่าน

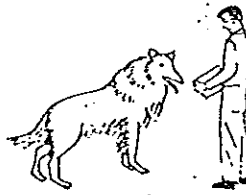
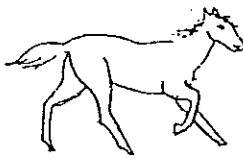
11. ผ่าน ถ้าเด็กเขียน ๒ เส้นตั้งกัน

12. ให้เด็กลอกแบบก่อน ถ้าทำไม่ได้ให้วาดให้ดู

หมายเหตุ ข้อ ๑, ๑๐, ๑๒ ผู้ทดสอบไม่ต้องบอกชื่อวงกลม เส้นตรงหรือเส้นตั้ง ข้อ ๑, ๑๑ ไม่ทำให้ดู

- 13. สิ่งที่เป็นคู่ เช่น ขนสองข้าง ขาสองข้าง เป็นต้นถือเป็น ๑ ส่วน
- 14. ผู้ถูกทดลองให้เด็กบอกชื่อ (ถ้าเด็กสงสัยหรือสงสัยว่าเด็กไม่รู้จักชื่อสัตว์ ไม่ผ่าน)

- 15. บอกสัตว์จากลูกบาศก์ไปให้ใหม่ เอาลูกบาศก์ออกไปวางบนโต๊ะ เอาลูกบาศก์วางบนพื้น ผ่านใช้ลูก ๒ ใน ๖ (พยายามอย่าให้เด็กได้ยินชื่อหรือเห็นสีของลูกบาศก์หรือใช้สีของลูกบาศก์เป็นข้อความหมาย)
- 16. ถามเด็กว่าเวลาหนูทำอย่างไร? เวลาหนูนอนหรือวิ่งทำอย่างไร ผ่าน ใช้ลูก ๒ ใน ๓
- 17. บอกเด็กวางลูกบาศก์บนโต๊ะ ให้โต๊ะ ข้างบนเก้าอี้ หลังเก้าอี้ ผ่านใช้ลูก ๓ ใน ๔ (อย่าพยายามเอาลูกบาศก์ไปกดหน้าหรือด้านหลังโต๊ะ หรือใช้กระดาษเป็นข้อความหมาย)
- 18. ถามเด็กว่าให้ชื่อ นามจริง...? นามผู้หญิง พ่อเป็น...? นามคำใด หนูตัว...? ผ่านใช้ลูก ๒ ใน ๓
- 19. ถามเด็กลูกบอลสีคืออะไร? ทะเลสาบคืออะไร? ไร่คืออะไร? บ้านคืออะไร? ก้าวคืออะไร? มันคืออะไร? ไร่คืออะไร? ทางเท้า (ปูคนมา) คืออะไร? ผ่านใช้ลูกบอลในคำในกล่องรูปต่างๆ ประโยชน์ ทำด้วยอะไรหรือประเภทที่สิ่งนั้น ๆ ถูกนับ (ยกตัวอย่างเช่น ก้าวเป็นผลไม้ ไม่ใช่เพื่อมองหรือกลัวหรือหนี) ผ่านใช้ลูก ๓ ใน ๑
- 20. ถามเด็ก ชื่อสัตว์เลี้ยงอะไร? รองเท้าทำด้วยอะไร? ประตูทำด้วยอะไร? (จะใช้วัตถุอื่นแทนไม้ก็ได้) ผ่านใช้ลูกทั้ง ๑ ข้อ
- 21. วางสิ่งให้คนกรำหรือกรำได้ ผ่านใช้ลูกบาศก์มาออกและดึงขึ้นบนโต๊ะ ได้โดยการใช้อะไร
- 22. ให้เด็กนอนหงาย จับมือทั้งสองข้างของเด็กและจุดให้เด็กนิ้ว ผ่านถ้าศีรษะของเด็กไม่หันหน้าไปข้างหลัง
- 23. เด็กอาจจะรับปืนได้โดยเกาะหลังหรือวางปืนได้ แต่ไม่ให้เกาะบนและเด็กจะต้องยืนบนปืนได้ ไม่ใช่ยืนบนปืนโดย
- 24. เด็กจะถือกระดาษของตัวขึ้นและถือกล ๓ ทุกๆ ไปทางนิ้วผู้ทดสอบจะเอามาจับได้
- 25. เด็กจะถือขโมยและถือกระดาษจากกระดาษตามทดสอบได้
- 26. บอกให้เด็กเดินไปข้างหน้าให้เส้นของเท้าหน้าห่างจากเท้าหลังของเท้าหน้าห่างไม่เท่ากัน ๑ นิ้ว ผู้ทดสอบจะเดินให้ลูกได้ใช้เด็กเดิน ๔ ก้าวแล้วกลับมาไม่หันออกจากให้ตรงเส้นได้ ๓ ครั้ง ถ้าทำได้ ๒ ใน ๓ ครั้ง ถือเป็นการผ่าน
- 27. โยนบอลให้เด็กตีขึ้นห่าง ๑ ฟุตเด็กจะถือรับบอลได้โดยใช้อะไรขึ้นบน ทำได้ ๒ ใน ๓ ครั้ง ผ่าน
- 28. บอกให้เด็กเดินต่อหลัง ให้หัวหน้าเท้า หลังห่างจากเส้นเท้าของเท้าหน้าไปเกิน ๑ นิ้ว

หมายเหตุ การเจริญเติบโตและการรับรู้ที่สังเกตพบในแต่ละทดสอบไว้ทุกครั้งที่ เริ่มเด็กผู้สอบควรระวังและทำการทดสอบ สัมพันธ์ภาพระหว่างเด็กและผู้ทดสอบ ช่วงระยะเวลาที่สังเกตความสนใจกับการทดสอบแต่ละครั้ง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบ ความสนใจในตนเองของเด็กคนอื่น ๆ

แบบทดสอบผู้ปกครองในการเก็บข้อมูล

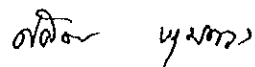
แบบขออนุญาตผู้ปกครองในการเก็บข้อมูล

เรียน ท่านผู้ปกครอง

ด้วยดิฉัน นางสาวศศิธร พุ่มดวง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการพยาบาล บิดามารดาและเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความประสงค์ที่จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความแตกต่างของการพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินที่เลี้ยงดูที่สถานสงเคราะห์และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน" ในภาควิจัยจึงได้ขออนุญาตทดสอบพัฒนาการบุตรของท่าน พร้อมทั้งขอทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวบางประการ ดังแบบสอบถามที่แนบมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตให้ทดสอบพัฒนาการเด็กและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับและจะนำเสนอในภาพรวมต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

(นางสาวศศิธร พุ่มดวง)

แบบสอบถามผู้ปกครอง

แบบสอบถาม ผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว กรุณาเติม
คำตอบลงในช่องว่าง

1. ข้อมูลด้านเด็ก

เป็นบุตรลำดับที่.....ในจำนวนบุตรทั้งหมด.....คน
อายุครรภ์แรกคลอด.....สัปดาห์

2. ข้อมูลด้านครอบครัว

อายุของบิดา.....ปี

อายุของมารดา.....ปี

การศึกษาของบิดา.....อาชีพ.....

การศึกษาของมารดา.....อาชีพ.....

รายได้ครอบครัวต่อเดือน (ทั้งครอบครัว).....

ประเภทของครอบครัว.....ประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตร

.....ประกอบด้วย บิดา มารดา บุตรและญาติ

.....ประกอบด้วย บิดา มารดา บุตรและพี่เลี้ยง

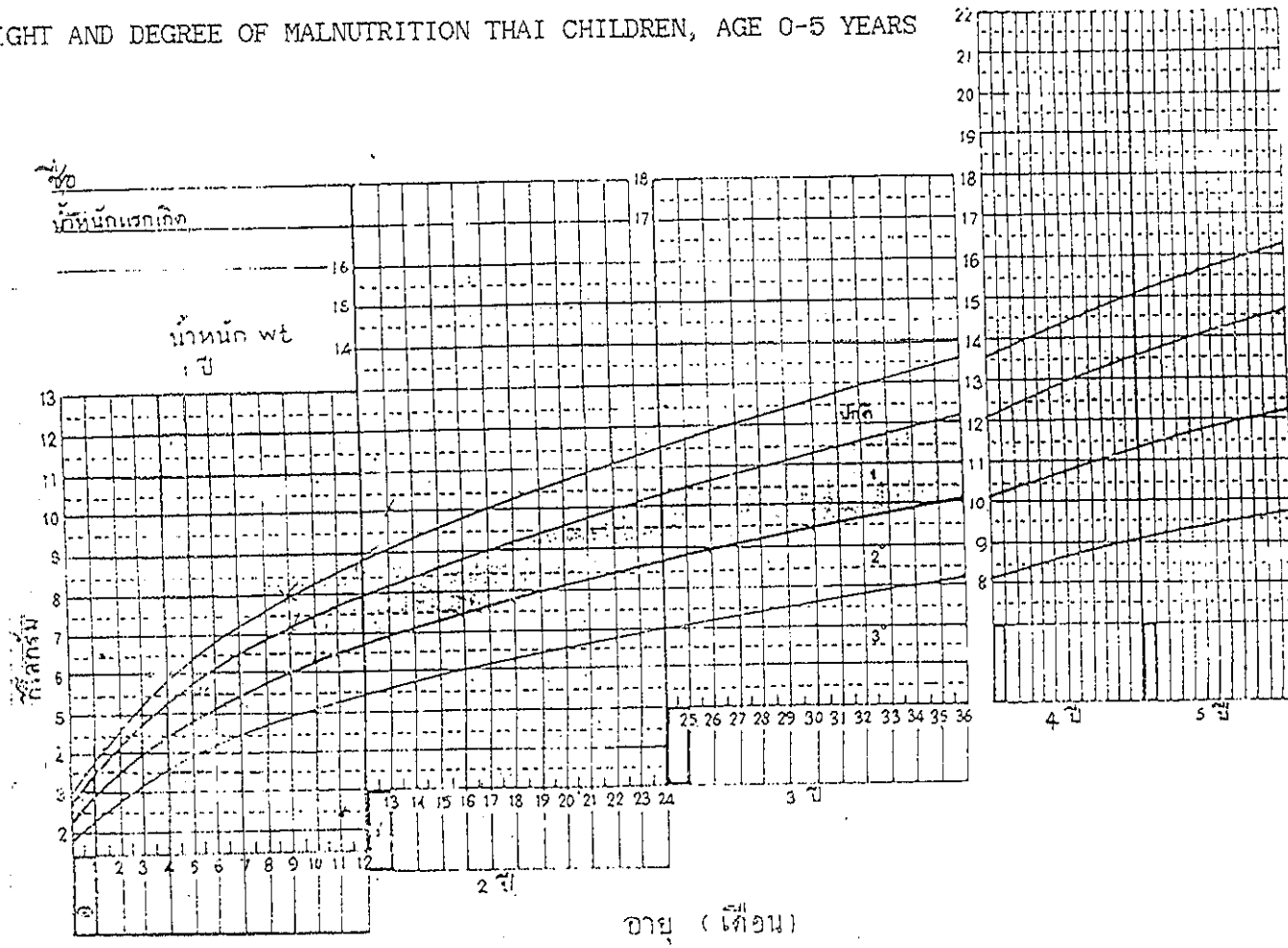
.....อื่น ๆ โปรดระบุ.....

-----ขอขอบคุณ-----

แนวประเมินภาวะโภชนาการ

น้ำหนักปกติและเมื่อบกพร่องทางโภชนาการระดับต่าง ๆ เด็กไทยอายุ 0-5 ปี

NORMAL WEIGHT AND DEGREE OF MALNUTRITION THAI CHILDREN, AGE 0-5 YEARS

ที่มา : WHO. 1986.

ลักษณะการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก

1. ลักษณะการจัดบริการของสถานแรกรับเด็กภาคใต้

จากการศึกษาข้อมูลโดยการสอบถามเจ้าหน้าที่และการสังเกต การจัดบริการเลี้ยงดูเด็กของสถานแรกรับเด็กภาคใต้มีลักษณะดังนี้

1.1 บริเวณกว้างขวาง มีที่เล่นกลางแจ้ง 3 แห่ง และมี อุปกรณ์การเล่นพร้อม เช่น ชิงช้า ม้าหมุน เป็นต้น สำหรับที่เล่นในร่มมีน้อย เด็กได้เล่นเฉพาะบริเวณในห้องพักซึ่งคับแคบ อุปกรณ์การเล่นน้อย และอยู่ในสภาพชำรุด

1.2 ที่นัง ห้องพักเด็กวัยแรกเกิด - 2 ปี มีพื้นที่ขนาด 93.3 ตารางฟุต ใช้เลี้ยงดูเด็กจำนวน 30 คน หรือพื้นที่ 31.1 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน ซึ่งค่อนข้างคับแคบ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนห้องพักเด็กอายุ 2-3 ปี มีพื้นที่ขนาด 1400 ตารางฟุต ใช้เลี้ยงดูเด็กจำนวน 34 คน หรือพื้นที่ 41 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน (40-60 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน) ส่วนการระบายอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีติดกับ และการจัดห้องน้ำมีเพียงพอ กลุ่มละ 4 ห้อง เป็นสัดส่วนดี

1.3 อัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็กมีดังนี้

1.3.1 เด็กอายุแรกเกิด - 2 ปี มีจำนวน 30 คน เป็นเด็กวัยแรกเกิด - 1 ปี 5 คน เด็กอายุ 1-2 ปี 25 คน มีผู้เลี้ยงดู 10 คน หมุนเวียนกันขึ้นเวร โดยขึ้นเวรละ 5 คน เลี้ยงดูเด็ก 30 คน คิดเป็นอัตราส่วนผู้เลี้ยงดู : เด็ก 1 : 6

1.3.2 เด็กอายุ 2-3 ปี มีจำนวน 6 คน แต่ได้รับการเลี้ยงดูรวมกับเด็กอายุ 3-4 ปี 28 คน มีผู้เลี้ยงดู 6 คน หมุนเวียนกันขึ้นเวร โดยขึ้นเวรละ 3 คน เลี้ยงดูเด็ก 34 คน คิดเป็นอัตราส่วนผู้เลี้ยงดู : เด็ก 1 : 11

ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดู ต้องปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง ต่อ 1 เวน และมีการสับเปลี่ยนผู้เลี้ยงดูกันทั้ง 2 กลุ่มอายุ

1.4 ปฏิสัมพันธ์ของผู้เลี้ยงดูต่อเด็ก การดูแลเอาใจใส่ของผู้เลี้ยงดูต่อเด็กยังไม่ค่อยทั่วถึง การพูดคุยและกระตุ้นเด็กในด้านต่าง ๆ มีน้อย อาจเนื่องจากขาดความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก การอบรมผู้เลี้ยงดูเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กมีน้อย จาก

การสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงดูพบว่า เคยได้ไปดูงานการเลี้ยงเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย 1 ครั้ง นอกจากนี้ด้านการบริหารมีนักสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดูแต่ในทางปฏิบัติจริงยังขาดการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดูสำหรับพยาบาลมีเพียง 1 คน มีหน้าที่ให้การปฐมพยาบาลโดยทั่วไป แต่ไม่มีบทบาทในการควบคุมการเลี้ยงดูเด็ก

1.5 การให้อาหารเด็ก ยังไม่ค่อยเหมาะสม ถึงแม้ได้รับความช่วยเหลือทั้งจากเงินงบประมาณและการบริจาค ในเด็กวัยแรกเกิด-2 ปี มีการจัดอาหารตามมื้อและอาหารเสริม เด็กวัย 2-3 ปี มีการให้อาหารตามมื้อ 3 มื้อ ไม่มีอาหารเสริม แต่การจัดหาหรือการได้รับยังไม่สม่ำเสมอ รวมทั้งการกระตุ้นให้เด็กรับประทานอาหารมีน้อย อาจเนื่องจากการขาดความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก และความลำบากจากการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดูเพราะต้องปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง ต่อ 1 เวนจึงมีผลทำให้เด็กได้รับอาหารไม่เพียงพอ

1.6 การดูแลสุขภาพของเด็ก เด็กได้รับการดูแลสุขภาพยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากมีพยาบาลประจำเพียง 1 คน ในกรณีที่เด็กมีปัญหาสุขภาพเช่น มีแผล, หู น้ำหนัก ผู้เลี้ยงดูจะส่งเด็กไปให้พยาบาลปฐมพยาบาล ในกรณีที่เด็กป่วยมากพยาบาลจะส่งไปโรงพยาบาล สำหรับผู้เลี้ยงดูยังขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพของเด็ก และไม่เคยได้รับการอบรมด้านการดูแลสุขภาพของเด็ก

1.7 กิจกรรมการเลี้ยงดูเด็กประจำวันดังนี้

เด็กอายุ 1-2 ปี

เวลา	กิจกรรม
6.00-7.30 น.	- ตื่นนอน อาบน้ำ แต่งตัวโดยผู้เลี้ยงดู
7.30-8.30 น.	- รับประทานอาหารเช้า ตื่นนอน นอน เล่นอิสระบนเตียง เช่น เล่นตุ๊กตา หรืออุปกรณ์การเล่นอื่น ๆ ที่มี แต่ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ารุ่ และมีจำนวนน้อย จึงมักพบเด็กนอนเฉย ๆ อยู่บนเตียง

8.30-9.00	น.	- ผู้เลี้ยงดูเปลี่ยนเวร ในกรณีที่เด็กป่วยไม่สบายผู้ เลี้ยงดูจะส่งเด็กไปให้พยาบาลให้การดูแลเบื้องต้น
9.00-10.30	น.	- อาบน้ำ แต่งตัว ดื่มนม นอนเล่นอิสระบนเตียง
10.30-11.00	น.	- รับประทานอาหารประจำมื้อ, อาหารเสริม
11.00-14.00	น.	- ดื่มนม นอน เล่นอิสระ (บนเตียง)
14.00-15.00	น.	- อาบน้ำ แต่งตัว
15.00-15.30	น.	- ดื่มนม นอน เล่นอิสระ (บนเตียง)
15.30-16.00	น.	- รับประทานอาหารประจำมื้อ
16.00-18.00	น.	- ดื่มนม นอน เล่น อิสระ (บนเตียง)
18.00-19.00	น.	- อาบน้ำ แต่งตัว เตรียมตัวเข้านอน

เด็กอายุ 2-3 ปี

เวลา	กิจกรรม
6.00-7.30	น. - ดื่มนม อาบน้ำ แต่งตัว โดยผู้เลี้ยงดู ช่วยเหลือ
7.30-8.30	น. - รับประทานอาหารเช้า
8.30-9.00	น. - ผู้เลี้ยงดูเปลี่ยนเวร ในกรณีที่เด็กป่วยไม่สบาย ผู้เลี้ยงดู จะถูกส่งเด็กไปให้พยาบาลให้การดูแล เบื้องต้น
9.00-10.30	น. - เล่นภายในห้องน้ก ซึ่งมีอุปกรณ์น้อยและชำรุด ดูทีวี บางครั้งเล่นกลางแจ้ง เช่น วิ่งเล่น นั่งชิงช้า ปีนป่าย เป็นต้น โดยผู้เลี้ยงดูไม่ได้กระตุ้นหรือนำเล่น
10.30-11.30	น. - รับประทานอาหาร อาบน้ำแต่งตัว โดยผู้เลี้ยงดูช่วย เหลือ
11.30-14.00	น. - นอนพัก
14.00-17.00	น. - เล่นกลางแจ้ง

- 17.00-18.00 น. - รับประทานอาหาร อาบน้ำ
20.00 น. - นอนพัก

2. ลักษณะการจัดบริการของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สอบถามเจ้าหน้าที่และการสังเกตการจัดบริการเลี้ยงดูของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยมีลักษณะดังนี้

2.1 บริเวณกว้างขวาง มีที่เล่นกลางแจ้งทั้งแห่ง อุปกรณ์การเล่นพร้อม เช่น ชิงช้า ม้าหมุน กระดานเดิน และอุปกรณ์ในการปีนป่าย สำหรับที่เล่นในร่มเป็นห้องคั่นข้างแคบรวมหกห้อง (ห้องพัก 4 ห้อง) อุปกรณ์การเล่น มีเพียงพอ เช่น ฟุตบอลล์ ม้าเล่น อุปกรณ์ตัวต่อ อุปกรณ์แสดงเสียงสัตว์ เป็นต้น โดยที่อุปกรณ์ทุกอย่างอยู่ในสภาพดี

2.2 ที่พัก ห้องพักเด็กอายุ 1-2 ปี มีพื้นที่ขนาด 990 ตารางฟุต, ใช้เลี้ยงดูเด็กจำนวน 18 คน หรือพื้นที่ 55 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนห้องพักเด็กอายุ 2-3 ปี มีพื้นที่ขนาด 882 ตารางฟุต ใช้เลี้ยงดูเด็กจำนวน 30 คน หรือพื้นที่ 30 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน ซึ่งยังคงคับแคบไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน การระบายอากาศไม่ค่อยดีแต่มีแสงสว่างเพียงพอไม่มืดทึบ มีห้องน้ำเป็นสัดส่วนกลุ่มละหนึ่งห้อง และจำนวนโถนั่งเพียงพอ

2.3 อัตราส่วนผู้เลี้ยงดูต่อเด็กมีดังนี้

2.3.1 เด็กอายุ 1-2 ปี มีจำนวน 36 คน ผู้เลี้ยงดู 6 คน คิดเป็นอัตราส่วน 1 : 6

2.3.2 เด็กอายุ 2-3 ปี มีจำนวน 60 คน ผู้เลี้ยงดู 6 คน คิดเป็นอัตราส่วน 1 : 10

ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดู ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน ในเวลา 7.00-15.00 น. และเด็กจะมีผู้เลี้ยงดูคนเดิมตลอด ไม่มีการเปลี่ยนผู้เลี้ยงดู

เมื่อพิจารณาลักษณะการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดู พบว่าปฏิบัติเฉพาะในช่วงกลางวัน 8 ชั่วโมง และมีผู้เลี้ยงดูเด็กประจำกลุ่ม ไม่มีการสับเปลี่ยนกัน

2.4 ปฏิสัมพันธ์ของผู้เลี้ยงดูต่อเด็ก เด็กทุกคนจะมีผู้เลี้ยงดูประจำตัว การดูแลเด็กทั่วถึง มีความอบอุ่นและเป็นธรรมชาติ มีการพูดคุยตลอดเวลา ควบคุม การเลี้ยงดูเด็กโดยอาจารย์พยาบาล 2 คน

2.5 การให้อาหารเด็กมีความเหมาะสมครบทั้งปริมาณและคุณค่า โดยมี โภชนากร ควบคุม เด็กอายุ 1-2 ปี ได้รับนม อาหารเสริมและอาหารตามมือ เด็ก อายุ 2-3 ปี ได้รับอาหารประจำมือ นมและอาหารว่าง

2.6 การดูแลสุขภาพเด็กสม่ำเสมอทุกเดือน โดยอาจารย์พยาบาลและ แพทย์ มีการตรวจสุขภาพฟันโดยทันตแพทย์

2.7 กิจกรรมการเลี้ยงดูเด็กประจำวันมีดังนี้

เด็กอายุ 1-2 ปี

เวลา	กิจกรรม
7.30-9.00 น.	- รับเด็กจากผู้ปกครอง ดูแลเด็กและให้เล่นอิสระ ภายในห้องพัก
9.00-9.45 น.	- ให้เด็กรับประทานอาหารเช้า ดื่มนม และดูแลเด็ก ก่อนลงสนาม
9.45-10.00 น.	- ให้เด็กเล่นในห้องเล่น เช่น โยเยตบอลลี่ ปืนปลาย ชีพ้าเด็กเล่น วิ่งเล่นในห้องเล่น หรือเล่นในสนาม เช่น วิ่งเล่นออกกำลังกาย นั่งชิงช้า และปืนปลาย เป็นต้น โดยมีผู้เลี้ยงดูควบคุมและนำเล่นอย่างใกล้ชิด
10.00-10.20 น.	- รับประทานอาหารเช้า ดื่มนม
10.20-11.00 น.	- เล่นอิสระกับผู้เลี้ยงดูในกลุ่ม เช่น ตัวต่อต่าง ๆ ดู วิดีโอ : เรียนหนังสือรูปภาพ เป็นต้น
11.10-11.20 น.	- รับประทานอาหารเช้า
11.20-14.30 น.	- อาบน้ำ ให้นม นอน

- 14.30-15.00 น. - เล่นอิสระในห้อง เช่น ตัวต่อ การขีดเขียน โยน
ฟุตบอลล์ เต็นร่า ร้องเพลง ฟังการเล่านิทาน
โดยมีผู้เลี้ยงดูดูแลและนำเล่น
- 15.00-15.15 น. - รับประทานอาหารว่าง
- 15.15-15.45 น. - อาบน้ำ ให้อาหาร
- 15.45-17.00 น. - ให้เล่นอิสระเช่นเดิม รอผู้ปกครองรับกลับบ้าน

เด็กอายุ 2-3 ปี

เวลา	กิจกรรม
7.30-9.00 น.	- รับเด็กจากผู้ปกครอง ให้ดูวีดีโอในห้อง และให้เล่นอิสระ
9.00-9.15 น.	- เข้าแถวเคารพธงชาติ
9.15-9.30 น.	- ดื่มนม
9.30-10.00 น.	- เรียนหนังสือ เช่น การนับจำนวน การรู้จักสี การทาสีสิ่งสัตว์ และการร้องเพลงที่เกี่ยวข้องกับการเรียน
10.00-10.15 น.	- รับประทานอาหารผลไม้
10.15-11.00 น.	- ลงสนาม หรือเล่นในห้องเล่นเช่นเดียวกับเด็กอายุ 1-2 ปี โดยมีผู้เลี้ยงดูนำเล่นและดูแลอย่างใกล้ชิด
11.00-11.20 น.	- รับประทานอาหารเที่ยง
11.20-15.00 น.	- อาบน้ำ นอน
15.00-15.20 น.	- รับประทานอาหารว่าง ทานหวาน
15.20-16.00 น.	- อาบน้ำ และเล่นอิสระในห้องเช่นเดิม
16.00-17.00 น.	- ดูวีดีโอ รอผู้ปกครองรับกลับบ้าน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ

นางสาวศศิธร พมดวง

วัน เดือน ปีเกิด

28 มิถุนายน 2505 อำเภอท่าศาลา
จังหวัดนครศรีธรรมราช

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	พ.ศ. 2528

ทุนการศึกษา (ที่ได้รับในระหว่างการศึกษา)

ทุนผู้ช่วยสอนของคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ทุนสนับสนุนการทำวิจัยของคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานทำงาน

วิทยาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลรัฐ